

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Mili rojaki!

Narodi širne avstro-ogrske monarhije se pripravljajo na veliko slavnost, kakršne je težko najti podobne v svetovni zgodovini. Letos preteče 60 let, odkar vlada dežele in ljudstva, združena pod habsburškim žezlom, Njegovo Veličanstvo cesar Franc Jožef I.

Ta patriotična slavnost bo združila vse narode naše države, da se v obnovljeni udanosti zbero okoli prestola, ki jim je po sklepu Vsevišnjega skozi stoletja namenjen kot vez edinosti, kot poročstvo moči, družabnega reda in blagostanja. Utrdili se bodo nanovo temelji države, ki sloni na zavesti, da je družbi potrebna oblast in na zvestobi do zakonitega predstavitelja te oblasti.

Šestdeset let — dolga doba v človeškem življenju! Kdo ne bi s spoštovanjem in občudovanjem zrl na vladarja, ki skozi toliko dobo let v najtežavnejših razmerah, često zadet od krutih udarcev usode, neutrudno in zvesto vrši svoje dolžnosti ter tako daje vsem svojim podložnim najlepši vzgled delavnosti za skupni blagor.

Vsa država se pripravlja, da dostojno proslavi ta jubilej, ki ni jubilej posameznika, ampak jubilej vse naše celokupnosti in vseh državljanskih idej, ki so vtelesene v osebi našega presvitlega vladarja.

Zato je tudi deželni odbor vojvodine Kranjske s soglasnim sklepom poveril meni nalogo, povabiti in združiti ugledne zastopnike vseh slojev našega prebivalstva na posvet, kako se naj kranjska dežela častno udeleži velikega jubilejskega sprejema v cesarski prestolnici. Zasnova tega odbora bodi začetek splošnemu slavlju prebivalstva kranjske dežele, ki hoče ob tem jubileju pokazati iskrenost svojih dinastičnih čustev in svojo trdno voljo pod slavnim habsburškim žezlom združiti vse sile za vseobči kulturni napredek naše države in dežele.

Kakor se bo osnoval v deželnem stolnem mestu osrednji odbor za jubilejsko slavnost, tako se naj zasnujejo tudi razni krajevni odbori, ki naj preudarjajo, kako bi posamezne občine, šole in korporacije proslavile ta redki jubilej vladarju v slavo in ljudstvu v prospeh.

Vabila osrednjega odbora dostavijo se pravočasno pismenim potom.

V Ljubljani, dne 16. aprila 1908.

Deželni glavar vojvodine Kranjske:

Fran Šuklje.

Vstajenja dan — naš dan!

Ni ga dne, ki bi si ga mogli z večjo pravico lastiti, ga za svojega proglašati, kot dan vstajenja! Nočemo pisati na ta praznik običajnih premišljevanj. Naj zadoštuje nekaj najznačilnejših potez.

Troje sovražnikov je nasprotovalo ustanovitvi naše vere. Na eni strani država — mogočno rimsko vsecesarstvo, ki nobenega Boga ni priznavalo, predno ni bil uradno od nje potrjen, nanj pritisnjen uradni pečat in odlok senata.

Tudi mi se imamo boriti proti takemu nasprotniku. Država smatra sebe za »prezenta Boga«, vidi sama v sebi razlog in namen vsega. Odtod dejstvo, da v imenu »absolutne narodnosti« gazi lastninsko pravico in brani govoriti svojim podložnikom v jeziku, ki jim je prirojen. Nemčija nam je dokaz za to. Francoska proglašava navadni cerkveni rop za »kulturno potrebo«. V Avstriji štiti država vseučilišne klike, češ, državni temeljni zakoni varujejo znanosti svobodo, dasi nje učeniki izpodkopujejo državi s svojimi brezbožnimi nauki podlago za obstoj.

Pismouki in farizeji so bili drugi nasprotniki krščanstva. Še danes je tako. Pravi učenjaki, čim več se poglabijo v skrivnosti nature, tembolj se zavedajo svoje nevednosti in malenkosti, pismarji in kričarji pa povzdigujejo sebe nad Boga in ga taje. Vseučiliški profesor, liberalni učitelj, svobodomiselnij dijak, to so bolnostni izrastki na našem telesu. Zadnji čas so se nekateri začeli zibati v prazne upe, češ, saj so naši liberalci, radikali, pozitivniki in kakor se že imenujejo, odnehali od svoje protiverske zagrizenosti. Kaj še! Mladino so tako podivjali, da se že 13letni fanti na srednjih šolah bahajo javno z ateizmom. V nekem glasilu, ki drugače vero venomer proglašava za zasebno stvar, spoštovanja vredno čustvo, beremo ravno te dni: Katoliški Bog je podoben klerikalnemu filistru, ki slepo pleše kakor žvižga župnik... Svetniki in hudiči delajo čudeže in vsakovrstne komedije... Sramoti se

mater Božjo itd. Najbolj smrdljive kalužnice iz Wahrunda so nabrane v šopek v slovenskem časopisu, ki se ponaša, da ljudstvo izobražuje. To je pač farizejstvo, nič boljše od onega v Kristovih časih.

Zato je za nas praznik vstajenja Gospodovega, vstajenja njegovega blagovestja resnično naš praznik. Ni nam namreč le simbol, znamenje, ki nam je v njem zagotovljena zmaga, temveč še bolj vzpodbuda k nadaljnjemu delu, k vstajanju in probujanju dan na dan! V deželi je prodrla naša misel iz kmečkih domov že notri v razumništvo — močno zastopana v deželnem zakonodavnem zastopu — s trdno zavestjo, da si kmalu izvojuje zmago na celi črti, večino nad ljudstvu tujimi elementi. Volivna reforma za deželni zbor — pot k večjim in višjim ciljem. Vstaja pa tudi naša izobraževalna organizacija, naša S. K. S. Z., naša mladina. To je znak življenja, da v njej vedno bdi zavest, da je dela vedno več in več. Zato bo naše ljudstvo vstajenja dan slavilo kot svoj dan, dan bdenja, da nas nikdar ne zalotijo sovražniki verske in ljudske prosvete spečih in brezbrzihih.

Slovenska trgovska šola.

(Govor poslanca dr. Kreka v kranjskem deželnem zboru dne 28. marca. — Po stenografičnem zapisniku.)

Visoka zbornica! Naš deželni zbor se je že pečal z vprašanjem, naj bi se ustanovila posebna trgovska šola v Ljubljani, in sicer se je dne 17. julija 1901 sporazumno z vsemi strankami ob izrečnem odobravanju gospodov veleposrednikov sklenil sledeči predlog finančnega odseka:

»Priznava se, da bi bila ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani koristna ter se zato deželnemu odboru naroča, da glede tega, kako naj bo urejena, in glede stroškov zanjo stopi v dogovor s c. kr. trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani in da deželnemu zboru v bodočem zasedanju o tem poroča ter mu stavi predloge, pri čemer naj pa ima pred očmi, da letni prispevek dežele ne sme presegati vsote 10.000 K.«

Nujni predlog, ki sem si ga danes v družbi z velečenjenimi tovariši vseh strank te visoke zbornice usodil staviti, je nekoliko različen od tega predloga, ki ga je takrat staval finančni odsek in spre-

jela zbornica. Takrat se je namreč mislilo na ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani, katera naj bi še posebej bila, kakor je razvidno iz izjave tedanjega deželnega odbornika dr. Schafferja, dvojezična. Torej naj bi se bila višja trgovska šola ustanovila, katera naj bi imela značaj dvojezičnosti in bila dostopna Slovencem in Nemcem. V tem se torej moj predlog razlikuje, da predlagam, naj se visoka zbornica izreče za ustanovitev slovenske trgovske šole. Tudi v tem se razlikuje, da zahteva, naj se ustanovi dvorazredna trgovska šola, ta posebni tip trgovskega šolstva, ki se je posebno v Avstriji od leta 1888 tako lepo razvil po raznih deželah. Moj predlog zahteva to ustanovitev dvorazredne trgovske šole, med tem ko govori predlog, ki je bil sprejet dne 17. julija 1901, za ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani.

Razlika je tudi ta, da moj predlog meri na to, naj bi se dvorazredna trgovska šola ustanovila v čim najkrajšem času in da daje zato že popolnoma konkretna navodila deželnemu odboru, naj takoj s centralno vlado stopi v dogovor glede subvencije, in deželnemu odboru se že tudi določa posebni kredit, ki bi ga pri svojih prvih korakih utegnil rabiti, medtem ko se sklep iz leta 1901 peča samo s pripravljalnimi koraki za ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani.

Dolžan sem bil, najprej to razliko povedati zaradi tega, da pojasnim, v koliko je predlog, ki sem ga staval, za sedaj opravičen in v soglasju z nameni, katere je takrat soglasno izrazil deželni zbor s svojim sklepom.

Trgovsko šolstvo je v Avstriji, to lahko rečem, med vsemi državami na kopnem, najlepše razvito in celo Nemčija se uči od nas. Jako častno je za nas, da se učne knjige, recimo dr. Kreibiga o trgovski aritmetiki ali trgovska geografija dr. Deckerta, rabijo v Nemčiji tako, kakor pri nas, in tudi Kleibelnova trgovska korespondenca se rabi v nemščini tudi na Nemškem, rabi pa prevedena tudi v raznih drugih deželah.

Za trgovsko šolstvo je osrednja naša vlada pokazala zlasti od leta 1888, ko je naučno ministrstvo dne 26. junija izdalo poseben odlok glede na nadzorstvo trgovskih šol, veliko vsmo in v državnem proračunu imamo mi veliko vsoto, s katero se trgovsko šolstvo podpira. Od te vsote

LISTER.

Dvojno vstajenje.

V globoki in sveti tišini je kril kame-niti grob razmesarjeno telo njega, ki je sam položil sebe na žrtvenik največje in najpopolnejše ljubezni do človeštva, blo-dečega v zmotah in grehu. Noben list ni zatrepetal v plahem šumu na vitki palmi, ki se je nemo in v globoki resnobi sklanjala čez grob; otožno so molčale ciprese.

Okoli groba je v polsnu bedela kohorta rimskih vojakov. Dasi utrjeni, si vendar niso upali trdno zaspati; kajti strogo jim je bilo ukazano, da morajo kar najpazneje čuvati, da kdo tihotapsko ne vzame trupla umorjenega iz groba. Zato so postavili težke ščite pokonci na hladno zemljo, položili poleg dolge sulice in na ščite naslonjeni pol sedé pol leže v pols-njah sklanjali trudne glave. Njih misli pa so brzokrilo hitele daleč, daleč v rodni kraj, kjer jih težko pogrešajo oče, majka, bratci in sestrice.

Tik ob grobu pa si je razgrnil svoj plašč rimski stotnik sam. S hrbotom, zavarovanim s težkim železnim oklepom, se je naslanjal ob grob, levico je imel stegneno čez bogato okrašen ščit, glava pa mu je v težkih mislih klonila proti prsim;

desnica se mu je krepko oprijemala držaja silnega meča.

Stotnik ni dremal, bil je popolnoma zbujen. Saj bi tudi ne bil mogel spati, ako bi bil prav želel. Ker silno so ga bili pretresli zadnji dogodki in poganska njegova duša, prej tako mirna in brezbrizna za globlje misli, je zavalovala v silnih bojih in mučnih dvomih. Po glavni mu je šumelo nešteto misli in tisoč glavnj se mu je porajalo. Kako si je bil zaželel jasne luči resnice, ki bi mu razsvetlila globoko noč, ki bi mu pokazala pravo pot in razpodila moreče dvome!

Mnogo je že mislil zadnje dni. Zvesto je pretehtal vsako besedo, ki jo je čul iz zlobnih ust smrtnih sovražnikov njegovih, skrbno je poizvedoval o nenavadnih dogodkih in dejanjih tega moža, ki je šel glas o njem daleč naokrog, in ki je bil njemu vedno bolj zapletena uganka. In priznati si je moral, da si je čudodelni prerok, kakor so ga imenovali, njegovo srce osvajal bolj in bolj. Z gnusom in globokim prezi-ranjem se je odvrčala nepokvarjena duša njegova od ponosnih in ošabnih judovskih duhovnikov in starejšin, ki so se bojevali za svoje osebne koristi proti čudodelnemu preroku z obrekovanjem in s hinvasko zvijačo.

Nepozaben mu ostane trenutek, ko je prvič videl tega velikega človeka. Bilo je tisti dan, ko se je cesarski namestnik udal

Judom. Pilat je sedel na sodnijskem stolu, pod njim pa je mrgolelo ljudstva, ki je besno kričalo in razgrajalo, in duhovnikov, ki so podpihovali. On je bil z oddelkom vojakov Pilatu za telesno stražo. Ko je Pilat namignil, sta odšla dva vojaka, da pripeljeta obtoženega. Nestrpno je zrl proti vrodu, burno mu je plalo srce, skoro, da bi ga čul; roka pa se mu je nervozno oklepala meča. Tedaj se začujejo koraki, vojak se prikaže, za njim pa on. Stotnik je obstal kakor mrtev kip. Ni ga osupnila grozovita podoba razmesarjenega človeka; kar ga je vsega in vsega prevzelo, je bila njega kraljevska, nadzemska postava in mirni, dasi globoko otožni pogled. In glej — tega ne pozabi nikdar — mimogredé se je ozrl vanj, kakor ga še ni pogledal noben človek. Kaj je bilo vse v tem pogledu, se da samo čutiti. Nič ni vedel, kaj se je z njim godilo tedaj. Hotel je stopiti k njemu, a v hipu mu je noga zastala kakor mrtva. Zahotelo se mu je glasnega vzklika, a glas mu je umrl v grlu. Tako je stal; kako dolgo, sam ne ve. Zavedel se je šele, ko je udarilo na njegovo uho divje upi-te nahujskane množice. A popolnoma ga še ni zapustila omotica, in kakor v snu je čul Pilatovo zapoved, da bo imel on stražo pri križanju.

In šel je z vojak, globoko zamišljen. Stopal je v bližini križa in videl je, česar še ni videl. Brez vzdihov, brez stokanja

in preklinjanja je nesel breme. Ne, ako bi ne bil nikdar preje verjel, da je pravičen, bi bil verjel sedaj; kajti tako ne gredo v smrt zločinci. Vroče je sijalo solnce, cesta se je zavijala v oblake prahu, in obilen pot je lil stotniku po čelu. A on ga ni opazil; njegove oči se niso mogle ločiti od obsojenca. Ta nebeškomili obraz! Le tedaj je strahoma in v veliki bridkosti zatisnil oči, ko je razdivjana množica vsa zatisnla bila in suvala obsojenca; pri srcu pa mu je bilo, da bi planil med steklo množico in jo s svojimi vojak razpodil na vse strani in rešil obsojenca.

Prišli so na goro. Stotnik ni videl nič, kaj se okoli njega godi, in vojak so morali sami skrbeti za red; kajti on je zrl le na obsojenca. Njegov pogled je kar obvisel na obrazu svetega in pravičnega človeka: nikdar še ni videl tako mirnih, milih oči; nikjer še ni opazil tako plemenitih, dà, nadzemskih potez na obrazu.

In te oči so ostale mirne in blage, poteze na obrazu so ostale iste ves čas, ko so izvrševali rablji kruto delo. Le otožnost mu je legla globlje in mračneje v prelepe oči in na veličastni obraz.

Tako je visel med nebom in zemljo. On pa je zrl vanj in velik strah mu je legal v dušo; prišli pa so tudi veliki dvomi iz skritih svojih globin. Slišal je, da se je imenoval sina najvišjega boga. Kaj, če je govoril resnico? Potem gorje svetu, gorje

naša kranjska dežela ne dobi nobenega be-
liča, kakor da bi naša dežela trgovine
sploh ne imela in kakor da bi sploh nobe-
ne izobrazbe glede na trgovstvo ne potre-
bovala. Zlasti se je izkazal tip dveletnih
trgovskih šol s pripravljivim tečajem. Da
gospode z namenom teh dveletnih trgov-
skih šol seznanim, naj ob kratkem iz vzor-
nega statuta, ki je pri vseh dveletnih tr-
govskih šolah bistveno sprejet, omenjam
sledede:

Šola stoji pod vrhovnim nadzorstvom
naučnega ministrstva, v administrativ-
nem oziru vodi nadzorstvo deželna vlada.
Za administrativno in za vodstvo v finan-
čnih stvareh se izbere poseben kuratorij.
V to šolo se sprejemljejo gojenci, ki so že
izstopili iz ljudske šole in ki se izkažejo
za sposobne. Ne zahteva se nobena po-
sebna predizobrazba, pač pa se zahteva,
da se izkaže neko gotovo znanje, katero
mora služiti kot gotova podlaga nadaljnji
izobrazbi, in v ta namen, da se določi, kaj
naj se zahteva kot predizobrazba, v ta na-
men je v statutu določeno, naj se od vsa-
kega gojenca, ki hoče vstopiti v trgovsko
šolo, zahteva, da zna toliko, kar se v pri-
pravljalnem tečaju za te šole uči. Ako na-
pravi kdo izpit iz tvarine, ki se uči v pri-
pravljalnem tečaju, potem vstopi takoj v
prvi letnik, če ne, lahko poskusi svojo sre-
čo v pripravljivem tečaju.

Obligatni predmeti so v trgovski šoli
ti-le: Učni jezik, trgovska aritmetika, ko-
respondenca, vaje v komptoarju, obojno
knjigovodstvo, vzorni komptoar, trgovsko
in menično pravo, trgovska geografija,
nauk o blagu, lepopisje in stenografija.

Neobligatni predmeti so zlasti en tuj
jezik, zlasti v prvi vrsti drugi deželni
jezik.

Pouk sme trajati k večjemu 28 ur,
ravno zaradi tega, da imajo gojenci prili-
ko za vaje in učenje potrebnega tujega je-
zika.

Ta šola je jako gibčna zaradi tega, ker
nima nobenih težav glede na vsprejem,
ampak se zahteva od dotičnih mladeničev
samo znanje, kolikor ga daje pripravljavi-
ni tečaj, oziroma, če tega znanja nimajo,
se, v kolikor ga nimajo, lahko izpopolni v
pripravljivem tečaju. Je pa tudi zato gib-
ljiva, ker se združijo v šolo lahko po bistvu
vsakovrstni specialni kurzi. Taki special-
ni kurzi, vpeljeni pri raznih takih šolah,
so n. pr. enoletni kurzi za dekleta. Go-
tovo je vprašanje važno, kako podati s
primerno izobrazbo našim dekletom spo-
sobnost, da si morejo same služiti kasneje
svoj kruh ali pa tudi kot soproge poma-
gati svojim možem. Jasno je, da je v tem
oziru trgovska izobrazba jako velike važ-
nosti.

Potem imamo še druge vrste kurze.
Za srednješolce, ki bi se hoteli posvetiti
trgovskemu poklicu, se lahko ustanovi
enoletni kurz, pri katerem bi se lahko na-
učili vsega, kar je potrebno za človeka,
ki hoče vstopiti v trgovsko prakso. Po-
tem se lahko ustanove kurzi za že prak-
tične trgovce same, kurzi o bančnih po-
slih, kurzi o zadružništvu in kurzi glede
na prometno politiko in prometne stvari.
To je vse združljivo s to dvorazredno tr-
govsko šolo. Po moji sodbi bode, ako bo
šola dobilo dobro vodstvo, ker od tega je
nazadnje vse odvisno, in skrben kuratorij,
mogoče, za vse te potrebe v naši deželi
v tej šoli preskrbeti. Jaz bi omenil samo
eno posebno stvar, ki je zlasti za našo de-
želo občutno potrebna, ki je sicer neki no-
vum, ampak je na drugem mestu že našla
iako topel odziv pri vseh interesiranih kro-

gih, namreč naj bi se pri tej dvorazredni
trgovski šoli tudi ustanovili kurzi za za-
družništvo. Danes ni v Avstriji nobene
šole, kjer bi mogli mi voditelje večjih za-
drug vzgajati. Eno samo tako šolo, ki je
tistim, ki znajo nemški, dostopna, imamo
v Darmstadtu, in na tej šoli so se že iz-
šolali trije Slovenci. Vsled tega je jasno,
da je potreba za tako šolo dana. Da za-
družništvo napreduje, o tej stvari smo si
vsi edini, potrebuje zadružništvo pred-
vsem izobraženih voditeljev. (Poslanec
Jaklič: Res je!) Ako ne bo poskrbljeno za
to plat zadružništva, potem bo zadružni-
štvo, naj se snuje od katerekoli strani,
zvođenelo, bo propadlo.

Vsled tega mi je stvar tako na srcu,
da sem se usojal to posebej v svojem ute-
meljevanju povedati. Sedaj pa še par
splošnih opazk.

Diference, katere se pri razpravlja-
njih o trgovskem šolstvu pojavljajo, ali
bodi trgovska šola akademija, ali bodi tr-
govska šola samo taka šola kot jo mi mi-
slimo, to je dvorazredna trgovska šola,
te difference so po mojih mislih postranske-
ga pomena. Mi ne smemo prezreti, da sta
obe šoli, akademija in dvorazredna trgov-
ska šola, v eni vrsti vsled tega, ker obe
šoli nameravata vzgajati praktične trgov-
ce, nimata pa namena, vzgajati osebe, ki
bi pohajale potem v kako višjo šolo. Ne
gre se za srednje šole, ampak za strokov-
ne šole, ki imajo namen, dati gojencu to-
liko vzgoje, da more po dovršeni šoli
vstopiti v prakso. In vsled tega se sme
vprašanje, ali naj se ustanovi višja trgov-
ska šola ali dvorazredna trgovska šola,
meriti samo po potrebi v življenju. Praksa,
ki zahteva višje izobrazbe, bo zahtevala
v akademiji vzgojenih moči, praksa, ki ne
potrebuje višje izobrazbe, bo nasičena z
osebami, izobraženimi v dvorazredni tr-
govski šoli. Vprašanje torej, kaj naj usta-
novimo, to vprašanje mora ostati odprto.
Mi moramo ustanoviti vse, kar potrebuj-
emo, toda gotovo je, da danes v prvi vr-
sti potrebujemo praktične trgovce, ne iz-
obražene za velike tvrdke, katerih nima-
mo, ampak za to trgovstvo, kar ga imamo
sedaj v naši domovini. Zato po mojih mi-
sljih vprašanje akademije, trg. višje šole,
ne sme stopiti z dnevnega reda. Stoji v
razpravi, dejanska potreba pa nas mora
potem prisiliti do tega, da, kadarkoli bo-
mo videli, da je taka šola za našo trgovino
potrebna, jo tudi ustanovimo. Ene stvari
pa se moramo varovati, in k tej bi nas
prevelika gorečnost mogla zapeljati, ne
ustanavljajmo šol, v katerih bi za svoj de-
nar imeli vzgajati osebe, ki bi si potem v
tujini morale iskati kruha.

V tem oziru je treba vse naše stro-
kovno šolstvo, poljedelstvo, obrtno itd.,
temeljito preobraziti. Dovoljeno naj mi bo
opozoriti, da je nižjeavstrijski deželni zbor
leta 1873 sklenil poseben zakon o trgov-
skem šolstvu in da bi bila lepa in važna
naloga našega deželnega zbora, vzeti v
roko strokovno šolstvo in skleniti za vse
te vrste šole prilagoden zakon. To je
skupno polje, pri katerem se bo videlo, da
interesi agrarcev ne morejo in ne smejo
uničevati interesov drugih slojev. Prišli
bomo do prepričanja pri tem delu, da veli-
ko teh besed in gesel, ki se danaj v javno-
sti naši oglašajo, sloni samo v neznanju, v
naši zaostalosti, v tem, da ne umevamo
situacije tako, kakršna je. Samo ena for-
mula: razlika med konsumenti in produ-
centi, boj proti trgovstvu itd.! Gospoda,
to ni res, da bi bil kmet samo producent.
On je tudi konsument in industrija potre-

buje kmeta ravno tako za svoje izdelke,
kakor mesto kmeta. Le pomisli naj se, ka-
kor danes stoji stvari na kmetih, koliko
izdatkov gre za industrijske izdelke, po-
sebnost, kjer se preveč gleda na cunje. (Po-
slanec dr. Tavčar: Sam ima pa rožce! —
Veselost.) To nič ne stane; jaz bi raje vi-
del, da bi tisti, ki nosi drago obleko, me-
sto nje vtaknil cvetko v svojo obleko. (Ve-
selost.) Torej v tem oziru je gotovo na
kmetih mnogokje več izdatkov za manu-
fakturo, za stvari, ki so industrijskega
značaja, kakor bi se na prvi pogled mi-
slilo. Torej v bistvu je kmet v svojem zna-
čaju mnogokrat veliko bolj konsument,
kot producent. Zaradi tega je treba v tem
oziru napraviti na vsak način večjo jas-
nost, za jasnost nam je pa treba pred vsem
izobrazbe in ravno v tej stvari, ki je danes
v razpravi, manjka pri nas izobrazbe. Tr-
govska izobrazba po mojem prepričanju
ne sme biti samo stvar zasebnikov, ampak
mora postati last najširšim slojem. Mi rav-
no preziramo pri legislativi in drugem vz-
gojnem delu to dejstvo, da je tudi kmet tr-
govec, da je tudi obrtnik trgovec, da mora
biti vsak gospodar trgovsko izobražen.
Osnovni pojmi knjigovodstva, geografije,
svetovnega prometa, in sicer naj si bo de-
narnege ali drugega prometa, v kolikor
se tiče pogojev, po katerih se promet vrši,
n. pr. železnice itd., so stvari, ki bi morale
biti last vsakega, ki vstopi v življenje.
Brez tega znanja je človek nesposoben
se samostojno gibati in nesposoben vsto-
piti v javno življenje, da bi mogel potrebe
svojega stanu politično razumevati. Jaz
odkriti povem, da sem jaz za politični
vpliv, da ga vsak sloj skuša doseči na
svojo plat. To je prav, to je popolnoma
pravilno, toda kakor so danes razmere,
in po svojih skušnjah smem reči, v dežel-
nem in drž. zboru moram videti, da ravno
tega umevanja, v kakšni zvezi je stanov-
ska potreba s politikom, tega razumevanja
manjka. To pa zato, ker manjka trgovske
izobrazbe, kakor sem jo prej omenil. Naj
stoji kdo na kakršnemkoli stališču, ali na
stališču socialca, ki teži po tem, da bi se
trgovstvo kolikor mogoče razvijalo v
družbah, v društvih, ali na stališču indi-
vidualista, individualnega gospodarstva:
izobrazbe je pred vsem treba. To je goto-
vo. Kako se bodo stvari razvijale, bomo
videli, ampak izobrazba je pred vsem po-
trebna.

In še nekaj. Tudi način, kako hočemo
podpirati in pospeševati produkcijo, teh-
niko, je popolnoma napačen. Po izkušnjah,
kakor nam jih podaja veda, zgodovina go-
spodarskega razvoja raznih držav, po iz-
kušnjah, katere imamo priliko sami regi-
strirati v naši ožji domovini, po teh iz-
kušnjah moramo reči, da se produkcijska
tehnika ne da izboljšati temeljito, ako se
prej ne dobi trgovske izobrazbe in trgov-
skega dela. Mi smo tako delali: Učimo
kmeta, kako naj zemljo izboljšuje, kako
naj svojo živinorejo izboljšuje itd. Nismo
pa mislili, da bomo kmeta za to pridobili
šele potem, ko se mu pokaže, da če se bo
lotil tega in tega, da bo potem tudi draž-
je prodajal. To je pot, katero nam mora
odpreti ravno trgovina. Trgovina je tisti
ključ, po katerem šele se v splošnosti ljud-
ske mase pridobi za gospodarski na-
predek.

Iz vseh teh razlogov prosim, naj se
priložnost, katera se ponuja naši deželi,
Bog daj, da že letošnje leto, ne zavrže.
Upati namreč smemo, da bo mogoče že
letošnje jesen otvoriti dvorazredno trgov-
sko šolo s pripravljivim tečajem. (Ži-

vahno odobravanje na levi.) In brez vsa-
kega dvoma bo pri transakcijah, ki jih bo
imel deželni odbor, ako se sprejme moj
predlog, s centralno vlado, veliko vplivalo
to, če se bo moglo reči, da je ves deželni
zbor ta predlog soglasno sprejel. (Živahno
odobravanje in ploskanje na levi.)

Poslanec Gostinčar o delavskem ministrstvu.

Pri debati o delavskem ministrstvu je
poslanec Gostinčar v državnem zboru
govoril:

Pred nami leži načrt zakona, s kate-
rim se potom legislativne zakonodaje
ustanovi ministrstvo, ki bode imelo zelo
važno področje socialno-političnega zna-
čaja.

To ministrstvo je vsled nakopičenja
socialno-političnega dela vže davno nujna
potreba. Naj se od te ali one strani godr-
nja kakor hoče, dejstva, da je to ministr-
stvo nastalo iz dejanske potrebe, se ne dá
vtajiti. Pozdravljam to ministrstvo že iz
stališča, ker s tem dobi pošteno delo pri-
znanje države in zakonodaje. (Tako je!)
Kjer se časti delo, mora priti tudi delavec
do polne veljave in časti.

Škoda le, da se niso priklopile vse de-
lavske zadeve temu ministrstvu. Jaz bi
prav rad videl, da bi se temu ministrstvu
priklopilo tudi obrtno nadzorstvo in de-
lavski statistični urad.

Kar se tiče obrtnega nadzorstva, je
želeli, da se prej ko prej zakonito pre-
osnuje, kajti sedaj služi ta ustanova bolj
podjetnikom kakor delavcem. Kot obrtni
nadzorniki morajo kot strokovnjaki priti
v obrtno nadzorstvo tudi delavci. (Prav
dobro.)

Važna naloga novega ministrstva je
vprašanje delavskih stanovanj. Jaz pripo-
ročam Nj. ekscelenci, da z vso silo pod-
pira delavska stavbna društva, ker s tem
se stori lahko veliko dobrega za delavski
in obrtni stan.

Obrtni stan se skuša dvigniti v orga-
nizacijo in naobrazbo. Naj bi gospod mi-
nister pospeševal to dvoje v korist obrt-
nikov. Za južne pokrajine naj se ustanove
po potrebi slovenske in hrvaške obrtne
šole. G. kolega Korošec je že v proračun-
skem odseku zahteval to za Spodnje Šta-
jersko. (Bravo.)

Važna zadeva, ki jo bode imelo to mi-
nistrstvo, je pospeševanje prometa tujcev.

Poznam deželo v tej solzni dolini
zemlje, ki se lahko primerja raju, in to
je Kranjska dežela s svojimi divnimi go-
rami, jezeri in podzemeljskimi jamami. Na
Dolenjskem v Toplicah se nahaja naravna
topla kopel, katero obiskujejo bolniki, ki
so oboleli za protinom. Ta kopel ima ču-
dovito zdravstveno moč proti tej bolezni.
Priporočam torej v tem oziru mojo ožjo
domovino Kranjsko Nj. ekscelenci v vpo-
števanje pri reklamah za tujski promet. Tu-
jec dobi pri nas vžitek na oko in čustvo-
vanje. Toda ne priporočam le Kranjske,
temveč tudi vse druge južne dežele, Šta-
jersko, Koroško, Istro in Dalmacijo.
(Dobro.)

Ker vsebuje to ministrstvo tudi cest-
ne in vodne stavbe, se bode s tem, da so
bodo ta dela izvrševala prav in praktično,
lahko veliko koristilo kmetijstvu. Ker je
torej to ministrstvo nujna potreba, bom
glasoval jaz in moji klubovi tovariši za
predlog. (Odobranje.)

ljudem, gorje Judeji! Grozno se bo mašče-
val; kaj pa, ako bi ne govoril resnice? Zdr-
znil se je. Ako je tako mogočen, ako je
bog, zakaj se je dal v roke sovragov? La-
hko bi jih zdobil kakor solčni prah. Torej
je lagal? Prihuljeno je pogledal kri-
žanemu v obraz; več ni bil podoben člo-
veškemu obrazu. Ves je bil pokrit s str-
jeno krvjo, čez njo pa je počasi polzela
sveža kri. Glava je bila sklonjena globoko
proti prsim. Ali jasno so sijale njegove
oči, polne nadzemskega usmiljenja; glo-
boka žalost se je zrcalila v njih, a niti
sledu ni bilo jeze, maščevanja, želje po
hip mu je bilo jasno, da obsojenec ni mogel
biti lažnivec; ozrl se je na križana raz-
bojnika in še jasneje je bil prepričan o
tem.

A le za hip.
Čul je, kako so govorili Judeje: »Ako
je Sin božji, stopi naj s križa, in verjeli
bomo vanj«. Stresel se je, ko je čul te be-
sed. Zopet se je zbudilo v njem nešteto
dvomov; tiho so prihajali in potopili nje-
govo dušo v globoki ocean razdvojev in
zmed. Težko je bilo stotniku pri srcu, in
otožno je povešal glavo.

Nestrpno je nastavljal uho besedam,
ki jih je govoril križani. Kakor od žeje
umirajoči vode je hrepenel v njih po res-
nici. Pa vse pričakovanje ga je razočaralo.
Besede, tako milo, proseče in v globoki
otožnosti izrečene, mu mislo prinesle za-

željene jasnosti. Globoko je zavzdihnil
stotnik in potegnil vase zrak; pri tem je
zopet dvignil glavo in njegove oči so se
srečale z globoko otožnimi, a tako usmi-
ljeno sevajočimi obsojenca.

Zopet ga je proniknilo tisto nerazum-
no, razburljivo čustvo. Hipoma je obstal
kakor pritrtjen na zemljo, niti prestopiti se
ni mogel. Nobena misel ni mučila njegovih
možgan. Le neko čudno čustvovanje mu
je prevevalo notranjost.

In tisto tajno čustvovanje, tista ne-
jasna omotica ga nista zapustila dolgo ne;
v velikem nepokoju mu je plalo srce.

Polagoma so mu prihajale jasnejše
misli. V duši pa mu je gorel in ga je pekel
globoko prodirajoči pogled križanega;
stotnik je čutil, da se je pregrešil v mislih,
ko je dvomil, in globoko v duši se mu je
porajalo tiho kesanje; za trenutek so se
razpršili dvomi.

Oddahnil se je in zdelo se mu je, da
mu je lažje. Dobro mu je del kratek hip
duševnega pokoja in zopet je dil prost
in svobodno, kakor da bi se bil rešil tež-
kega, nadležnega bremena.

Mirno je stal stotnik in brez misli zrl
v Jeruzalem, ki je ležal v nižini pod goro;
bogate žarke je razsipalo solnce na mesto
in kakor ponosna kraljica se je zlatila v si-
jajni solnični luči judovski tempelj.

Zamišljeno je gledal stotnik. Komaj
da je opazil, kako so ugašali svetli žarki

drug za drugim, nepričakovano in nena-
doma. Hipoma pa se zdrzne, in lahen
vzklik začudenja se mu izvije iz tesnih
prs: nenadno ga je bila objela gosta,
črna noč.

Vztrepetal je po vsem telesu in se tres-
el kakor trepetlika. Ali je tudi ta nenadna
noč v zvezi s križanim? Zopet so vstajali
dvomi in groza mu je navdajala razbur-
kano dušo.

Vojaki so prižgali baklje in tajinstve-
no so zaplapolali rdečkasti plameni v tiho
noč, ki je prišla tako naglo in nepričako-
vano.

Stotnik pa je stal nepremično, zatop-
ljen v težke misli; skoro ni opazil, da se je
mnogo ljudi, preplašenih vsled nenadnega
dogodka, brzo razhajalo, in kakor daljni,
nerazločni odmevi mu je priplula do ušes
drzna, zapeljiva in prazna tolažba judov-
skih starejšin, ki bi bili radi pomirili vzne-
mirjeno ljudstvo.

V niem pa so vstajale misli, se za
časek pomudile, polagoma odhajale in zo-
pet prihajale; ali ni našel v njih jasne poti
resnice, le še bolj so ga razdvojile in vzne-
mirile. Zato je bil njegov obraz tako teman
in mračen, da so vojaki skrivnostno ugi-
bali, kaj mu je.

Sam ni vedel, kako dolgo je tako str-
mel pred se v težkih mislih in morečih
dvomih. Ko se je zbudil iz mučnega pre-

mišljanja, mu je bila glava vroča; po vsem
telesu je čutil veliko utrujenost. Popravil
si je čelado, se tesneje zavil v plašč in v
enakomernih korakih stopal gorinod. Ker
je bila noč precej hladna, so si vojaki za-
kurili velik ogenj, posedli okoli njega in
se zabavali po svoje. Tupatam so stale
gruče ljudi, se živo pogovarjale in zdaj-
pazdaj zasramovale križanega proroka,
njih Boga; razbojnikov pa ni zasramoval
nihče, nemoteno sta visela na križu in
divje stokala.

Vsega tega ni opazil stotnik, kajti zo-
pet se mu je trpeča duša, iskajoča luči
resnice, pogreznila v globoko zamišlje-
nost.

Bilo mu je prav tako kakor popotni-
ku, ki je zašel v širni pustinji; daleč na
okoli ne vzrē nobenega bivališča, kamor
pogleda, povsod neskončna ravnina, tam
na obzorju se spajajoča z nebom; trudno
stopa dalje, glavo ima nagnjeno k tlom in
gre, gre, ne vedoč, ali pride do cilja. Tudi
on je taval s svojo dušo po neizmernem
kraljestvu misli; ali ni poznal jasne poti,
ki bi ga privedla k visokemu cilju, k res-
nici.

Naglo je stopal stotnik mimo križev;
tako je bil zamišljen, da ni prav nič čutil
utrujenosti.

A čuj, ali ne čuje glasnih, z močnim
glasom govorjenih besed?

Ker ima novo ministrstvo v svojem področju tudi državno rudarstvo, priporočam Nj. ekselenci, da v Idriji na erarični ljudski šoli ohrani ondodnim učiteljem njih sedanji značaj uradnikov in da jim zboljša plače. Toda ne le učitelje, marveč vse delavce in vse uslužbence tega rudnika in vseh drugih državnih rudnikov priporočam v končno ugodno rešitev gmotnih razmer teh ljudi.

V Idriji se nahaja nekaj ljudi, ki so svoje moči žrtvovali državi, pa so sedaj zelo slabo oskrbljeni, tako da jim ni mogoče izhajati; to so stari provizionisti. Jaz prosim tukaj ekselenco, da zboljša tem revežem njih žalostni položaj. Do sedaj ni pomagala nobena prošnja in nobeno pojasnjevanje, pričakujem, da sem danes prisiljen zadnjikrat prositi za tem reveže.

Ker je to ministrstvo nujna potreba, bom glasoval jaz in moji tovariši za predlogo. (Odobranje.)

Mlekarski tečaj na Vrhniki.

Vrhnika, 17. aprila 1908.

Ponos Vrhnike je lepa mlekarna, ki je ravnokar opremljena z novimi, najmodernejšimi stroji. Kar veselo je, če človek vstopi v to lepo urejeno, praktično zidano stavbo, in vidi svetle stroje, povsod največjo snažnost in čistost, in vse polno pridnih rok, ki se gibljejo pri delu. To vam je veselo znamenje napredka, od katerega si upa naš kmečki stan mnogo dobička.

Umestna in koristna je bila misel, da se pri tej vzorni mlekarni priredi poučni mlekarski tečaj. Dvajset učencev (in dva hospitanta) se udeležuje tega tečaja. Mlekarna jim je dala zastoj stanovanje, v prvem nadstropju imajo zračne spalnice in učilnico za teoretični pouk. Ker ima vrhniška mlekarna vse priprave za dve mlekarni: za eno preprosto kmečko mlekarno z ročnim delom in za eno veliko s parno silo, se lahko mladeniči popolnoma izuče v tem, kar je potrebno za mlekarsko delo. Kranjski in štajerski deželni odbor sta priskočila na pomoč, in tudi »Zadružna zveza« plačuje za enega učenca.

S 1. aprilom se je pričel pouk. Kar je pa iznenadil mlekarno obisk dveh osornih in visokih gospodov: Gosp. Lenarčič in živinozdravski nadzornik Pavlin sta prišla v mlekarno ter v imenu c. kr. kmetijske družbe zahtevala od voditelja, g. Legvarta, da mora takoj pouk prekiniti in poslati vse učence domov. Kakor strela z jasnega je prišel ta ukaz, in g. Legvart bi bil uničil celo lepo započeto delo in blamiral vso deželo pred svetom, če bi bil poslušal ta ukaz. Ujudno je odgovoril, da tega ne more storiti, kajti tu imajo besedo še drugi odločujoči faktorji, ki prispevajo z denarjem in z delom, med tem ko kmetijska družba ne daje ničesar drugega, kot le ime.

Veliko nevoljo je zbudil ta oblastni korak g. Lenarčiča in Pavlina, ki sta tako storila baje v imenu kmetijske družbe. Kam naj bi šli učenci zdaj, ko so komaj prišli in se lotili učenja?

Zato je bilo pa naše zadoščenje tem večje, ko je takoj v četrtek, ko se je izvedel atentat na mlekarski tečaj, prišel na lice mesta g. deželni odbornik dr. Lampe. V spremstvu župana g. dr. Marolta, predsednika »Mlekarske zveze« g. stotnika Kumpa, predsednika vrhniške mlekarnice g. Tršarja in c. kr. mlekarskega nadzor-

nika Legvarta si je dr. Lampe natančno ogledal celo mlekarno. Konstatiralo se je, da je v mlekarni na razpolago učencem vse, kar je potrebno za pouk. G. deželni odbornik je tudi pregledal hišni in učni red ter izjavil: »Mlekarski tečaj se mora nemoteno vršiti naprej. Sklepa kmetijske družbe, da se prekine mlekarski tečaj, ne moremo upoštevati, ker ni zadostnega razloga za tak korak. Skrb deželnega odbora bo, da se zagotovi redna izvršitev tega koristnega podjetja.« Namesto obolevlega deželnega sirarja g. Mastnaka se je dobila začasna nadomestitev.

Tako upamo, da je ta neprijetna situacija, ki bi bila skoro končala ves tečaj zaradi nekih osebnih nasprotstev, v kateri se pa meša tudi liberalna nestrpnost in zagrizenost, premagana in da bosta visoki deželni odbor in c. kr. vlada s svojo pomočjo obvarovala to koristno podjetje. Na Vrhniki so res dani vsi pogoji za vzorno mlekarsko šolo, ki se naj bi vršila v takih večmesečnih tečajih. Odkod naj bi dobivale razne druge mlekarnice večjih in izurjenih mlekarnarjev in sirarjev. Ker na cellem jugu ni nobene take šole, smo prepričani, da bi iz vseh južnih dežel prihajali mladeniči na Vrhniko obiskovat to mlekarsko šolo, kjer se praktično v zadružnih prostorih lahko izvežbajo v vsem, česar treba kmečkim mlekarnam.

Jugoslavija.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 11. aprila 1908.

Čeprav so naše domače razmere neurejene in so na dnevnem redu važna, moglo bi se reči: usodna vprašanja, vendar se v Belgradu ni opustilo delovanje, ki gre za tem, da se širi in krepi jugoslovanska ideja. Tekom nekoliko let zadnje dobe vzbudila se je v Srbiji živa simpatija za Jugoslovane sploh in zlasti za Slovence. Javno mnenje kaže vedno več zanimanja tudi za stvari, ki presegajo ozki krog srbskih mej. Vse to je pripomoglo, da se je začelo pravilnejše umevati razmerje med Slovani v obče in med južnimi Slovani posebej.

V par zadnjih letih se je v širših krogih inteligencije mnogo storilo za spoznavanje slovanskih narodov, njihovega življenja in skuplj, in zavest o sorodstvu po krvi, o skupni usodi in o možnosti skupnih teženj, rodila je na slovanskem jugu stvarno akcijo za boljše spoznavanje in medsebojno zблиževanje. Tudi v širše sloje inteligentnejšega srbskega prebivalstva prodira je zavest, da smo s Hrvati in Slovenci narod, da nas je več nego tisočletna zgodovina sicer združila, da pa ni mogla iz nas napraviti različnih etniških enot. Mi se čutimo še kot en narod, in naloga inteligencije je, vstrajno delati na to, da se bomo Srbi, Hrvati in Slovenci čutili kot eno moralno etniško celoto, morda z različnimi političnimi in ekonomskimi središči, toda z eno kulturo in z istimi kulturnimi svrhami.

Ta zavest je privedla Slovence, Hrvate in Bolgare leta 1904. v Belgrad h kronanju kralja Petra, leta 1905. Srbe in Hrvate v Ljubljano na Prešernovo slavnost, leta 1906. Srbe, Hrvate in Slovence v Sofijo na jugoslovanske svečanosti, — dne 1. maja 1908. pa jih združi v Zagrebu pri III. jugoslovanski umetniški razstavi.

Srbski umetniki so se skrbno pripravili za to razstavo. Srbskega oddelka v njej se jim ne bo treba sramovati, — ako se med osebno sprtimi umetniki doseže sporazum. Upati pa je, da svoje osebne razmere vsaj za trenutek zavoljo obne stvari poravnajo. Ako bi tega pravočasno ne storili, zaslužili bi splošno obsodbo.

Od uglednejših srbskih umetnikov so napovedali udeležbo na razstavi slikarji Marko Murat, Rista Vukanović, Josip Danilovac, Peter Poček in Uroš Predić in kiparja Djoka Jovanović in Simeon Rokсандić; verjetna pa je tudi udeležitev slavnega srbskega slikarja Paje Jovanovića iz Pariza. Vsi ti so članovi srbskega oddelka jugoslovanskega umetniškega društva »Lade«. Toda večji del srbskih slikarjev stoji izven »Lade«, članovi »Lade« ne dovolijo onim izven »Lade«, da bi se samostojno udeležili razstave, in o tem vprašanju se še vrši pogajanje. Škoda in sramota bi bila, če to pogajanje ne bo imelo uspeha, kajti v tem slučaju bi srbska umetnost v Zagrebu ne bila dostojno zastopana.

Med nasprotniki »Lade« stoji v prvi vrsti ustvaritelj jugoslovanske umetniške kolonije, Paskoje Vučetić, slikar krasnih lastnosti. Odkritosrčno bi obžaloval, če bi njega ne bilo na tej razstavi, ker sem imel že priliko občudovati njegova najnovejša dela, ki jih je bil pripravil nalašč za zagrebško razstavo. O njih Vam bom pisal v prihodnjem listu ter Vas obenem obvestim kolikor mogoče podrobno o delih srbskih umetnikov, ki bodo zastopani na razstavi v Zagrebu.

Omenjam, da namerava na tej razstavi več slik kupiti kralj Peter za srbski dvor, naučno ministrstvo pa za narodni muzej v Belgradu, v katerem že obstoji »jugoslovanski oddelek«.

Tudi na polju glasbe se je začela širiti jugoslovanska ideja. Nekoliko mlajših nadarjenih srbskih glasbenikov je poslalo, uprav vsled mojega zavzemanja, svoja manjša dela na natečaj »Glasbene Matic« v Ljubljani. Rok za ta natečaj je davno minil, toda uspeh istega, vsaj nam tukaj, ni znan, in kolikor opazujem slovansko javnost, se mi zdi, da rezultat sploh še ni naznanjen. Dobro bi bilo, ko bi »Glasbena Matica« interesente vsaj obvestila. Med mlajšimi srbskimi glasbeniki zavzema prvo mesto talentirani Božidar Joksimović, čegar glasbena dela so zelo popularna. Ta sposobni in vrlji glasbenik dela sedaj na zanimivi in krasni stvari. To je kompozicija umetnih pesmi jugoslovanskih pesnikov Zmaja, Petra Preradovića, Zupančiča in Petka Javorova. Izbrali so se napevi v narodnem duhu, in Joksimović, ki izvrstno pozna narodne motive, uporabi pri kompoziciji srbske, hrvatske, slovenske in bolgarske motive ter jih združi v krasno, zanimivo celoto. Izmed Zupančičevih vzel je pesem »Iz Belokrajne«, od Zmaja eno iz prepleh »Snohvatice«, iz bolgarskih Javorovih »Hajduško pesem« in Preradovićevo divno »Jelico«. Ta kompozicija, ki bo kmalu dovršena, nosila bo lepo ime »Jugoslavija«.

Slovensko in bolgarsko pesem prevedel je mladi in nadarjeni srbski pesnik Vlada Stanimirović, eden izmed ustvariteljev jugoslovanskega gibanja v Belgradu, ki je z veliko spretnostjo in popolnim uspehom krasno prevedel celega Prešer-

na, večji del pesmi Simona Gregorčiča in drugih slovenskih pesnikov.

Ko je že govor o prevodih slovenskih del v srbsčino, naj omenim, da je v Belgradu pričela izhajati »Jugoslovanska Biblioteka«, katere je dosedaj izšlo osem zvezkov. Prvi zvezek je posvečen slovenski književnosti. V njem so natisnjene Cankarjeve »Vinjete«. Razun tega so od slovenskih stvari natisnjene v 5. zvezku »Kmetске слике« Janka Kersnika. Tako se po vrsti predstavijo srbskemu čitateljstvu vsi slovenski književniki, s čemer se vzbudi med Srbi zanimanje in ljubezen do jugoslovanske književnosti, kar pospeši tudi medsebojno zблиževanje. Misel o izdajanju »Jugoslovanske Biblioteka« sprožil je profesor Živojin O. Dačić, vseučiliški tajnik, ki je tudi gmotno udeležil pri izvršitvi te lepe ideje. Dačić je najmarljiviši Srbi na polju narodnega izobraževanja. On je neutrudljiv delavec, ki mu pa delo tudi gre od rok, ker je pripraven in vreden. Nedvomno doseže tudi z »Jugoslovansko Biblioteko« uspehe, ki jih je imel pred očmi, ko se je v društvu nekoliko navdušenih omladincev poprijel tega dela.

Morda bi katerega Slovenca zanimala ta »Biblioteka« in dela, ki so dosedaj v njej izšla. V njej so dosedaj zastopani: Hrvata Josip Kozarac in Šandor Gjalski, Bolgara Petko Todorov in Elin-Pelin ter izmed Srbov mladi pripovedovalec Bora Stanković in nedavno umrli Stevan Srećmac, — vsi s svojimi najboljšimi pripovedkami. »Biblioteka« izhaja mesečno v zvezkih od treh do petih pol ter stane 5 frankov na leto. Naročbe se pošilja edini jugoslovanski knjigarni v Belgradu Boze O. Dačića, ki se jo vsled solidnosti lahko priporoči tudi slovenskim knjigarnam v zameno za izdaj.

Kakor Vam je znano, obstoji v Belgradu meščanski klub »Slovenski Jug«. Klub ima svojo čitalnico z vsemi jugoslovanskimi listi in svoje glasilo, tednik »Slovenski Jug«. Ta klub ima jutri, v nedeljo, svoj redni občni zbor. Na istem bo uprava poročala o svojem delovanju ter o celem jugoslovanskem gibanju sploh. Na žalost moram konstatirati, da se »Slovenski Jug« ne nahaja na višini, s katere bi moral opazovati jugoslovanske stvari, zaradi česar mu po tem zboru posvetim posebno pismo.

O čudovitih priruhih

se z ozirom na bližajoče se velikonočne praznike pripoveduje v »Lectures pour Tous« različne zanimivosti. V srednjem veku, ko so bili predpisi glede posta mnogo strožji, so smatrali nekaj časa vživanje jajec za greh in je vse s podvojeno želnostjo čakalo velikonočnih praznikov. Imeli so navado, da so velikonočno nedeljo zjutraj prinesli jajca v cerkev blagosloviti in kmalu se je udomačila šega, priateljcem in znancem dajati jajca kot velikonočna darila. Tudi pozneje, ko so bili postni predpisi olajšani in je bilo uživanje jajec dovoljeno, so dobili prijatelji in znanci velikonočno nedeljo jajca. Do 16. stoletja so dajali le surova jajca, potem so jih začeli barvati. Pozneje so postali priuhi predmet razkošnosti, in oni, ki jih je razdelil Ludovik XV., so bili pogosto okrašeni od velikih umetnikov z različnimi miniaturnimi. Še pozneje so vzeli mesto naravnih jajec jajca iz sladkorja in čokolade

misli. Vojaki so ga pozdravili, on je molče odzdravil. Razgrnil je plašč in čakal...

O vseh teh doživljajih in dušnih bojih zadnjih dni je premišljeval stotnik ob grobu. Vse okoli njega je bilo zavito v smrtno tišino in v blagodejni pokoj; le zanj ni bilo počitka. Zdajpazdaj ga je prevzelo neutešno hrepenenje po nečem, česar sam ni vedel, in obšlo ga je trenutno čustvo nepoznane blaženosti...

Ozrl se je proti nebu. Vseposvoda so migljale zvezde, jasno je svetil srebrni ščip. Bilo je že čez polnoč, in tam na vzhodu je komaj vidno rdelo nebo; solnce in dan sta bila še daleč.

Polagoma pa so pričele zvezde na vzhodu bledeti; tupatam so že zatisnile trudna očesa.

Bolj in bolj je rdela zarja na vzhodnem nebu. Zamišljeno je zrl stotnik vanjo in opazoval, kako ugašajo zvezde, druga za drugo. Zaželel si je bil že toplih solčnih žarkov, kajti neprijetno mu je objemal nočni hlad ude; blede mesečina je le slabo in enostransko nadomeščala zlatega kralja jasnega dneva.

Okrog groba pa je bilo vse tiho, tiho in hladna mesečina se je čudovito vjemala z globokim nočnim molkom.

Stotnika so za hip zapustile težke misli, oči so mu lezle vkup; brezslušno mu je pogrezal spanec dušo v mirni, vse pozabni pokoji.

»Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo!« Kako je izrekel te besede! Tako udano kakor molitev otroka...

Stotnik se je stresel. Ozrl se je v njegov obraz; motno je obseval sij bakelj krvavo glavo; v tem hipu, ko je izgovoril, je glavo počasi nagnil, visoko so se mu dvignila prsa, a zopet padla; bil je mrtev.

Groza, čuj, kaj je to? Tla so se zamajala stotniku pod nogami, da je skoro padel; hrupno so se razpočile v bližini velikanke skale.

Glej, kako je množica preplašena, kako bega z gore! Silovito čustvo prevzame stotnika, prsa se mu razširijo, burno mu zapolje srce, in z glasnim krikom mu privre iz grla glas: »Resnično, ta človek je bil pravičen; zares, ta je bil Sin božji!«

Začudeno so ga zrli vojaki; skoro bolj začudeno, kakor nenavadni prirodni pojav.

On vsega tega v svoji razburjenosti ni opazil. Kakor v polzavestni omotici je oddal stražo mrtvih obsojencev podrejenemu tovarišu in odšel v mesto, kjer je takoj šel k počitku. Kajti težki duševni boji, nenavadni dogodki in telesni napor so ga tako izmučili, da se je komaj zavedal samega sebe.

Spal je dolgo, trdo in okrepujoče spanje; niti sanje ga niso mučile.

Visoko na razjasnjem nebu je že sijalo solnce, ko se je prebudil. Tako jasna

mu je bila glava, zavest čista; niti sledu vznemirjenja ni bilo v njem. Mirno mu je bilo srce in prav nič se mu ni tresla roka, ko se je opravljal. Prosta dvomov mu je vstala misel: Pravičen je bil, njegova smrt priča neovržno.

Ko se je opravil, je použil zajuterk; hotel je oditi.

Tu se pojavi rimski vojak in mu izroči zvito pisanje. Mehanično ga je vzel v roke in bral. Nenadno se mu razlije po obrazu globoko začudenje in iz grla se mu iztisne naglo vprašanje: »Grob hočejo zastražiti, ki je v njem pokopan križani čudodelnik?«

Vojak ni razumel vprašanja in je v zadregi molčal.

Tihota je vladala naokoli. Stotnik je nekaj hipov stal, ne da bi izpregovoril.

»Dobro,« dé čez nekaj časa. »Povej Septimiju, naj jim dá dvanaest mož za stražo!«

Vojak hoče oditi, tu pa stotniku šine nagla misel v glavo. Porodil jo je pa v njegovem srcu tiho porajajoči se dvom...

»A zakaj zahtevajo stražo?« je hlastno vprašal vojaka.

»Boje se, da bi ga njegovi prijatelji ne ukradli in ne begali množice; umrli je baje sam dejal, da čez tri dni vstane živ iz groba.«

»Tako?« je zategnjeno izgovoril stotnik; glava se mu je povisila v novih mis-

lih. Hipoma jo dvigne in reče vojaku: »Stori, kar sem ukazal in povej, da bom nočno stražo vodil jaz sam!«

Vojak je odšel, kakor v sanjah so doneli stotniku krepki koraki njega na uho.

Polotila se ga je zopet nervozna razburjenost. Kaj takega ni še doživel nikdar! Ti nenavadni dogodki! Odkod so? Ne more si jih razložiti.

Nemirno je hodil po sobi. Hipoma se ustavi, ježno udari z nogo ob tla, da je zarožljala težka oprava, in vzklikne: »Današnja noč mi mora pokazati resnico v tej stvari!«

Nato je odšel in si poiskal družbo znancev, kjer se je skušal razvedriti. Za par hipov se mu je to deloma posrečilo, drugače pa je bil silno raztresen in vznemirjen, da so ga tovariši radovedno vpraševali, kaj mu je.

Tako se je polagoma bližal večer. Sunkoma je zahajalo solnce za gore, na zemljo je od vzhoda sem legala široka večerna senca; na globoko modrem nebu je zažarela večernica.

Tedaj se je stotnik dvignil in naglih, trdih korakov odšel po prašnih jeruzalemskih ulicah. Že je imel mesto za sabo in hitro je stopal dalje. Tako je bil zamišljen, da ni čul žvenketa bojne oprave, in ni čutil njene teže.

Dospel je do groba prej, nego je sam

in dandanes izdajo v Parizu vsako leto nič manj kot dva milijona frankov za čokoladna jajca in nad milijon frankov za ona iz sladkorja. Neki angleški lord je dal pred nekaj leti pri nekem imenitnem london-skem slaščičarju napraviti velikansko čokoladno jajce, ki ga je namenil svoji nevesti, hčerki nekega južno-afriškega milijonarja. To jajce je bilo tri metre visoko, premer je meril 150 m, tako da bi lahko sedel v njem en človek na stolu. Napolnjeno je bilo s 1000 funti bonbonov. Na kolo-dvor ga je neslo sedem mož na posebni nosilnici. Stalo je malenkost 10.000 mark; temu so se še pridružili stroški za trans-port v južno Afriko, ki so bili zelo veliki, ker je bilo zelo težko, dragoceno jajce spraviti na krov ladje, da se ne bi poško-dovalo. — Končno pa ne igra pri piruhih le velikost veliko vlogo, ampak tudi vred-nost vsebine. To vsaj pri Američanih. Ne zgodi se redko, da so v navadnem čoko-ladnem jajcu kot dragoceno iznenađenje skriti najdražji biseri, prstani, uhani, bro-že, zapestnice itd. V zadnjem času je pri-šlo tudi v modo, da napravijo piruhe iz cvetlic, ki so tako umetno pletene, da dajo ovalno obliko. Zlasti vporabljajo za to vijolice, pa tudi druge cvetke.

Ildrijske novice.

i Oswald — zakotni pisatelj. Pod tem naslovom je poročal pred kratkim »Slov. Narod« naslednje: »Pred nedavnim časom je sodišče ustavilo preiskavo, ker je katehet Oswald s častno besedo obljubil, da se ne bo nikdar več pečal z zakotnim pi-saštvom. Nočemo danes poizvedovati, v koliko drži Oswald dano besedo, dovolju-jemo si ga pa vprašati, zakaj ne uredi zem-ljiške knjige glede posojil »Ljudske hranil-nice in posojilnice« v Idriji na podlagi li-stin, ki jih hrani v blagajni in ki datirajo še iz onega časa, ko je Oswald kozle streljal v notarski stroki. Nekatere Oswaldove li-stine iz te dobe hrani idrijsko sodišče v svoji zemljeknjižni zbirki pod dnev. št. 140 de 1908. Petorico nepravilno koleko-vanih listin je finančna oblast dne 6. av-gusta 1906. nocijonirala. Globa znaša že pri enkratnem povišku 215 K, in radovedni smo, je li finančna oblast to globo odpi-sala ali izterjala. Če se je ta globa izter-jala, naj blagovolji povedati katehet Os-wald: čigav folijo se je obremenil s tem izdatkom — njegov, posojilnični ali doti-čen posestnice? — Naj radovednosti ustre-žem. 1. Pred vsem je laž, da bi bilo sodi-šče zahtevalo od mene kako častno be-sedo, »da se ne bom nikdar več pečal z zakotnim pisaštvom«. Gospod notar je bil res pred par leti tako prijazen, da me je ovadil sodišču, ker sem poslal v Ljubljano neki osebi formular, kakšno izknjižno po-botnico naj izda »Ljudski hranilnici in po-sojilnici«, na katere račun dobi potem denar. Gospod sodnik me je pozval na odgo-vor. Pojasnil sem mu, da je naprosila ne-ka posestnica »Ljudsko hranilnico« v Idriji, naj bi hranilnica prevzela vse njene raz-tresene dolgove. Ker sem bil tedaj hranil-nični tajnik, obvestil sem vse upnike ter jim razposlal formule za izknjižne pobot-nice, da bi lahko vsakdo hitro dal pobot-nico, ker bi bilo mogoče z malimi stroški dolg 17.000 K konvertirati, ako bi pravo-časno vsi izdali pobotnice. Gospod notar je dobil v tem mojem postopanju pregre-šek, gospod sodnik pa je le omenil, da bi morda kazalo tak formular spisati le s svinčnikom, potem bi se ne mogel nihče

izpodtikati. Ker je zemljiška knjiga javna, mislim, da sme pač vsakdo pismeno spo-ročati podatke iz njih v svrhu izknjižnih pobotnic, ne pa samo notarji; pred vsem pridejo do tega dostikrat hranilnični taj-niki, ne da bi se jim moglo očitati zakotno pisaštvo, zlasti, ako za svoje delo ne prej-mejo niti vinarja.

2. Kako in kdaj se uredi zemljiške knjige glede posojil »Ljudske hranilnice in posojilnice« v Idriji na podlagi listin, ki jih hrani v blagajni, dogovorita se kakor pri drugih posojilnicah in drugačnih upni-kih dolžnik in upnica.

3. Med drugimi listinami, ki jih hrani idrijsko sodišče v zemljeknjižni zbirki pod dnev. št. 140 de 1908., je tudi pet nepravil-no kolekovanih, poroča »Narod«, ki jih je finančna oblast dne 6. avgusta 1906. nocijonirala. Kdo pa je kriv, da jih je nocijoni-rala? Dne 3. avgusta 1906. št. 1775 je c. kr. urad za odmero pristojbin odbil proš-njo imenovane posestnice za priznanje pristojbinskih olajšil, ker ni prošnje pravo-časno vložila. Pravočasno pa ni mogla vlo-žiti, ker ni dobila o pravem času izknji-žnih pobotnic od vseh upnikov. Tudi doti-čna oseba je ni poslala pravočasno, ki jo je bila prvotno doposlala gospodu no-tarju. Vrhu tega posestnica o rešitvi z dne 3. avgusta 1906. ni obvestila nikogar, am-pak založila dopis, pozabila nanj, ter za-mudila 30 dnevni rok za vložitev rekurza. Prosila je na to na c. kr. finančno ministr-stvo za odpust kolkovnih pristojbin, a c. kr. finančno ravnateljstvo je v dopisom dne 12. februarja 1908. odgovorilo, da ni v stanu njene prošnje na višjem mestu priporočati, ker ni samo prošnje za olaj-šavo prepozno vložila, temveč tudi izbris konvertiranih dolgov ni pravočasno izvr-šila v zemljiški knjigi.

4. Globe ni posestnici naložene nobe-ne, ampak se ji je že s prvim odlokom z dne 3. avgusta 1906. naznanilo, da se ji bo kolkovni primanjkljaj na zadolžnici in iz-brisnih pobotnicah predpisal s posebnim plačilnim nalogom, kar se je tudi zgodilo dne 28. avgusta 1906., vsak povišek pa ji je bil milostnim potom spregledan. Radi mene torej imenovana posestnica ni in ne bo trpela niti vinarja škode, pač pa znatno manj plačuje obresti, ter bi bila tudi s par kronami konvertirala dolg, ako bi ji bili šli vsi upniki na roko. »Ljudska hranilni-ca« je že prej konvertirala nekaj dolgov, brez vsake zapreke.

5. Kozle v notarski stroki naj strelja »Narodov« dopisnik naprej tako pridno, kakor jih je doslej.

V Idriji, 16. aprila 1908.

Franc Oswald.

i Mojstri so pa! Ker je deželni odbor prepovedal zidati čitalnico in izdati zanj 20.000 K, so jo zavili, da ne bodo zidali javne čitalnice, ampak popravili samo ti-sto občinsko poslopje, kjer so nameravali napraviti čitalnico. Za to popravilo baje nameravajo izdati ne samo 20.000 K, am-pak 35.000 K. Bomo videli, kaj poreče de-želni odbor k temu sklepu.

i Veliko vrišča je napravila zadnja »Naša Moč« po Idriji. Kedar so liberalci izvedeli, da bode rudnik sprejel nekaj no-vih uslužbencev, je bil v »Narodu« dopis, v katerem se je blatilo naše delavce, pi-sarje in paznike, kako delajo za svoje nezmožne pristaše, da bi jih vsilili v delo. Naši so molčali dalj časa, češ, saj vod-stvo samo ve in pozna, koga sprejme. Le-tos majnika bodo menda zopet nekaj no-

vih rudarjev sprejeli. In glej, bil je zopet dolg dopis v »Narodu«, zabavljajoč na naše paznike, imenujoč jih kar po imenu, tri druge po začetnih črkah. Sedaj je bilo potrpljenja konec. Odgovorili so! A to je silno v oči zabodlo. To je denunciranje, opravljanje, obrekovanje, zlobnost itd., tako kriče sedaj. — Naj malo poskusijo, kako prijetno je, ako slabosti katerega brez povoda raznašajo v svet! A nespa-metno je spraševati, kedo je neki pisal, ve-liko bolj umestno bi bilo prijeti onega, ki je to povzročil. Naši pač ne bodo vedno mirno prenašali, ako se brez vzroka laže o njih in vse mogoče pripisuje. Naj prime-jo le dopisnika za ušesa, naj brez povoda ne napada nasprotnikov, ker potrpljenja mora biti le enkrat konec.

i Misijon v Idriji ne da še miru našim obojnim nasprotnikom. »Narod« se v dol-gem dopisu zaganja v jezuite in v svoje pristaše, ki so dohajali k govorom. Sedaj že kar »vraga« kličejo na pomoč, naj jim odvrta pristaše od cerkve. Res, pravega zaveznika si iščejo! — Čudno je, da do-mače duhovščino hvali nasproti jezuitom, a ta hvala se takoj razblinji, ko koncem dopisa vdriha po katehetu. Pa saj se po-znamo. Gospoda ni zmožna kaj stvarnega poslati v svoj list, liberalne znane psovke ima take v zalogi, da ne more sestaviti dopisa brez zabavljanja čez klerikalce. Mi-lujemo bravece, ki imajo vedno tako dušno hrano.

Hrvatski in slovenski veroučitelji pri skupnem delu

Odbor D. S. K. se je sešel dne 26. marca k seji v važni zadevi. Hrvatsko ka-tehetsko društvo je po svojem predsedni-ku dr. Jambrečeviću poslalo povabilo, naj bi se društvo slovenskih katehetov udele-žilo prihodnjega katehetskega tečaja, ki se bo vršil v Splitu prve dni septembra. Odborniki so soglasno pritrdili tej želji in predlogu, naj se tečaj nazivlje »Hrvatsko-slovenski pedagoško - katehetski tečaj«. Delovalo se bo, da bodo Slovenci častno zastopani. D. S. K. pošlje tudi dva govornika, da bosta sporazumno z osnovatelji tečaja prevzela primerno stvarino za svo-ja referata. D. S. K. je stopilo v dogovor s hrvatskimi kateheti, da se določi čas, spored in okvir tečaja. Opozarjamo člane katehetskega društva že sedaj na to vele-važno prireditve, ki ima namen zblížiti Slovence in Hrvate v najvažnejši in naj-potrebnejši panogi — na polju duhovskega delovanja. Vsak katehet naj bi porabil mo-rebitne počitnice za izlet, ki mu bo zdru-žil zanimivo s poučnim.

Tržne vesti.

Dne 17. aprila 1908.

Tržišča nam kažejo vedno isto obličje, promet majhen, kupčija mrtva, cene pada-joče. Konzum se še vedno rezervira, bu-dimpeštanski termini se znatno izpreminja-jo, vsekakor pa ležejo nižje. Najbolj je na-zadovola rž. Kakor vse kaže, so hosisti zidali na pesek in zadnji čas, ko bi bile visoke cene opravičene, jim je zmanjkalo sape, poslopje, ki so ga toliko časa sta-vili, se je zrušilo. Ko bi bile dosedanje vi-soke cene pravilne, bi sedaj v zadnji tret-jini kampanje, ako ne šle višje, vsaj ostale na isti višini, ne pa padale kakor sedaj v resnici padajo. Kakor v torek ni bilo nobe-nega povoda za znatni padec budimpeštan-

skih kurzov, tako ni vzroka za dviganje kurzov zadnjih dveh dnevov.

Poročila o stanju setvij se glase ugo-dno, akoravno bi toplejše solnce še vpli-valo ugodneje. Jesenski termini vsled tega nazadujejo. Upajmo, da bo bodoča kam-panja bolj mirna kakor je sedanja, sicer postanejo razmere neznosne za reelno kupčijo.

Pšenica je brez zanimanja, kupčija mrtva, ponudbe skromne, kupci jako bo-ječi. Lastniki so mehkejši ter tudi kaj po-pustijo.

Oves gre izpod rok, dež ugaja razvi-jajoči rastlini.

Moka. Navadno je bila kupčija v tem času jako živahna, letos pa je promet jako majhen. Cene neizpremenjene. Otrobi in klajna moka stalni v ceni.

Budimpešta notira pšenično moko: 0 16 K 40 v, 1 16 K 20 v, 2 16 K, 3 15 K 80 v, 4 15 K 60 v, 5 15 K 40 v, 6 15 K, 7 14 K 20 v; rženo moko: 0 15 K 80 v, 0/1 15 K 40 v, 1 15 K; otrobi, fini: 5 K 80 v, debeli 6 K; rženi 6 K 15 v do 6 K 35 v; klajna moka 7 K 70 v do 7 K 90 v (vse za 50 kg).

Sladkor. Rafinado je komite rafinerij zopet dvignil in kakor se kaže bodo slad-kor ob prihodnji liberaciji, ki bo 27. t. m., zopet podražili. Zadnjič liberirana mno-žina je razprodana. Poročila o surovem sladkorju so jako tendenciozna ter jo go-tovo povzroča le špekulacija.

Spirit se je tudi zaljubil v hos. Za poznejši odjem, maj—avgust, se zahteva do 1 K več kakor za april—maj.

Zahteva baje presega ponudbe.

Kava neizpremenjena. Veliki dovozi tlačijo množenje in poročila o novi brazilj-ski letini se glase jako ugodno.

Semena. Ponudbe rdeče detelje so skromne, zahteva živahna, zategadelj je seme jako drago. Naturelno seme se z ozi-rom na kvaliteto plačuje 95 do 100 K. Lu-cerna (ogrska) nat. datira 75 do 80 K. — Ponudbe skromne.

Olje. Kupčija mirna, vendar prodaj-alci drže cene.

Usnje. Promet neznaten, kupci še vedno ne zaupajo v položaj.

Meso. (Dunaj.) Vsled postnih dnevov pred prazniki je konzum sicer znatno pa-del, nikakor pa ne cene in tendenca; teleta so se zelo podražila. Govedina, sprednja 72 v do 1 K 50 v, zadnje 92 v do 1 K 76 v; teletina: 72 v do 1 K 80 v, svinjina: 1 K 20 v do 1 K 70 v kg. Teleta: 84 v do 1 K 40, svinje 1 K 20 do 1 K 36 v kg.

Povratni računi koleka prosti. Pred kratkim se je neko trgovsko društvo prito-žilo v vlogi na finančno ministrstvo, da finančni organi smatrajo povratne račune o vrnjenem blagu kot koleku podvržene. Ministrstvo je odgovorilo na to vlogo, da povratnih računov o blagu, ki se je poslalo v izbor ali na ogled, ni treba kolekovati, tudi ne one povratne račune, ki jih pošlje prodajalec o vrnjenem blagu.

Novice iz Zagorja ob Savi.

i Potres se je začel vedno bolj ogla-šati tudi pri nas. Precejšnje sunke smo ču-tili 19. sušča ob šestih zjutraj, nato 8. apr. ob četrtr na 3. uri ponoči in še enkrat po-zneje. Pri drugem sunku je s par streh padlo po nekaj koscev opeke. Sicer pa ni nikake škode.

i »Plehi« in druge ž njimi zvezane bo-lezni še vedno razsajajo med malimi. Umr-lo je že okrog 40 otrok v letošnjem letu.

Bolj in bolj mu je ginila zavest, globlje proti prsim mu je klonila glava in skoro, da je zasnival popolnoma in trdno...

A groza, kaj je to? Morje blesteče svetlobe ga oblije, neznanski strah mu pre-trese mozeg. Toliko, da more odpreti oči, toliko, da je v trenutnem hipu ozrl solnčno sijajno, nadzemesko veličastno postavo Križanega, ki se je z zmagošlavnim obra-zom dvigal iz groba — in že mu bodeča svetloba zapre oči, on pade z obrazom na zemljo, z globoko, udano molitvijo v srcu, ki je spoznalo resnico: »Gospod, usmilje-nje! Verujem!«

In mlada Kristusova cerkev je štela med maloštevilnimi svojimi udi tudi rim-skega stotnika.

Franc Prosenc.

Smrt Poncija Pilata.

(Iz poljskega.)

Ko je rimski cesar Tiberij nevarno bolel, je izvedel da v Jeruzalemu biva udovit zdravnik, ki samo z besedo ozdravlja bolnike. Nevedoč, da je bil ta zdravnik od Pilata in židov obsojen k smrti, dal je svojemu dvorniku Veluzija-nu sledeče povelje:

»Hiti, čim najhitreje moreš, v Judejo in reci Pilatu, mojemu služabniku in prija-

telju, naj mi sem pošlje tistega čudovi-tega zdravnika, ki mi more povrniti prej-šnje zdravje.«

Veluzijan je izpolnil cesarjevo pove-lje ter je pristopil pred Pilata rekoč:

»Pilat! Cesar Tiberij, imperator in tvoj gospod, ukazuje in te prosi, da k njemu nemudoma pošleš tistega čudovi-tega zdravnika, ki v tem mestu prebiva in ki samo z besedo ozdravlja bolnike.«

Ko je Pilat slišal to povelje, se je pre-strašil, ker je sam obsodil Jezusa k smrti; zato je odgovoril cesarjevemu poslaniku:

»Tisti človek je bil hudodelec, ljud-stvo je hodilo za njim, radi tega sem ga na svetovanje starejšin zapovedal križati.«

Poslanik vračajoč se je srečal ženo po imenu Veroniko, ki je poznala Jezusa, in jo je vprašal:

»Oh, žena! Zakaj so židje križali tega čudovitega zdravnika, ki je živel v tem-le mestu in z eno besedo lečil vse bolezni?«

Plakajoč je žena odgovorila:

»Žal, o gospod, to je bil Bog in moj učenik, ki ga je Pilat ujel in ukazal kri-žati samo zavoljo tega, ker so ga židje sovražili.«

Veš žalosten Veluzijan odgovori:

»Škoda, da povelja svojega gospoda ne morem izpolniti.«

Videč žalost moža reče Veronika:

»Ko je moj Gospod hodil po celem kraju in učil, bila sem žalostna, ako ga ni-sem dalje časa slišala. Hotela sem torej imeti njegovo podobo, da me tolaži v nje-govi odsotnosti. Nekoč sem nesla platno slikarju in srečala sem Gospoda, ki me je vprašal, kam grem. Povedala sem, kam in zakaj. Gospod mi je vzel platno iz rok ter za nekaj časa mi ga je vrnil s svojo podo-bo. Ako tvoj gospod pogleda to podobo z vero, bode ozdravljen.«

Na to dé Veluzijan:

»Žena! Prodaj mi to podobo, dal ti bom, kolikor sama zahtevaš.«

Veronika odgovori:

»Prodati podobe ne morem, toda poj-dem s teboj k cesarju, da pogleda podobo in potem se zopet vrnem domov!«

Veluzijan se je vrnil v Rim z Veroniko in poročal cesarju Tiberiju o svojem po-tovanju:

»Jezus, ki si ga želel videti, ne živi več. Nepravilno obsojen na smrt od Pon-cija Pilata in izdan židom, umrl je na križu. Ali prišla je z menoj neka žena in prinesla podobo Jezusa. Ako jo pogledaš z vero, bodeš ozdravljen.«

Cesar je ukazal na pot razprostrti svilene preproge ter prinesiti podobo Je-zusa. Pogledal jo je in je bil — ozdravljen.

Potem je cesar zapovedal prijeti Pon-cija Pilata in pripeljati v Rim. Ko se je nje-govo povelje izpolnilo, ga je poln jeze uka-

zal privedi predse. A Pilat, ki je imel se-boj obleko Jezusovo, oblekel se je v njo, ko je šel pred cesarja. Ko je cesar pogledal Pilata, se je naenkrat njegova jeza pomi-rila; vstal je s sodnijskega stola, pozdravil je Pilata in ni izpregovoril jezne besedice. Po odhodu Pilatovem se je cesar zopet razsrdil in se je pritoževal, da ni mogel svoje jeze pokazati obtožencu. Ukazal ga je znova pripeljati, da bi mu mogel pove-dati, da je sin smrti, da ni vreden več ži-veti na svetu. A jedva ga je zagledal, zopet ga je prijazno sprejel, njegova jeza je iz-ginila. Vsi dvorjani so se temu čudili, in čudil se je sam cesar. Šele na svet nekega kristjana ukazal je Pilatu sleči obleko, ki jo je imel na sebi.

V tem trenutku je cesar čutil, da se je jeza zbira v njegovem srcu in zapovedal ga je vreči v ječo. Po nekoliko dnevih so od cesarja sklicani sodniki obsodili Pilata k sramotni smrti. Ko je Pilat izvedel o svoji obsodbi, prebodel se je z lastnim mečem ter je tako umrl. Ko so o Pilatovem samo-moru poročali cesarju, je rekel cesar: »Obsodba je izvršena, ker je obsojenec sam umrl sramotne smrti. Njegova lastna roka mu ni prizanesla.«

K trupu Pilatovemu so privezali velik mlinski kamen ter ga vrgli v Tiberio.

Fr. Štingl.

z Nanaglom je umrl od kapi zadet 48letni hlapec Ivan Silvester, doma z Vrh-nike. Imel je samo enega pogrebca, dasi je bil pogreb v nedeljo.

z Razšlo se je »Delavsko stavbeno društvo«, ki je imelo namen, zidati delav-cem cenena stanovanja. Ustanovilo se je leta 1899. Še se spominjamo, kako so te-daj to društvo napadali in obrekovali razni liberalni in socialnodemokratski »prijate-lji« po gostilnah, po cestah in po časopisih. S tem so dosegli toliko, da je pristopilo res le bolj malo udov. Ko je bil navožen prvi kup kamenja, so kričali, da niti za ti-stega voznika ne bodo dobili plačila. A bili so slabi preroki. Društvo je postavilo pe-terim članom takoj v začetku prav lepe hišice. Drugi si niso upali pričeti takoj. Pozneje pa je rudniško vodstvo začelo sa-mo zidati delavska stanovanja in jih še sedaj zida, tako da jih bo kmalu za vse delavce dovolj. Tako je postalo društvo brez pomena. Poplačalo je vse dolgove in si je nabralo lep rezervni zaklad, blizu tisoč kron. Občni zbor dne 12. aprila je se-daj sklenil, da se društvo razide. Premo-ženje se razdeli v dobrodelne namene.

S. K. S. Z.

Spominjajte se cesarjevega jubileja — s podporo izobraževalnemu delu »Sloven-ske krščansko-soc. zveze«! Vse somiš-ljenike naše ljudske organizacije lepo pro-simo, da proslave cesarjev jubilej s tem, da darujejo vsaj po eno krono »Slovenski krščansko-socialni zvezi! Nabirajte o veli-konočnih praznikih v ta namen v vseh ve-selih družbah! »Zveza« ima velike načrte, za katere pa potrebuje velikih sredstev. Naj ne bo našega somišljenika, naše somiš-ljenice, ki ne bi proslavil cesarjevega ju-bileja z jubilejno ali pa tudi nejubilejno krono naši »S. K. S. Z.«!

Novi tiskovni zakon. — Kolportaza.

V zadnjem zvezku »Društvenega go-vornika« priobčuje državni poslanec dr. J. E. Krek govor o novem tisk. zakonu in o kolportazi. Povsod v Avstriji se bo po novem zakonu razvilo novo življenje za knjigotrštvo in časnikarstvo: tiskalo se bode neprimerno več, nego se je dosedaj. Potrebno je, da se z novim zakonom, ki se gotovo ne bo bistveno ločil od načrta, ki ga imajo v rokah državni poslanci, čim-preje dobro seznanimo in se pripravimo za delovanje, ki ga bode omogočila večja svoboda v knjigotrštvo in zlasti v razšir-janju tiskovin. — S. K. S. Z. je sklenila vsem »Zvezinim« društvom priporočiti, naj prirejajo predavanja o novem tiskov-nem zakonu in o kolportazi.

Na Vrhniko! Vsa »Zvezina« društva že sedaj opozarjamo na veliko slavnost, ki se vrši na Vrhniku v nedeljo, 14. junija, povodom desetletnice ondotnega bratskega društva. Iz Ljubljane bo vozil na Vrh-niko poseben vlak. »Zvezini« telovadni ode-seki prirede takrat na Vrhniku javno telo-vadbo. Korporativno s celotnim zborom se udeležijo slavnosti tudi pevsko društvo »Ljubljana«. Vsa naša društva pozivamo, da prihite dne 14. junija z zastavami na Vrhniko in da takrat doma ne prirejajo slavnosti. Dne 14. junija bodi zbirališče na-ših društev na velevažni naši postojanki, na ponosni Vrhniku!

SOMIŠLJENIKI!

Pred tremi tedni je S. K. S. Z. prvi-krat objavila, da je končno založila svoje lastne vžigalice z napisom »V korist ob-mejnim Slovincem«. V treh tednih smo pa ne le razposlali prvi došli vagon teh naših vžigalic po širni slovenski domovini, mar-več tudi prejeli toliko naročil, da je že tudi drugi vagon teh naših vžigalic — ki dospe te dni v Ljubljano — z naročili skoraj iz-črpan. To dejstvo navdaja z veseljem podpisano vodstvo in z opravičeno nado, da se skoraj udomačijo te naše vžigalice pri vseh naših somišljenicah in somišlje-nikih.

Naznanjajoč Vam to veselo novico, pa Vas prosimo, da deluje vsakdo izmed Vas po svojih močeh za te naše vžigalice. Vsakdo izmed Vas, častite somišljenice in cenjeni somišljeniki, naj bo pravicati za-stopnik teh naših vžigalic. Zahtevajte, da si nabavi naših vžigalic vsak trgovec, vsaka tobakarna, vsaka gostilna in kavar-na. Glejte pa tudi na to, da bode vsakdo izmed Vas sam veljal za vzgled v tem, da ne rabi odslej drugih vžigalic, niti do-ma, niti v javnosti, kakor edinole te naše vžigalice, ki bodo tem načinom v veliko »korist obmejnim Slovincem«.

Nadaljujte z isto vnuemo delovati za te naše vžigalice, s katero ste pričeli in poskrbeli boste trajen vir dohodkov, ki bode edinole v korist obmejnim Sloven-cem!

Vodstvo S. K. S. Z. v Ljubljani, dne 16. aprila 1908.

GALIŠKI CESARSKI NAMESTNIK ŽRTEV ZAROTE.

Cesar je pisal vdovi rajnega grofa Potockega lastnoročno pismo, v katerem pravi, da zelo sočustvuje z njo z ozirom na izgubo, ki je zadela njo in cesarja.

Porotno razpravo proti morilcu Szic-zynskemu izvedejo v majniškem porot-nem zasedanju. Slugo gališkega deželne-ga maršala so konfrontirali z morilcem. Izjavil je, da morilec ni tisti mož, ki je več-krat prosil za avdienco pri deželnem maršalu. Preiskovalni sodnik sodi, da je bil določen za napad na Badenija kak drug zarotnik. Napadalec Sziczynski dobiva vsak dan ruska čestitna pisma, ki jih kon-fiskujejo. V predalu pisalne mize rajnega namestnika so našli tri smrtne obsodbe. Rusinov. V nedeljo, predno je bil zaslišan Sziczynski, je neki veljak opozoril namest-nika na Lvovske govornice, da je namestnik obsojen na smrt. Potocki je na to pokazal dotičniku smrtne obsodbe in rekel: »Ni-česar ne dam nanje!« Nekaj minut na to je bil namestnik napaden in usmrčen.

AVSTRO-OGRSKA.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

reši po Veliki noči proračun za leto 1908., za kar bo rabil tri tedne. Koncem majnika sledi najbrže delegacijsko zasedanje. Vpo-rabljeni nameravajo že določila novega poslovnika. Seje bodo trajale za to od 10. ure dop. do 2. ure popoldne in od 4. ure pop. do 8. ure zvečer. Trg. minister pred-loži več investicijskih predlogov med nji-mi tudi predlog o novih železnicah, ki bo-do stale 220.000.000 K. Poslanec Viszontay namerava interpelirati glede na bosanske razmere.

Nadvojvoda Jožef Ferdinand.

Nadvojvoda Jožef Ferdinand je izja-vil, ko je še živel njegov oče, da ne dona-šajo italijanska posestva rodbini toskan-skih Habsburžanov nikakega dobička. Ve-

liki vojvoda kot italijanski emigrant ne stopi na italijanska tla in zato ne more nadzorovati uprave. Po smrti Ferdinanda IV. toskanskega je majoratni dedič nad-vojvoda Jožef Ferdinand prostovoljno od-klonil naslov toskanskega vojvode. Slabo gospodarstvo na italijanskih posestvih zahteva, da jih obišče lastnik in ostane tam več časa. Nadvojvoda je zato vzel šestmesečni dopust. Toskanska posestva so vredna 20 milijonov lir. Italijanska vla-da je svojčas ponujala velikemu toskan-skemu vojvodu to vsoto, a je odklonil pro-dajo.

Wahrmund

prične zopet predavati po svojem dopustu koncem meseca majnika na inomoškem vseučilišču.

Notranja politika počiva.

Predno je odpotoval Beck na Brion-ske otoke, se je razgovarjal s podnačelni-kom rusinskega kluba, Wassilkom. Beck se povrne z velikonočnih počitnic na Du-naj v sredo. Medtem počiva avstrijska no-tranja politika in se šele potem reši vprašanje o novem gališkem namestniku. Ru-sinski klub razpada. Odstopiti namerava tudi podpredsednik rusinskega kluba Was-silko.

Tajna pogodba med Čehi in Nemci.

»Neue Freie Presse« poroča, da je glede na dogovor med Čehi in Nemci le to res, da so leta 1905. pod Gautschem ime-novali uradnike po ključu, o katerem so obvestili češke in nemške poslance. Čehi so takrat izprožili misel, naj se vedno ime-nujejo uradniki na Češkem po ključu, če dovolijo Nemci češki notranji uradni jezik. Pogajali in dogovorili se pa niso. Bivši tr-govinski minister dr. Fořt objavlja v praških mladočeških listih, da ni nikake taj-ne pogodbe. »Narodni Listy« pozivlja dr. Fiedlerja, naj nastopi in naj ne molči kakor Prašek, ki tako krije s svojim molkom »Venkovo« izjavo. Dr. Fiedler objavi v današnjih »Narodnih listih« pismo, v kate-rem naglašja, da mu ni nič znanega o kaki pogodbi. Le to vč, da sta svoj čas Fořt in Prade nastavila poštno aspirante po po ključu 68:32. Dr. Fiedler sam gleda le na službeno sposobnost in kvalifikacije, ne pa na narodnostni razdelivni ključ.

Nasprotstvo med krono in ogrsko koalicijo.

Kakor poroča »Zeit«, se glede na vprašanje o povišanju častniških plač ne gre več za nesporazumljenja med ministri Wekerle in Kořut na eni, na drugi strani pa Aehrenthal in Schönaich, marveč da si nasprotujeta krona in ogrska vlada. Aeh-renalthal in Schönaich sta izjavila v avstrij-ski delegaciji po naročilu krone, da se mo-ra rešiti povišanje častniških plač v polet-nem delegacijskem zasedanju, ne da dobe Mažari narodne koncesije glede na arma-do. Vlada je to namignil Kořutu v avdi-jenci, osobito je pa pokazal svojo nezado-voljnost, ker je nakazal plačo Fejevary-jevem uradnikom. Mažarski listi izjavljajo, da se ni stališče glede na povišanje čas-tniških plač nič izpremenilo. »Magyar Hir-lap« pa piše, da se Mažari ne boje Lue-gerjevih groženj in opominov od dunajske-ga časopisja.

STARČEVIČEVO ODPRTO PISMO.

Glede na Rauchovo odprto pismo sa-mostojni srbski stranki je dr. Starčević ob-javil daljše pismo, v katerem naglašja, da ker sta pritrčila banovemu pismu Aehren-thal in Wekerle, sta z banom vred prepri-čana, da delajo Srbi z roko in srcem za

veliko srbsko propagando. To pomeni, da jim ne zaupajo in jih smatrajo za nezanes-ljive. Obsojeni so pa tudi prijatelji Srbov, hrvaško-srbska koalicija. Iz tega sledi, da vladar vlade sumljivim elementom ne po-deli. Rauch sedi trdno, dokler tako sodita o večini hrvaškega sabora dr. Wekerle in Aehrenthal. Če mislijo Srbi res se zavzeti za hrvaške pravice in koristi, naj to dejan-sko pokažejo. Ker je Srbom znano, da smatrajo Mažari vso koalicijo za nezanes-ljivo, naj Srbi izstopijo iz koalicije z ob-ljubo, da hočejo podpirati Hrvate v boju proti ogrski enotni državi in proti ogrske-mu ministristvu. Če Srbi to store, Wekerle ne more vzdržati absolutizma na Hrv-aškem.

PROTI VELESRBSKI AGITACIJI.

Zagreb, 17. aprila. Govori se, da se pripravljajo energični koraki proti velesrbskim agitatorjem iz Belgrada. Bajje namerava vlada vse, ki sanjarijo o vele-srbski državi, iz Hrvške izgnati.

NATANČNI VILJEM.

Dunaj, 17. aprila. Cesar Viljem II. je v Krfu natančno ogledoval in preiskal angleške križarke, ki so ga prišle počastit. Šaljivci pravijo, da čaka tudi avstrijske bojne ladje, ako Viljem obišče Pulj, na-tančna preiskava.

KOLIKO JE FRAMASONOV NA NEMŠKEM?

Berolin, 17. aprila. »Bonifatius-Korrespondenz« objavlja: Na Nemškem je bilo koncem leta 1907 40.871 »mojstrov«, 6882 »pomočnikov«, 5328 »vajencev«, 4950 »častnih članov«, 4328 »navadnih čla-nov«, 2204 »službujočih članov«.

VOLIVNA KAMPANJA V SRBIJI.

»Odjek« priobčuje senzacionalni čla-nek, v katerem očita kralju Petru, da ni mož beseda. Kralj da je nedavno zagotav-ljal poslanca Izakoviča in Draškoviča, da bodo volitve v skupščino svobodne in da za nobeno ceno ne poveri sestave nove vlade Pašiću, a je sedaj to vendar storil.

OBNOVLJENA VATIKANSKA REDOVA.

Papež Pij X. je ukazal, da se obno-vita reda sv. Cecilije in sv. Tomaža Ak-vinskega. Red sv. Cecilije je določen za glasbenike, sv. Tomaža Akvinskega pa za zasluže glede na katoliško literaturo.

BALKAN.

Pariz, 17. aprila. Tukajšnji diplo-matski krogi se na vso moč trudijo, doseči med Rusijo in Angleško glede na reforme v Makedoniji sporazum. Stvar je težavna, ker Angleška očitno s svojo trmo hoče motiti koncert na Balkanu.

Carigrad, 17. aprila. Turška vla-da je odkrila pisma, ki dokazujejo, da je neki bolgarski minister izdelal inštrukcije za makedonske bande. Bolgarska vlada to vest popravlja v toliko, da je dotični člo-vek »bivši« minister, kar seveda ne izpre-meni mnogo na položaju.

Peterburg, 17. aprila. Tukaj se pripoveduje, da je knez Nikolaj črnogor-ski zelo zadovoljen odšel iz Peterburga. »Novoje Vremja«, ki zadnji čas silovito hujska proti Avstriji in Nemčiji, z zado-voljstvom konstatira, da je knez v Peter-burgu iskal in našel opore proti Aehren-thalu, ki bi rad Črnogoro spravil pod ku-ratelno Avstrije. Dobil je bajje tudi zasebno posojilo iz cesarjevega domenskega fonda, nadalje 80.000 rubljev za vzdrževanje ne-kega samostana in 700.000 rubljev na leto v vojaške namene.

Pismo Boltatuga Pepeta.



Gespud redehter!

A jm nism pravu, kuku u iz kandidatema ubčinsk svet. Pr svet use je blu tku, kokr me je Zancek nafeflou. En b bli rad rotušk svetniki, pa na mor-ja bt, ke gespude

žepane h ksihte na stujeja; ta druhi, ke jh ma gespud žepan u čast in b jh mou rad ukul sebe zbrane, pa nečja bt ubčinsk svet-niki. Grořnuga Fronca sa že tku lepu pru-sil, de b še žrtvou soje muči deželnem stol-nem meste Iblan, kokr jh žrtuje gespud žep-an, pa ni tou in ni tou.

Vidja, gespud redehter, iblansk ub-činsk zastop je raj brez Grořnuga Fron-ca ustou in sam sreča je še, de tudi Bol-čuga Pepeta nisa zgubl, ke je sam en majč-ken mankal, pa b ga bli, in pol b usi tist ta kamnitn falari, ke rotuš še gor držeja, dost na zalegl; rotuš b se prekucnu ke na tiste paradažarje in jajca, ke jh brajnuke predajaja, in konc b blu cele Iblane.

Bolču Pepe je ublubu, de u zdej še mal bl prtisnu u lft, de na u iz rotušam kašne nasreče, tku, de uja za en bart že tud brez Grořna gvirat, posebn ke mu u zdej tud še ta nou ubčinsk svetnik Pausku Zane pumagu. Pausku Zane se bo ta peru za rotuške prahtekante am uzeu in se že dl cajta posebn za ta skrauzlanga am jem-le, ke h nemu u uštarija hod.

Vidja, gespud redehter, na Pauskuga Zaneta nubena živa duša ni mislela. Se name sa nahter preh rajtal, de um pršou na rotuš; pa je le Pausku Zane pršou, zatu, ke se je ta skrauzlan prahtekant zajnga putegnu in člouk b nazadne hmal mislu, de use skp ud tistga ta nouga vu-livnga reda, ke m ga je zepanu Zancek unkat naprej brau, nč res ni. In vnder je reš, kokr sm zvedu, sam de dokler ni u ubčinsk sej ta vuhinu red sklene, neče gespud žepan kar naraunast postupat, am-pak tu raj iz ukulstavam vn spele. In tud

zdej je puklicu gespud žepan ta skrauz-langa prahtekanta un teden preh se in mu naroču, de se more za Pauskuga Zancka putegne in ga not spraut, drgač na sme neko več pred negave uči. In gespud ze-panuve besede, še bl pa Pauskuve želod-čne kaplice in pohane piške, sa na ta skrauzlanga prahtekanta tku globok utis naredle, de ni dau preh gmaha, de je spravu Pauska na kojna, čm rečt, na klop ub-činskega svetnika.

Du sm je šlu use pu sreč in b šlu še tud naprej tku pu sreč, če b na začel nahter jezek utresat in gespuda svetnika Svetka peglat.

Gespude svetneke Svetke se ta peglaj-ne, kokr se je vidl, ni posebn prlegu in b se nubemno na prlegu, če ni nč uržah. Kua pa more edn za tu, če ma smola. Sej je dost ldi, de maja glih taka smola, pa jm ja nubedn naprej na meče; glih gespude svetneke Svetke pa use na talar zmečeja.

Men se je ta naprej metajne pr tem shode, med prjatlem rečen, strašn fržma-gu in lohka rečem, če b biu jest svetnk Svetk, al pa, de b iz mana tku delat pr kašnmo shode, b prjeu špuktrigl, pa b ga tistmo, ke jezek utresa, u lampu vrgu.

Sej gespud svetnk Svetek je tud douh cajta u tla gledu in jest sm prou za

gvišn mislu, de išče špuktrigl, de b ga tist-mo guflače u buča zabrisu, ke pa ni mou nč prpravnega pr rukali, je pa ud same jeze kar kratk in mal puvedu, de če ga na maraja zvolt in če na u dost glasov dubiu pr vultivah, pa na u preuzeu mandata ub-činskega svetnika. In tu je bla na celmo tem shode še ta nar bl pametna beseda.

Pa tu je blu tud pametn pr tem shode, de sa tiste, ke še nimaja dost ubčinskga gespudarstva u glau, djal iz trega klasa u družga, nahtere pa iz družga klasa kar nazaj u ta peruga med abeceptutke. Tu je ena pametna naredba in tu b mogl tud u šulah tku upelat, de b fanti na trgat leta in leta u en in tist klop sojeh hlač. Če edn nima talenta za druhi klasi, nej se holt pu-rine nazaj u ta peruga, pa u useh kumedi konc; kermu pa le ne gre nč u glava in de na more pridet vn iz ta peruga klasa, tistega b mogl pa kar ajnfoh izklučit. Kua je tu za ena vornga, de je Plajvajsu Korl že tulk in tulk let zmeri u ta perumu klase? Če b mou jest kej pr tem za guvort, b ga že zdauin lifru še iz ta peruga klasa. Sej edn, če že tulk let nekamer naprej ni pršou, kokr Plajvajsu Korl, tud zdej na u več naprej pršou in daukupačvavci čist zastonj zajnga šulgeld plačujema. Kene, gespud Dimniku Jakec, de mam jest prou? No pa scajtama se u že še tud gespud že-

Kako Izgleda svobodnoliselni učenjak.

(Iz Wahrmundove brošure in predavanj.)

Dr. Ludwig Wahrmund je profesor na pravoslavni stolici in inomoškem vseučilišču. Njegova brošura »Katholische Weltanschauung und freie Wissenschaft« je javnost zelo razburila, pa zgolj vsled tega, ker je bila konfiscirana in ker Wahrmund poučuje cerkveno pravo. Drugače na tej brošuri ni nič, kar bi moglo vzbuditi pozornost. Med znanstveniki Wahrmund nič ne šteje. Svoje čestilce ima v socialnih demokratih in nevedni masi pocestnega svobodnoliselstva. Liberalna »Frankfurter Zeitung« in malodane vsa taka in enaka glasila v Nemčiji so Wahrmundovo brošuro uvrstila med poljudno-tendenčno šaro. Mnogo zaslug na tem ima Wahrmundov kolega, vseučilišni profesor v Inomostu, Leopold Fonk, ki je izdal protibrošuro »Katholische Weltanschauung und freie Wissenschaft« (Das wissenschaftliche Arbeiten Professor Wahrmunds kritisch beleuchtet. — Innsbruck 1908.) Na tej podlagi si oglejmo čisto na kratko Wahrmundovo znanstvenost.

Kaj zahtevamo, da zamoremo kako delo imenovati znanstveno? 1. Mora naslanjati se na gotove zanesljive vire; 2. mora, kar je dognala, predložiti tako, kakor dejstvom odgovarja. Za poljudno-znanstvene spise velja to še v večji meri. Čeprav tu ni treba paziti na strogoznanstveno obliko in na kritični aparat, omenjena dva pogoja morata vsekakor biti izpolnjena, kajti ljudstvo samo si po lastnem razglabljanju ne more lahko ustvariti samostojne sodbe o takem predmetu. Zato mora znanstvenik tembolj vestno postopati.

Torej kako je z viri in njihovo kakovostjo pri Wahrmundovi brošuri? A) Wahrmund uporablja od grofa Pavla Hoensbroeche knjigo »Das Papstthum in seiner sozial-kulturellen Wirksamkeit«, ne da bi jo imenoval. Na str. 24 navaja neko mesto iz moralke sv. Alfonza liguorskega, da dokaže, da katoličani bolj zaupajo spovedniku, kot Bogu. Dejstvo pa je, da Wahrmund ni pogledal moralke Alfonzove, temveč dotično mesto prepisal iz Hoensbroeche, in sicer st. 49 (II. zvezek »Papstthum«). Najbolj značilno pa je, da v Alfonzovi moraliki nikjer ni tega mesta, ki ga Hoensbroech »iz sv. Alfonza« citira in kar je Wahrmund zapisal brez navedbe drugotnega vira! Dotično mesto je namreč Hoensbroech pač našel v moraliki sv. Alfonza, toda kot citat nekega izreka sv. Filipa Neri, pa ga je v svojem »Papstthum« podtaknil sv. Alfonzu. Zato je Hoensbroech to mesto samolastno popačil; izpustil je namreč začetek in konec »Hinc S. Philippus Neriuis suis poenitentibus sic alebat itd.« To spakedrano in nalašč potvarjeno mesto je Wahrmund tako suženjsko prepisal, da je celo podčrtal, kar je že v Hoensbroecheu podčrtano! Povrh tega je pa še napačno, kar Hoensbroech iz dotičnega citata navaja. Ondi je namreč le to rečeno, da takozvani škripulantje, tenkovestniki, rabijo energičnega spovednika, ki njihovo holetno vest umiri le s tem, da jim izbije blodnjo, kakor da bi jim Bog to in to vel, prepovedoval itd. Da to mesto izkrivi in posploši, je Hoensbroech zopet namenoma izpustil besedo »cunctarum« (actionum)! Istotako seveda verni njegov prepisatelj Wahrmund! O ti dika vseučilišnih profesorjev! Pripomnimo še, da je pravega znanstvenika nevredno zajemati iz

pan zbrihu in u tu sprevidu, de tku na sme it več naprej.

Drgač je blu pa na tem shode prou fletn. Goršičumu Tonet sa ublebil, de mu uja še zanaprej kuhna belil, al pa če mu je lubš, pa usak let pu tristu kronc dal, pa nej pol sam kuhna pubel, če ja če, če še preuzame čast ubčinskega svetnika in Tone je biu iz ta punudba zaduven. Glih tku sa ublebil Franketat, de ga na uja puzabil in de u ta peru rešpehtar on, kedr uja kašnga rešpehterja nual; de pa tud zdej na u zastonj hodu na rotuž sedet, in de u mou tud on ta cajt pr meste kašni zaslužek, sa mu dal pa tisti dve figure, ke stujeja na mestn hranilnc u Elefontu gas čez, de jh u hodu pu dvakrat na teden kamplat in pulberat. Tud Franketa je biu iz tem zaduvoln. Sam Cirklpoharja tud nisa mogli preguvort, de b še naprej soja čast preuzen, zatu ke mu nisa mogli dat nubenga trošta, de u hmal derehtar ud gasfabrke ratu, ke zdejzn derehtar je še precej trdn in nima nubnga lušta še enkrat, it u penzjon. In ke jh je pol še Ušeničnk elektrezeru, sa djal pa Cirklpoharja kar u talon in pustavl Ušeničnka za kandedata za ta cajt, de mu uja lohka kej bulšga preskrbel.

Tku je za letas enkat konc teh kume-di; druh let pa pride na vrsta

Bolitatu Pepe iz Kudeluga.

Hoensbroeche, kateremu se je dokazalo nebroj potvar in plagijatov (Gl.: Dr. Viktor Naumann »Was ist Wahrheit?« Augsburg 1902. — Dr. Josef Mausbach »Die ultramontane Moral nach P. Hoensbroech«, Berlin 1902. — Dr. Martin Rade: »Christliche Welt.« 1908.)

B) Wahrmund je prepisal iz Ernst Haecklovih »Welträtsel«, ne da bi jih navedel. Omenimo, da smo navedli v prvem slučaju, ko je Wahrmund iz Hoensbroeche prepisal, le en sam slučaj, dasi jih je mnogo več! Ravnotako je pri Haecklu! Iz njegove je Wahrmund takorekoč na cente prepisal. Le nekatera mesta navedemo: Wahrmund str. 7 in 8 se krije popolnoma s Haecklom str. 113, 114 (Welträtsel 28—47. Tausend Bonn 1903.) Na teh mestih trdi Wahrmund, da je katoliška vera mnogo-boštvo, da je Mati božja bila od cerkve povzdignjena v boginjo, da nauk o trojici znači poganstvo, ravnotako češčenje angeljev in svetnikov itd. Da je to prepisava, dokazuje dobesednost. Pa tudi drugače izpoveda Wahrmund monizem Haecklov, kar pa nas toliko ne briga. Da dandanašnji noben pravi znanstvenik, kar se modroslovnih in veroslovnih in celo naravoslovnih vprašanj tiče, ne sme vporabljaati za vir Haeckla, je samoposebi umevno. Znameniti fizik Chwolson je o Haecklovem naravoslovnem znanju dobesedno zapisal med drugim sledeče: »Er hat keine Ahnungen von dem Inhalt des Energiegesetzes... statt dessen begnügt er sich mit irgendwelchen populären Elaboraten oder verlässt sich auf eigene dunkle Erinnerungen...« »Alles, aber auch alles, was Haeckel bei der Berührung physikalischer Fragen sagt, ist falsch... selbst von dem Gesetze, welches er selber als Leitstern seiner Philosophie proklamiert, besitzt er nicht die elementarsten Schulkenntnisse.« (Hegel, Haeckel, Kossuth und das zwölfte Gebot — Braunschweig 1906, pag. 61, 76.) Rektor univerze v Hallu, Loofs, piše, da Haeckel vporablja najgrši »šund« za svoje vire. In tako dalje. Zadnje uničevalno sodbo o Haecklu je nedavno izrekel Wundt. Iz tega modraka prepisuje Wahrmund!

C) Nadalje je Wahrmund vporabljal: Ko govori o izganjanju hudičev, o češčenju relikvij in pripoveduje neko anekdoto o P. Aurelianu, kako je hudiče izganjal, se sklicuje na strokovnjaške avtorje. (str. 18) Kdo so ti? Fonk jih je preiskal in našel. Wahrmund je vse te povesti in trditve prepisal iz socialdemokr. »Volksschriften zur Umwälzung der Geister« in sicer iz zvezka XV.: »Die heiligen Knochen und der Staatsanwalt von Marianus. (Str. 14 in 15.) Na podlagi te knjižure sodi Wahrmund o Jezusovi morali!

D) Wahrmund se v svoji brošuri kot dokaz za katoliško »maščevalno« moralo sklicuje na bulo Klemensa VI. proti Ludoviku Bavarskemu, v kateri slednjega izobči. Wahrmund pa l. napačno navaja naslov vira in celo mesto! Bula je v 6. zv. Raynaldovih analov in ne v 16., kakor Wahrmund pravi! V citatu samem pa je Wahrmund iz bule izpustil vsegaskup 13 vrstic, ki se nanašajo na bistvene stvari! Istotako, kjer Wahrmund citira Bonomelija, Pohla, Bautza, Paulsena in o Pfeidererja. Citira n. pr. tako-le: »Das XX. Jahrhundert VII. Jahrg. Nr. 43—44, S. 489.« V resnici pa v tem tako natančno navedenem viru o celi stvari nič ni! Wahrmund govori o Bogu in kako ga katoliški bogoslovci pojmujejo. In vsaj bi bil moral pogledati v kako bogoslovno delo. Kaj še! Svoje znanje o tem, kako katoliško bogoslovje Boga pojmuje, si je vzel iz rimskega lista »Messaggero«, iz »Neue Tiroler Stimmen«, iz »Freie Wort«, iz »Programma dei Modernisti« itd.! Isto velja za katoliško moralo.

Kar se tiče drugega pogoja: objektivnosti, jo v Wahrmundovi knjižuri zastoni iščeš. Jezusa n. pr. pojmuje Wahrmund ravnotako, kakor Haeckel za »fanatika«, evangelije in apostolska dejanja za nepri-stna. To v času, ko njihovo pristnost sijajno dokazuje avtoriteta na tem polju, protestant Harnack (»Die Apostelgeschichte«, Leipzig 1908.) Neko svinjsko anekdoto v zasmeh češčenju srca Jezusovega je Wahrmund vzel iz »Messaggero«, lista najdvomljivejše vrednosti, kakor znano. Za »katoliški svetovni nazor« označuje Wahrmund sledeče: »Zemlja — ploščnata, od morja obdana celota. Nad njo pritrjeni obok nebesa z razsvetljevalnimi telesi za noč in dan. Pod njo vice in pekel.« (Str. 14.) To je »katoliški svetovni nazor«! Od katoliške morale navaja, da uči, da sme zakonolomka priseči, da ni zakona prelomila, zraven pa si misliti: »Odkar sem zadnjič grešila!«

Takšna je Wahrmundova brošura. Isto se pa poroča tudi o njegovih predavanjih v Inomostu! Govori o starem svetem pismu, o thori, devteronomiji itd., pa niti judovščine dobro ne ume! Rad govori o postanku krščanstva. Ljudje, ki imajo njegova skripta, so jih v tem oziru primerjali

z o. Pfeidererjevimi. In glej, čuda — vse, kar Wahrmund o tem predmetu predava, vse brez kritike premaže iz »Die Entstehung Christenthums« od imenovanega učenjaka! Prepisuje pa iz Pfeidererja celo take stvari, ki jih je Pfeiderer pozneje in drugod sam zavrgel! Prepisuje stvari, ki jih je n. pr. Harnack v polemiki s Pfeidererjem ovrgel. Wahrmund je v svojih kolegijih govoril šestokrat o zakramentih, pa take gorostasnosti, da je groza. O zakramentu sv. Rešnjega Telesa pravi doslovno: Oblika tega zakramenta so formule: »Gospod, nisem vreden...« in »Telo našega Gospoda Jezusa Kristusa naj te varuje itd.«...!

Take učenjake plačuje katoliško ljudstvo na vseučiliških stolicah! Take knjižurpisce in prepisače! Ali mislite, da je Wahrmund samo eden? Nbroj je Wahrmundov na vseučiliških v Avstriji! Take nevedneže mora ljudstvo vzdrževati s krvavimi žulji...

Sportne vesti.

Olimpijske igre.

Olimpijada, doba štirih let, po katerih so se ponavljale v Olimpiji igre, je bila podlaga grškemu štetju. Zadnje igre v starem veku so se obhajale leta 393. po Kr., prve v novem veku pa leta 1896., torej je trajala zadnja olimpijada okoli 1500 let.

Kdaj so se te igre pričele, ne vemo, njih izvor pokriva tema starodavnosti. Zgodovina nam poroča, da je Ifitos iz dežele Elis sklenil s slavnim Likurgom pogodbo, v kateri je bilo določeno, da morajo vse države sodeležnice varovati sveti mir med igrami in nekaj dni pred in za njimi. Tako so se krajevne igre razširile v narodne tekme cele Grecije. Leta 776. pr. Kr. so prvič zapisali ime zmagovalca, Korobja iz Eleje, in to se je vršilo potem vsako četrto leto. Pričele so se igre ob tretji polni luni po najvišjem stanju sonca, avgusta ali septembra. Trajale so pet dni. Deset mesecev so se morali tekmeči pripravljati, zadnji mesec v mestu Elis samem. Ves čas so morali zelo redno živeti, uživati začetkoma niso smeli drugega nego svež sir.

Zvečer pred igro so opravili slavnostno daritev. Tekmovali so začetkoma samo v letanju, pozneje so pridejali rokoborbo in pentatlon, borenje s pestmi, dirkanje z vozovi itd. Prve vrste so se vršile v stadiju, zadnje v hipodromu. Borilci so bili nagi. Stadion je bil 211 metrov dolg in 32 metrov širok. Ob robu so bili vzvišeni prostori za gledalce, katerih je imelo prostora okoli 40.000.

Tekanje je bilo trojno: hitro tekanje, trajno tekanje in mešano tekanje. Pri prvem je bilo treba 192 metrov dolgi prostor preteči samo enkrat, pri drugem dvanaestkrat, pri tretjem dvakrat. Vsakokrat so tekli štirje. Zmagalci so se potem izkušali med seboj, dokler ni preostal samo eden, ki je dobil venec.

Posebno so se Grki zanimali za rokoborbo. Opeva jo že Homer. Rokoborci so si morali maziliti telo z oljem, a da roka nasprotnika ni preveč drsala, so potresali telo z drobnim peskom. Začetkoma je zadostovalo vreči nasprotnika trikrat ob tla. Prijelo se je lahko kakor je kdo hotel in mogel, celo za grlo. Pozneje so to borbo razširili v Pankration, zvezo rokoborbe z borenjem na pesti. Pankration je zahteval tehniko in moč, in Grki so ga imeli za višek atletike. Borili so se pri tem tako dolgo, da se je eden nasprotnikov udal. Znan je slučaj, da je borilec udaril tekmeča tako močno, da mu je izbil čeljust z zobmi, da je pa ta raje vse pogoltnil, nego bi bil zastokal.

Četrty dan je bila dirka v hipodromu. Vozovi so bili nizki, zadaj odprt, v vsakega je bilo vpreženih četvero konj. Dirkali so vsi naenkrat, včasih do 40 voz. Dvanaestkrat so morali preteči prostor, vsega skupaj okoli 5 km. Tudi jahali so za stavo, vendar se to ni tako udomačilo, kakor dirkanje.

Zaključil je igre pentatlon, peteroborba. Vaj je bilo, kakor pravi ime, pet: tekanje, rokoborba, skakanje, metanje diska in kopja. Kopje je bilo lahko in tanko z dolgo konico. Diskos je bil začetkoma kak kamen, pozneje plošča iz kovine, težka 2 kg, včasih pa tudi 5 kg. Fajlos iz Krotona je vrgel 5 kg težek diskos čez 30 m daleč. Sedaj mečejo vedno le plošče po 2 kilograma. Najboljši so Ogri, Francozi, Čehi in Finci; nekateri jo vržejo čez 40 metrov. Skok so imeli za najtežjo vajo. Skakali so le v daljavo; rabili so pri tem ročke, ki so jih v trenutku odskoka vrgli nazaj. Fajlos iz Krotona je baje skočil 14 metrov daleč; vendar to nikakor ni mogoče in najbrže je bil to triskok, da namreč po odskoku priletimo samo na jedno nogo, potem na drugo in šele po tretjem odskoku na obe.

Zadnji dan ni bilo več iger, obhajali so samo slavnosti, darovali bogovom, peli

zmagovalne pesmi. Najlepši del in zaključek slavnosti je bilo pa venčanje zmagovalcev pred zlatim altarjem Zevzovim. S posvečenim nožem so odrezali vejice divje oljke poleg svetišča in ovenčali slavlence z njimi. Oljko je baje zasadil Heraklej sam.

Vedno slavnije, vedno znamenitejše so postale te igre; tudi politična slabost Grške ni ovirala njihove slave, Makedonci sami so pristopili kot tekmeči. Šele za Rimljanov je začela toniti slava; leta 393. po Kr. rojstvu so obhajali zadnjo, 293. olimpijado.

Oživili so jih zopet Grki leta 1896. Potem so jih priredili Američani, potem zopet Grki leta 1906., najveličastnejše pa bodo letos v Londonu. Seveda so jim pridelali sedaj tudi borbe v drugih strokah, ker so časi drugi. O letošnjih igrah bomo vedno pravočasno poročali.

Naj navedemo še nekatere rezultate zadnjih iger v Atenah, ki so se vršile od 22. aprila do 2. maja 1906.

Rokoborba: Prvi je bil neki Jensen iz Danskega, vendar se najboljši rokoborci niso udeležili.

Metanje diska: Sheridan, Amerika, 41.46 m.

Metanje kopja: Lemming, Švedsko, 53.9 m.

Peteroborba: Mellander, Švedsko.

Tekanje 100 m: Hahn, Amerika, 10 in 1/3 sekunde.

Tekanje 400 m: Pilgrim, Amerika 53 in 1/3 sekunde.

Tekanje 800 m: Pilgrim, Amerika, 2 minuti 1 sekunda.

Tekanje 1500 m: Lightbody, Amerika, 4 minute.

Tekanje 5 milj (8045 m): Hawtree, Angleško, 26 minut 12 sekund.

Maratonski tek 42 km: Shering, Kanada, 2 uri 58 minut 21 sekund.

Skok na višavo z zaletom: Leahy, Angleško, 1.775 m.

Skok na višavo brez zaleta: Ray, Amerika, 1.56 m.

Skok na daljavo brez zaleta: Ray, Amerika, 3.30 m.

Skok na daljavo z zaletom: Prinstein, Amerika, 7.2 m.

Skok na višavo s palico: Gonder, Francosko, 3.5 m.

Triskok: O' Connor, Irsko, 14.07 m.

Rokoborba. Ker se je Hackenschmidt v boju z Gočem slabo godilo, je pozval Goča poljski Herkul Ciganijevič na boj v prosti rokoborbi. Goč je poziv sprejel. Merila se bodeta v Londonu 10. junija za svoto 50.000 K, h kateri prispeva vsak polovico.

Football. V nedeljo so dunajski atletikarji premagali praško »Slavijo« s 3 proti 1. V prvi polovici tekme je bila »Slavija« na boljšem, potem je pa opešala.

Avtomobilizem. Na dirkališču Brookland pri Londonu se je posrečilo nekemu Resta-u, predirkati z avtomobilom 90 konjskih sil (90 H P) pol angleške milje (805 m) v 18 1/2 sekunde. Če bi vozil z enako hitrostjo celo uro, bi pretekel 152 km, torej več kot dvakratno razmerje med Ljubljano in Novim mestom ali pa približno dvakrat progo Ljubljana—Celovec.

Zrakoplovba. V zadnji sobotni številki smo poročali, da je Farman v svojem aeroplanu 2600 m preletel. Ni se dolgo veselil svojega vsehpa. Pri Issy-ju poleg Pariza so tudi pretekli teden poskušali na ondnotnem vojaškem vežbališču to razdaljo prekositi, in vspeh je bil nepričakovano dober. Bivši slikar Leon Delagrang je ostal v zraku 9 minut 15 sekund in v tem času je preletel 5 in pol kilometrov, torej 3 km več kakor Farman. Stroj je približno enako konstruiran kakor Farmanov. Oba tekmeča bodeta skušala sedaj dobiti darilo 10.000 frankov, katero se izplača ti-stemu, ki ostane v zraku najmanj 15 minut.

Pismo iz Amerike.

New York, 4. aprila 1908.

Izpolnitev dane Vam obljube, gospod urednik, je veliko težja, kakor si morda mislite. Vi želite imeti kratka poročila o razmerah, o življenju in o novicah po vsej Ameriki. Tu se pa dan na dan dogaja silno veliko novega in zanimivega. Iz zdaj iz vsega tega za Vas narediti kratko poročilo o vsem tem, da bi si Vi »onostranlužci« mogli narediti vsaj površno sliko o nas Amerikancih, o našem življenju in delovanju, da bi torej, da govorim o priliki, iz vse te ameriške »godle«, ki se tu meša in kuha, za Vas posnel samo smetano, verjemite mi, da to ni lahko. Vendar pa, ker sem že enkrat rekel »bom«, bom Vam skušal ustreči po svojih slabih močeh.

Kar je sedaj v Ameriki najzanimivejšega in o čemer se največ piše in ugiba, so — volitve predsednika. Roosevelt u letošnjim letom poteče doba vladanja amer.

Združenih držav. Baje sam tudi že želi počitka in miru po burnih dnevih iz vladanja tako mogočne države. Ne tako njegova »boljša« polovica, »gospa predsednik.« Ona bi še kaj rada ostala prva dama v državi. In pravijo, da bo ona pregovorila Teodorja, da se še enkrat da voliti za nadaljnjih šest let.

Njegov hud nasprotnik v kandidaturi je sekretar Viljem H. Taft. Govori se tudi o Viljemu J. Bryan. Vendar gotovega se sedaj še ne da mnogo povedati.

Vse tri državne stranke, republikanci, demokratje in populistje se resno pripravljajo na odločilen boj.

Drugo, kar vzbuja splošno pozornost po vsej Ameriki, je kruto in nevarno početje italijanske »črne roke«: »La Mano Nera« in anarhistov. »La Mano Nera« je sicer že precej ugnana, odkar so zasledili njene podzemeljske »morilske« šole. Hujši in nevarnejši so anarhisti. Že od umora predsednika Mac Kinley-a so anarhisti opozarjali ameriške oblasti na svoje početje. Vendar se te oblasti do najnovejšega časa za nje niso mnogo zmenile. Kdor je hotel dobiti veliki ameriški »papir«, državljanstvo, ta je moral priseči preje, da ni anarhist. To je bilo pa tudi vse, kar so države proti njim ukrenile. Toda novo dobo v tem vprašanju je povzročil umor frančiškana v Denveru, Colorado, P. Leona Heinricha. Morilec Alis je takoj priznal, da je anarhist, da on sovraži vse duhovnike, da je bil za ta umor najet od anarhistov, ker je kot župnik v Patersonu, središču ameriških anarhistov, večkrat pridigal proti njim. Kmalu na to — 14 dni — je sledil anarhistički napad na policijskega šefa v Chicagi. V New Yorku so že nekaj časa sem bombni atentati na dnevnem redu. Zlasti pa je povzročil hudo vojsko oblastij proti anarhistom bombni atentat na »Union Square« v New Yorku dne 28. marca. Za to soboto so sklicali socialisti splošni shod vsega brezdelnega delavstva. Toda policija je shod prepovedala, ker se je bala izgredev. Vkljub prepovedi se je pa zbrala na »Union Square« ob določenem času velika množica ljudstva, katero je pa številna policija takoj razpodila. V tem ko je policija odhajala s trga, razletela se je bomba v roki židovskega anarhista Selig Silversteina, ali pravilno Cohena. Namen je imel, vreči jo na policijo. Toda po nesreči se mu je razpočila že v roki. Ubilo je poleg stoječega delavca, očeta več otrok, ki je po nesreči prišel zraven. Silversteina je strašno razmesarilo, vendar ga ni ubilo. Odtrgalo mu je desno roko, posnelo kožo po prsih in po glavi, zlomilo pleče in izbilo desno oko. Vendar morilec še živi in je pri popolni zavesti. Takoj je policija začela velikansko preiskavo proti anarhistom. Silverstein sicer noče priznati, da je bil najet, pravi, da je to naredil iz lastnega nagiba, čemur pa policija ne verjame. Aretirali so že veliko oseb. Med temi je bil Berkman, urednik v židovskem jeziku pisanega anarhističkega lista v New Yorku. Ta je priznal, da je anarhist. Vendar je povedal, da »on in njegova stranka ne veruje v sirovo in kruto silo. Pač pa on trdno veruje v misel o blaženem času, ko svet ne bo potreboval vladarjev, ne policije, ne ječ.« Seveda so se mu smejali in ga opozorili na številne grozovitosti, katere je ravno ta sekta že povzročila. Ko so ga proti 500 dolarjev varščine spustili, dal mu je policijski komisar za nauk seboj: »Za vas bi bilo bolje, da se pridružite drugemu združenstvu, nego so anarhisti. Pravite, da vi niste za uporabo krute sile v uresničenje vaših ciljev. Toda ne pozabite, da anarhist v očeh policije in ljudstva ni nič več, kakor navaden ropar.«

Boj proti anarhistom se je razvil na vsej črti. Italijanskemu anarhističkemu listu v Patersonu »La questione sociale« je pošta vzela »second class matter« — privilegij. Vlada se resno bavi s tem, kako bi dobila zakon, po katerem bi smela proti njim agresivno nastopiti. V newyorškem mestnem svetu je policijski šef vložil prošnjo, da se mu dovoli 100.000 dolarjev v svrhu zalezovanja anarhistov, čemur je mestni svet soglasno ugodil. Zlasti oprezne so postale pa izseljeniške oblasti pri nas na Ellis Islandu. Ako le količkaj sumijo o anarhističkih idejah, takoj dotičnega spravijo v svoje »zapore« kot »deferred«. Tako so prejšnji teden štirim Italijanom s tem izgovorom zaprli vrata v Ameriko. »Italijanska izseljeniška družba« je pa za nje apelirala v Washington, in seveda tudi zmagala, ker še ni direktnega paragrafa, ki bi prepovedal anarhistom ustop v državo. Toda izseljeniška komisija si je izmislila nekaj drugega, da bo onemogočila v prihodnje slične »apelacije«. Za vsak tak slučaj najde sedaj kak »oficijski« vzrok, ki je utemeljen v zakonu, in na podlagi tega določi deportacijo, zraven

pa dostavi še, »da je dognala, da je ta izseljenec poleg tega tudi anarhist.«

Seveda bo še marsikaka bomba počila v Ameriki, kakor je Berkman sam pred sodiščem izjavil; marsikak policaj, milijonar ali duhovnik bo še dal svoje življenje, predno se bo oblastem posrečilo omejiti anarhizem, ki se je pod okriljem »svobode« mirno razvil in ojunail.

Zanimivo je gotovo tudi naše »življensko vprašanje v Ameriki«. O tem prihajajo iz vseh krajev države vedno žalostnejša poročila. Milijoni so brez dela in kruha. Brez števila podjetij je propadlo, ali ustavilo delo. Vsa ostala podjetja so pa zmanjšala število delavcev ali znižala plačo za 10 do 20 odstotkov, kakor sem že v zadnjem poročilu napovedal. Trumoma beži svet v Evropo, ker se boji lakote. Parobrodne družbe so začele vsled tega med seboj živahno konkurenco. Severnemški Lloyd, ki je to prvi sprožil, je zdatno znižal cene za »medkrov«. Tako stane vožnja do Neapelja in Genove samo 10 dolarjev, t. j. 1-25 na dan, na Gibraltar 11 dolarjev, v Reko 16 dolarjev. — Poleg vsega tega pa še 250.000 premogarjev stavka. Res, hudo je sedaj po vsej Ameriki, pa pravijo, da bo še huje, dokler ne dobimo novega predsednika. Zato: nikar v Ameriko!

RUSKI ZUNANJI MINISTER IZVOLSKI O BALKANU.

Ruska duma je razpravljala 17. t. m. o proračunu zunanjega ministrstva. Napovedan je govor zunanjega ministra Izvolskega. Navzoči so ministrski predsednik Stolypin, zunanji minister in pravosodni minister. V diplomatski loži so navzoči avstro-ogrski, nemški in rumunski poslaniki. Izvolski se peča predvsem s mürsteškim programom iz l. 1897. V širših ruskih krogih dogovor ni poljuden, ker niso dovolj poučeni o njem. Če se zavežeta najbolj interesirani velevalsti, da ne bosta pridobivali zemljišč v Turčiji, si pridobita ugodna tla za energično, četudi mirno izvedbo preosnov. Tako smatrajo dogovor tudi ostale evropske velevalsti. Moja prednika sta hotela na ta način zagotoviti makedonskemu krščanskemu prebivalstvu potrebne reforme in zavarovati Rusijo pred nevarnostjo mednarodnih zapletljajev. Ruska družba podcenjuje uspehe reform. Noče naštevati uspehov, ki so jih konstatirali že ministri drugih držav. Vedno večje sovraštvo med balkanskimi narodi je preprečilo večje uspehe. Pogodbo z Avstro-Ogrsko sem prevzel kot deščino, ki mi garantira mir na Balkanu. Energično sem izrazil aparat, ki je v rokah Rusije in Avstrije, da se izboljša položaj makedonskim kristjanom. Izdelati sem dal in predložil velevalstnim načrt o pravosodni preosnovi. To še ni končno uspeh, a započeto delo nadaljujem, iščem sredstev, da obvarujem mir na zunaj. Izvolski se peča na to z balkansko železnico, ki jo je napovedal Aehrenthal v delegacijah. Ni se podal na ono pot, na katero ga je sililo rusko in inozemsko časopisje in ni protestiral proti Sandžakski železnici in proti razlagi berolinske pogodbe oziroma dogovora iz l. 1897, dasi ve, da železnica izpremeni bistveno položaj na Balkanu. Zveza bosanskih železnice s turškimi je važna in bo imela tudi zelo resne političke posledice, dasi se naglaša le gospodarski značaj. Železnica je dvomljiva avstrogrska pridobitev. Rusija dela na Balkanu zgolj za blagor posameznih balkanskih držav in pa na izboljšanje položaja usode kristjanov v Turčiji. Ne zavidamo Avstriji po železnici pridobljene koristi. Delati pa moramo na to, da železnica ne škoduje balkanskim državam in kristjanom v Turčiji. Zato nismo protestirali, marveč predlagali, naj se podpirajo vsi koristni železniški načrti. Z veseljem konstatira, da je načeloma pritrdila predlogu tudi Avstro-Ogrska in da je zato izgubila zadeva vsako ojstrino. Železniško vprašanje ima le zgolj postranski pomen. Glavno je, da se izvedejo skupno z Avstro-Ogrsko izdelane reforme. Justična reforma je zadela na nepričakovane ovire. Zato so ostale makedonske reforme polovične. Minister se peča nato z angleškim predlogom in obrazloži, da se mu ni pridružil, ker bi mu nasprotovale velevalsti in sultan, s katerim živi Rusija že 30 let v miru in v prijateljstvu. Avstrija podpira naše protipredloge. Nemčija jim pritrduje, ravno tako Francoska in Italija. Tudi od Angleške pričakujemo, da se doseže sporazumljenje.

Dnevne novice.

+ Vesele velikonočne praznike vosečimo vsem naročnikom in čitateljem!

Uredništvo in upravništvo »Slovenca«.

+ Starostno zavarovanje. Iz Dunaja se nam poroča: Kakor znano je vlada, kar

se tiče starostnega zavarovanja, tozadevni načrt izdelala v glavnih potezah že pred nekaj leti, pa samo za industrijsko delavstvo. K rentam hoče država prispevati z 90 m. na leto in sicer brez protibveznosti od strani zavarovancev. Zdaj pa mora vlada resno misliti na to, da svoj načrt razširi tudi na poljske delavce, na male samostojne podjetnike, obrtnike in kmete. Načrt vlade je sledeči: Kdor zasluži na mesec do 20 K, dobi po 10 letih zavarovavne rente 130 K, po dvajsetih letih 140 K, po 30 letih 150 K, po 40 letih 160 K. Kdor zasluži 20 do 40 K, tega zavarovavna renta znaša po 10 letih 170, po 20 letih 190, po 30 letih 210, po 40 letih 230 K. Kdor zasluži 40 do 60 K, dobi po 10 letih 210, po 20 letih 240, po 30 letih 270, po 40 letih 300 K. Kdor zasluži 60 do 100 K na mesec, ima pravico do sledeče rente: po 10 letih 250, po 20 letih 290, po 30 letih 330, po 40 letih 370 K. Kdor ima 100 do 150 K na mesec, dobi po 10 letih 290, po 20 letih 340, po 30 letih 390, po 40 letih 440 K rente. Kdor zasluži nad 150 K, ima pravico do rente: po 10 letih 330, po 20 letih 390, po 30 letih 450, po 40 letih 510 K. K temu bi morala prispevati delavec in delodajavec. Poljedeljskih in gozdskih delavcev je dva in pol milijona. Vseh, ki bi se morali zavarovati, bi torej bilo šest milijonov. Letni prispevek delavcev in delodajavcev bi znašal 100 milijonov kron. (Preje je bil proračunan na 41 milijonov.) Seveda od začetka bo državni prispevek znašal samo 2 do 4 milijone in bi do navedene vsote narastel šele po 35 letih.

+ Redna skupščina »Zadružne zveze« v Ljubljani, registrovane zadruge z omejeno zavezo, se vrši v torek, dne 21. aprila 1908, ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v hotelu »Union«.

Fotografska umetnost in slovniški liberalci. Čudna navada se je zadnje čase udomčila med našimi liberalnimi veljaki večje, rednje in manjše sorte. Ker drugače ne morejo slavni postati, pa popišejo za par krajcarjev papirja in pošljejo uredništvom raznih revij, ne da bi zahtevali honorarja; zato pa kot protiuslugi od uredništva izposlujejo, da prinese njihove fotografije. Tako je »Slovan« ovekovečil Laha in Vladimirja Levstika, v najnovejšem času pa »Glasnik Matice Hrvatske« prinaša fotografije Žerjave, Pestotnika in Ilesiča. Posebno neznatni Pestotnik je vreden podobice: morda zato, ker se v svoji službeni lastnosti kot profesor v šoli pred nižjim gimnazijem norčuje iz duhovskega poklica in angelje med fanti označuje za »bogove nižje vrste« itd. Naš nasvet je zdaj ta: da postane galerija »kontrofiranih« liberalnih velikanov po duhu popolna, treba objaviti še fotografije sledečih s peresom delavnih možakov: kontrolorja »Mestne hranilnice« Antona Trstenjaka, ki je v zadnjem »Zvonu« nastopil kot kritik Aškerčevih ribiških balad, ker je iz Trnovega doma in zato poseben veččak v ribištvu, nadalje Zankovo in Elija Predovčičevo. V tej družini se bodo kapacitete a la Pestotnik in Žerjav dobro počutile. Vesele praznike, slovenskim fotografom pa dosti za služka!

Idila iz deželne bolnišnice. Senekovič je za svoj politični liberalizem po Hribarjevem zistemu postal ravnatelj plinarne, in zdi se, da je Senekovičev in Zirkelbachov duh legel tudi na glave drugih plinarskih uslužbencev, kakor kaže sledeča poučna dogodba. Na okulističnem oddelku deželne bolnišnice niso imeli štiri dni plina. Senekovičev inženir si je glavo ubijal in iskal vzroka, a ga ni mogel najti. Slednjič je dejal, da so cevi preozke, in gotovo bi bili začeli izdirati stare dobre cevi in vpeljavati debelejšje, ako ne bi bil prišel na nadupraviteljevo mesto slučajno kanclist iz deželne dvorca, ki se mu je znanost Senekovičevega inženirja zdela sumljiva. Na sosednjem kirurški oddelku niso cevi nič debelejšje, pa je dosti plina. Česar inženir ni mogel najti, to je takoj iznašel kanclist: Iz posode za kondenzno vodo je izlil vodo, in v veliko začudenje Senekovičevega inženirja je bil takoj plin tukaj. In morala iz tega? Hribarjeva uprava naj nikar ne zabavlja čez deželno!

»Prijatelji« naših vžigalic se jeze, ker vžigalice, katerih čisti dobiček je namenjen res obmejnemu Slovincem v izobraževalne namene, dobro gredo izpod rok. Liberalno časopisje besni — in to je najboljše priporočilo našim vžigalicam! Liberalni časnikarski cikorijski, ki od dobička Jebračinove proti Ciril Metodovi kavi konkurenčne kave sprejemajo dobičke, ki mirno puste, da od te šolski družbi konkurenčne kave liberalno trgovsko društvo dobi dobičke, ki mirno puste, da trgovec Šarabon v Ljubljani zalaga celo svoje žveplenke in ki Perdanu niti besede ne očitajo — si predrznejo celo groziti trgovcem, ki na željo občinstva hočejo boljše vžigalice — na čisto korist obmejnemu Slo-

vencem. Svetujemo liberalnemu časopisju, naj z grožnjami poneha, sicer začnemo mi z bombami proti tistim trgovcem, ki naših vžigalic še nimajo. Presneto slabo mora biti za izvestno stvar, če se jo poizkuša v trgovini ohraniti le s terorizmom! Sedaj so se prijatelji naših vžigalic zaleli tudi k ljubljanskemu magistratu, ki se je pospel do tega, da je podpredsednika »Zveze« kaznoval za 10 K. Seve je vložen protest, kajti v prvi vrsti zastopa »Zvezo« vedno predsednik, pa tudi sicer se bo ljubljanski magistrat o marsičem še poučilo. »Zveza« bo našla pot do obmejnih Slovincem tudi preko ljubljanskega magistrata! Res lepo se kaže, v koliko je izvestnim ljudem res za obmejne Slovence! Kedaj je bila še »Südmärka« obsojena od kakega nemškega magistrata? Ivan Hribarjev magistrat je nastopil proti vžigalicam na korist obmejnemu Slovincem! Z isto mero bi moral ljubljanski magistrat kaznovati tudi Ciril in Metodovo družbo, ki v lastni režiji prodaja razglednice! Na vse bevskeganje liberalnih časnikarskih cikorijsašev in na veliko veselje ljubljanskega magistrata naj se v korist obmejnemu Slovincem razširijo naše vžigalice do zadnje gorske kočice. Somišljeniki skrbite za to!

+ Za »Slovensko krščansko-socialno zvezo« je daroval prvo jubilejno krono g. Ivan Baloh, kaplan v Dobropoljah. Hvala! Živeli nasledniki!

+ Volivna reforma za Trst. Magistratni urad je zbral vse statistično gradivo, ki se nanaša na volivno preosnovo, ter ga predložil danes pododseku. Po velikonočnih praznikih bo torej lahko odsek pričel razpravljati o onem delu načrta, ki še ni določen. Dosedaj je pododsek rešil točke, ki se tičejo volivnega postopanja in volivne obveznosti ter predložil svoje sklepe, v kolikor isti izpreminjajo vladni načrt. Namestništvu, da isto že sedaj izrazi vladno mnenje o teh izpremembah. Namestništvo je obljubilo odgovoriti do prihodnje srede ali četrtka. Ker se v pododseku ni dosegel sporazum glede politično-narodnega dela reforme, zaprosilo se je z ozirom na te točke posredovanja vlade. Pričakovati je končnega sporazuma tudi glede teh prepornih točk.

+ Kako se naši »prijatelji« sami razkrinkavajo. Takozvana »narodnonapredna« agitacija v Ljubljani se je zadnji čas razdelila v razna »Politična in izobr. društva« po raznih okrajih. Naše somišljenike posebno po ljubljanski okolici bo gotovo zanimalo izvedeti, da sta načelu te agitacije z zdravniška dr. Oražem in dr. Rus. Le spoznajmo se — v tem smislu bo ta organizacija mnogo storila. Dr. Oražem in dr. Rus naj bi torej reflektirala na stranke samo v okvirju te svoje organizacije! Zanimivo je tudi, da se je kot zapisnikar te agitacije izpostavil tudi dr. Rudolf Marn, ki hodi okoli v imenu prometne zveze. Najodločnejše protestiramo, da bi kranjska zveza za promet tujcev imela za tajnika na tak način eksponiranega tajnika. Gospod dr. Rudolf Marn naj bi raje skrbel za to, za kar je dobro plačan: da bi prometna zveza za promet tujcev bila nekoliko živahnejša in da bi imela več uspehov. Seveda tega ne more, če zapisnikarja za »narodnonapredno« agitacijo. V odbor najnovejše narodnonapredne agitacije za dvorski okraj so bili izvoljeni še: poštni uradnik Fr. Čuš, učitelj Fr. Škulj, ki je bil posebno glasen, Fran Kušar, izvošček, Fran Gradišar, kleparski mojster, Ferdo Primožič, mizarski mojster, Ivan Rak, poštni uradnik, Martin Burja, sodni nadoficijal, Fran Lovše, mesarski mojster, Jakob Terpinč, gostilničar, Josip Kunstler, kovaški mojster, Gašper Bolte, sodavičar, in seve tudi gospod Ribnikar. Prosimo svoje somišljenike, pa tudi gg. poslance, da si ta čestita imena poleg narodnonaprednih prvakov dr. Oražma in dr. Rusa za vsak slučaj prav dobro zapomnijo. Dobili bomo tudi zapisnik vseh članov teh dr. Oražem-Rusovih organizacij. Spoznajmo se!

— Župnija Polje je podeljena č. gosp. Janezu Müller, župniku pri Sv. Heleni.

+ Osuševanje ljubljanskega barja se bo pričelo letošnje poletje pod vodstvom gosp. stavbenega svetnika Pavlina. Te dni se otvori stavbena pisarna.

+ Za umetniško prireditve udeležbe jubilejnega izpreveda na Dunaju je pooblaščen gosp. slikar Jakopič.

— Slovensko časopisje. Danes pričneta izhajati dva nova slovenska lista. V »Zadružni tiskarni« prične izhajati tednik »Slovenski Meščan«, v D. Hribarjevi pa »Promet in gostilna«, katerega izdaja društvo za promet.

— Vabilo k predstavi, ki jo priredi slov. katol. izobraževalno društvo v Ribnici v korist »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ribnica« na velikonočni ponedeljek dne 20. aprila 1908. ob 3. uri popoldne v dvorani »Hra-

nilnice in posojilnice v Ribnici. Mlini pod zemljo ali zadnje ure paganstva v Rimu. Igra v petih dejanjih. Med presledki udarjajo društveni tamburaši. Vstopnice se dobivajo pri gospicah Slemenčevih in pri g. organistu. Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin., stojišča 30 vin. Predplačila se z ozirom na dobrodelni namen prireditve hvaležno sprejemajo. K najobilnejši udeležbi vljudo vabi odbor.

— **Pokopališče v Štepanji vasi** je razširjeno in zdaj precej prostorno.

— **Podzemna jama**, katere še nihče ni šel preiskat, je v Mali gori nad Ribnico in jej pravijo »Žiganica«. Če vržeš kamen vanjo, čuješ šele čez par minut zamolkel glas o padcu. Marsikatero govedo je kakemu pastirju padlo notri in se ubilo.

— **»Toplica« pri Črnomlju**. G. stud. iur. M. Malnerič nam poroča, da meni, da se nahaja nedaleč od Črnomlja pod vasjo Šipek (občina Butoraj) ob Lahinji tople ali vsaj mlačen vrelec. »Toplica« meri (pri 15° C zračne temperature) 17° C, čeprav jo sedaj zaliva Lahinja, katera meri kakšnih sto korakov niže 11° C, dočim meri studenec »Bajn« v bližini samo 10° C. Ljudje pravijo vrelcu »Toplica«. — Dobro bi bilo, ako bi si stvar bližje ogledali strokovnjaki, če prej ne, tedaj, ko vpadе Lahinja.

— **Gospod župnik Klobus** iz Mavčič, ki se je pred tremi tedni zaradi obolelosti moral podati v deželno bolnišnico, je toliko okreval, da se je ta četrtek vrnil zopet domov v Mavčiče.

— **Otvoritev ljudske knjižnice v Litiji**. V nedeljo, dne 12. t. m., je priredilo litijsko bralno društvo otvoritev ljudske knjižnice, združeno s tombolo. Obisk je bil od strani inteligence prav dober; tudi blagajnik je bil lahko zadovoljen z dohodkom, kajti naša gospoda je mnenja, da če odrine par kron, je že storila dosti narodnega dela. Ali resno narodno delo jim je po večini tuje!

— **Vodovod v Spodnjo Šiško**. Zdaj, ko se napeljava druga cev mestnega vodovoda, se spodnješiški občani že navdušujejo za vodovod, ki naj bi se kar zvezal s to cevjo tudi za Spodnjo Šiško. Načrti so pa že izdelani.

— **Za kako industrijsko podjetje** bi se dala porabiti voda, ki teče skozi podpeško jamo pri Dobropoljah. Gonilna moč je v normalnem času dokaj izdatna.

— **Vinska razstava kraško-vinorejskega društva** v Tomaju, se ne vrši, kakor je bilo poročano, dne 1., 2 in 3. maja t. l., ampak iz nepredvidnih ovir šele 17., 18. in 19. maja t. l. Podrobnejši program se priobči pravočasno.

— **Gostilno na Šmarjetni gori pri Kranju**, ki je bila od začetka letošnjega leta zaprta, je vzelo Olepševalno društvo v Kranju od lastnika g. Ivana Cofa v najem in izročilo izvrševanje gostilniške obrti gospodu Jerneju Škoficu, doslej gostilničarju pri »Slonu« v Kranju.

— **Deček padel s tretjega nadstropja**. V bolnišnico v Trst so pripeljali šestletnega Angela Bulo iz Pirana. Dečka so tovariši klicali na ulico, da bi se šel z njimi igrati. Deček je hitro skočil k odprtemu oknu, se nagnil čez zid, izgubil ravnotežje ter padel na cesto. Med padcem je pretresljivo vpil. Zunanje se ni poškodoval, pač pa mu je čez nekaj časa začela teči kri iz ust.

— **Liberalci na Belokranjskem** so pričeli izdajati list »Belokranjec«. Izšla je ravno prva številka.

— **Na velikonočni ponedeljek v Emavi** na Ustiji! Igraj »Jeza nad petelinom in kes« in »Kmet« — Herod« boste nudili dovolj smeha in zabave. — K prav obilni udeležbi vljudo vabi odbor izobraževalnega društva.

— **Semenj v Kandiji** je bil v soboto, 11. t. m. navzlic temu, da je bil dan preje semenj v Škocijanu in da bo v torek 21. t. m. veliki letni semenj v Novem mestu, dokaj dobro obiskan. Prašičja kupčija bila je zelo živahna, akoravno je cena nemalo poskočila. Posebno dobro se je prodajala goveja živina. Gosp. Zveza je nakupila za Pulj 42 dokaj lepih volov.

— **Uradno poslopje za okrajno sodišče in davkarijo** ima sedaj novo Gorenji Logatec. Zgrajeno je poleg velike ceste nasproti šoli.

— **Bogato leto bo letos — na goseničah!** Sadni vrtni in drevje na njih so namreč povsod polni gosencičnih gnezd, v katerih bo čez par tednov kar mrgolelo mlade zalege! Ljudje, obirajte in pokončajte ta nezgledno škodljivi mrčes saj sedaj, dokler je še čas, če hočete imeti jeseni kaj — sadja!

— **Mednarodni kongres živinozdravnikov**. Devet mednarodni kongres veterinarjev vršil se bode leta 1909 septembra meseca v Haagu pod pokroviteljstvom princa Henrika Nizozemskega in vojvode Meklenburškega, in so se sestavili v ta namen že štirje veliki odbori najvišjih dostojanstvenikov in znanstvenikov veterinarne medicine.

— **Godba na pihala v Rovtjah** je prenehala, ker ni imela učitelja za teoretični pouk in ne izšolanih godcev. Škoda instrumentov, ki so stali 800 K. Brez teorije ni prakse. To si naj naši ljudje na deželi zapomnijo.

— **Prvi zvonovi** so zapeli danes ob 7. uri zjutraj pri sv. Antonu na Viču pri Ljubljani.

— **Socialno-demokratsko »gospodarstvo«**. Zadeva zaradi poverjenj v socialnodemokratski občinski upravi v Offenbachu (Hessen-Darmstadt) postaja vedno zanimivejša. Dne 12. t. m. so zaprli tudi drugega mestnega blaginika Dammel-a, ki nanj leti sum, da je poveril 120.000 mark mestnega denarja.

— **Smrtna kosa**. V torek, 14. t. m. je bila pokopana občepriljubljena in spoštovana gospa Ivana Kleindienst, ki je zamrla po dolgi mučni bolezni. Blag ji spomin!

Ljubljanske novice.

— **Somišljenice, somišljeniki, pristopajte »Slovenski krščansko-socialni zvezi«**. Udnina na leto samo 60 krajcarjev.

Ij V stolnici se prično danes popoldne ob štirih slovesne jutranjice. Po končanih jutranjicah se vrši velikonočna procesija z Najsvetejšim. — Velikonočno nedeljo bode premilostni gospod knezoškof po pontifikalni sveti maši, ki se prične ob desetih, podelil vernikom papežev blagoslov. — Popoldne ob treh se vrši ob lepem vremenu potresna procesija na trg pred nunsko cerkev, kjer se bodo odpele litanije Matere Božje, in končno podelil po rimskem obredu blagoslov z Najsvetejšim. — Na velikonočni ponedeljek bo v stolnici po opravljeni slovesni sveti maši umeščenje novega stolnega kanonika in stolnega dekana mil. g. Matija Kolarja.

Ij **Obisk božjih grobov** po vseh ljubljanskih cerkvah je bil včerajšnji dan jako mnogobrojen. Do pozne večerne ure so prihajali verniki častiti Najsvetejšo. Vrlo lepo je bilo petje popoldne pri uršulinkah in zvečer ob pol 8. uri v frančiškanski cerkvi. V stolni cerkvi je prisostvoval obredom meklenburški vojvoda Pavel z vojvodinjo.

Ij **Ljubljanske občinske volitve**. V sredo voli tretji razred. Značilno je da so magistratovci komaj dobili kandidate, pa tudi tisti, ki so sedaj njihovi kandidati, so nekateri še nedavno zavajali magistratne gospodarstvu. Socialna demokracija je postavila lastne kandidate. Spušča se v boj brez upa zmage. Mnenja smo, da bi le skupni gospodarski nestrankarski nastop opozicijskih strank bil magistratovem usoden. Če brca socialna demokracija sama kot stranka, je to le maneuver liberalno-socialnodemokratskega pobratimstva na korist magistratu, povrh pa še socialnodemokratski »Grössenwahn«. **Strankarstva socialne demokracije noben naš volivec ne more podpirati, zato pozivamo vse svoje somišljenike volivce, naj nihče ne gre volit socialnodemokratskih kandidatov**. Naši volivci naj ostanejo doma!

Ij **Društvo »Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja«** bo imela v ponedeljek, po Beli nedelji, 27. aprila, izredni občni zbor v »Unionu« v sobani »Krščansko-socialne zveze« ob 5. uri popoldne. Dnevni red: Odobrenje novih društvenih pravil. — K obilni udeležbi vabi p. n. društvene člane Ant. Kržič, t. č. načelnikov namestnik.

Ij **Uradniško stavbeno društvo v Ljubljani**. Priprave, ki jih je naročil zadnji obč. zbor pripravljavnemu odboru, da se more društvo preosnovati v občekoristno stavbeno zadrugo, so sedaj završene. Regulativ, po katerem se bodo delili državni stavbeni krediti iz določenih štirih milijonov kron, je v finančnem ministrstvu že dogotovljen in mu je le še treba najvišje sankcije. Zagotovljeno je tudi, da se bodo enaki stavbeni krediti postavljali vsako leto v državni proračun, tako, da je pričakovati prospevanja započete akcije, ako le najde zmisla pri onih, katerim je namenjena in v katerih korist je zasnovana. To stavbeno društvo ima svoj že napovedani izredni občni zbor v soboto, dne 2. majnika 1908 ob 8. uri zvečer v prostorih uradniškega gospodarskega društva, Kongresni trg št. 12, s sledečim dnevnim redom: a) izprememba tvrdke društva in izprememba pravil (po nasvetu osrednje zveze avstrijskih državno-uradniških društev na Dunaju); b) volitev načelnikstva (po novih pravilih); c) volitev nadzorstva (po novih pravilih); d) morebitni drugi predlogi, kateri pa se morajo — če se o njih na občnem zboru sklepa — naznaniti pripravljavnemu odboru najmanj osem dni pred občnim zborom. — Ker gre za vitalne interese vsega kranjskega državnega uradništva in državnega učnega osebja, pričakuje pripravljalni odbor, da se ne bodo udeležili občnega zbora ne le samo vsi nezadržani sedanji člani, marveč tudi vsi oni državni uradniki in

profesorji, ki nameravajo postati člani, ki umevajo tok časa, ki pojmi pomen gospodarskih organizacij in ki se zavedajo, da le v združitvi je moč in pomoč.

Ij **Javnega predavanja v »Slovenski krščansko-socialni zvezi«** prihodnji torek vsled praznikov ne bo. Prihodnje predavanje v torek 28. aprila.

Ij **Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih**. Društvenike in prijatelje opozarjamo znova na letošnji redni občni zbor, ki se vrši v torek, dne 21. t. m., ob 6. uri zvečer v dvorani občinskega sveta.

Ij **Uro, ki bo kazala točno pravi čas** po meteorološki centrali v Trstu, name-rava napraviti profesor Belar na kupoli tukajšnje realke. V to bo prispevala Kranjska hranilnica. Ura bi bila ponoči električno razsvetljena.

Ij **G. Robert Kollmann**, sin včeraj umrlega g. Frana Kollmanna, je podaril, da počasti spomin svojega očeta, društvu »Mladika« 1000 K, za »Trgovski dom« 1000 K, mestnemu ubožnemu zakladu 1000 kron, »Družbi sv. Cirila in Metoda« 1000 kron, pevskemu društvu »Slavec« 500 K, »Ljubljanskemu Sokolu« 500 K, »Radogoj« 500 K, »Učiteljskemu domu« 500 K in »Glasbeni Matici« 500 K, »Vincencijevi družbi« 100 K, Marijanišču 500 K, Lichten-thurnovemu zavodu 200 kron, Ljudski kuhinji 100 kron, pevskemu društvu »Ljubljana« 150 kron, »Katoliškemu rokodelskemu društvu« 200 kron, stolni cerkvi 250 K. — Izvrševatelj oporoke je ljubljanski župan Hribar. — Svojo vilo na Bledu, vredno 50.000 K, je zapustil pokojni Kollmann za dijaške ustanove.

Ij **Na velikonočni ponedeljek** se vrši v veliki dvorani hotela »Union« vojaški koncert celotne vojaške godbe pešpolka št. 27. pod osebnim vodstvom gosp. kapelnika Christoph-a. Začetek ob 8. uri zvečer.

Ij **Slovensko deželno gledališče v Ljubljani** je odpovedalo svoje gostovanje pri jubilejnih predstavah na Dunaju. Tako poroča »Union«. Slovensko gledališče pa se na kako gostovanje sploh ni pripravljalo, ker so s 1. aprilom angažirani vsem članom že potekli.

Ij **Velika nemška opera v Ljubljani**. Nemški »Theaterverein« je sklenil, da bo v bodoči sezoni gojil zopet veliko opero ter bo zato vstopnino zvišal.

Ij **Na poučno potovanje** na Dunaj se odpelje v ponedeljek okoli 30 kranjskih hotelirjev in gostilničarjev.

Ij **Napad ponoči**. Včeraj ponoči je na Poljanskem nasipu srečal nek ponočnik Julija Stritarja, trgovskega pomočnika in ga baje brez vzroka vrgel na tla s tako močjo, da je nezavesten obležal. Stritarju je začela teči kri iz nosa in ušes, in so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

— **Umrli** je v Senožecah posestnik, g. Andrej Jebačin, oče g. Ivana Jebačina. Pogreb bo 19. t. m. dopoldne v Senožecah.

Ij **V pijanosti je prišel sinoči** v hišo št. 24 na Mestnem trgu potovalec Franc Maček in hodil od stranke do stranke rekoč, da išče svojo sestro. Ker sestre v hiši ni našel, se je vlegel pred podstrešne vrata, od koder ga niso mogli spraviti drugače, kakor s pomočjo policijskega stražnika. Ker je Maček pri aretaciji rabil nepotrebne izraze, je dobil za plačilo tri dni zapora.

Ij **V gnojnici utonila**. Včeraj popoldne je utonila v Malih čolnarskih ulicah pri hiši stev. 12. v gnojni jami na vrtu Ludovika Slaka dve let stara Ivana Zaplotnikova. Deklica se je nahajala v vzgoji pri stari materi Franji Sevrovi v Malih čolnarskih ulicah št. 14, od koder je neopazovana prišla na sosedov vrt in padla v jamo. Poklicani zdravnik g. dr. pl. Födrangsparg je mogel konstatovati le smrt. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Štajerske novice.

— **Pred kratkem ustanovljena mlekar-ska zadruga v Št. Juriju ob juž. žel.** ima na velikonočni ponedeljek po večernicah poučno predavanje o mlekarstvu in mlekarstvu. Mlekar-ska zadruga je že registrovana in prične kmalu delovati. S tem je storjen zopet velik korak naprej na zadrugnem polju na slovenskem Štajerskem.

— **Vabilo na velikonočno veselico** bralnega in izobraževalnega društva v Gornjemgradu na velikonočni ponedeljek, dne 20. aprila 1908, v župnijskih prostorih. Začetek ob pol 3. uri popoldne. — Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 80 h, stojišča 50 h, za otroke pod 14. letom 30 h.

— **Umrli** je v Celju krojač Jožef Jicha.

SRBSKI ČASNIKARJI.

Srbsko časnikarsko društvo je glede na zadnje dogodke v Bosni sklenilo resolucijo, ki obsoja barbarsko postopanje bosanske vlade in apelira na civilizirano Evropo, naj se pridruži protestu.

ANTIMILITARIZEM NA FRAN-COSKEM.

Pariz, 17. aprila. Odkar stoji nekdanj tako slavna francoska armada pod poveljstvom judovskih Dreyfusardov in so pregnani iz nje vsi verni elementi, propada v njej čustvo dolžnosti od dne do dne. Leta 1894 je bilo v francoski armadi 924 dezertantov, 2000 pa, ki so bili za nabor, se je naboru odtegnilo. Leta 1904 je bilo 2316 dezertantov, 4700 se je naboru odtegnilo, leta 1905 je bilo 2674 dezertantov, 7807 se je naboru odtegnilo, leta 1906 3028 dezertantov, 10.470 se je naboru odtegnilo, leta 1907 3437 dezertantov, 10.630 se je naboru odtegnilo. Take posledice ima razkristjanjenje armade.

HUDI BOJI V MAROKU.

Ain Sefra, 17. aprila. Severnovzhodno od Talaze se je zapletla kolona majorja Pierrona v hud boj z rodno Harka. Od ranega jutra se čuje grmenje topov.

BOJI MED RUSI IN PERZI.

Iz Bakua poročajo, da so napadli Perzi ruske straže ob perzijski meji pri Belasularju. Ubit je en ruski častnik in več vojakov. V lemkoranski okolici se je vršil drug boj, v katerem so bili ubiti štirje Rusi, pet jih je pa bilo ranjenih.

PROTIJAPONSKO GIBANJE NA KOREJI.

Tokio, 17. aprila. Na jugozahodu Koreje se pojavlja močno gibanje proti Japoncem. Vojaštvo se je pomnožilo. Japoncem se očitajo grde nenravnosti in krutosti.

Telefonska in brzolovna poročila.

ČEŠKO-NEMŠKI DOGOVOR.

Praga, 18. aprila. Trgovinski minister dr. Fiedler izjavlja v čeških listih, da je obstojal dogovor med češkimi in nemškimi ministri le 1. 1906 in sicer samo glede na poštne aspirante, za katere se je določilo med Čehi in Nemci razmerje 68:32. Sedaj ni nobenega dogovora. Kar se njega tiče, postopa samo po službeni kvalifikaciji in ne po narodnosti.

POLJSKI NARODNI SVET.

Lvov, 18. aprila. Poljski narodni svet je sklican k seji prihodnjo sredo. Sodijo, da sklepa, katero osebo predlaga cesarju za Potockijevega naslednika.

REVOLVERJI NAMESTO ŽITA.

Lvov, 18. aprila. »Słowo Polskie« poroča iz Halica ob ruski meji: »Došel je sem zaboj, katerega vsebina je bila označena z žitnim semenom. Ker se je zdel zaboj carinskim uradnikom sumljiv, so ga odprli in dobili v njem revolverje, ki so jih nameravali vtihotapiti v Rusijo. Revolverje so zaplenili.

KDO DRAŽI?

Dunaj, 18. aprila. Češka »Union«-banka je združila osem tovarn za steklenice v kartel in zdaj sama vse blago prodaja po osrednjem prodajavnem uradu; ista banka je prevzela tudi prodajo vseh papirnih cigaretnih ovojev, kar se jih v Avstriji izdeluje ter združila v kartel tudi 16 avstro-ogrskih tovarn za obveze. Samoposebi se razume, da se bodo zdaj ti pridelki vsi prodražili.

BAN RAUCH.

Zagreb, 18. aprila. V političnem življenju vlada nekako premirje, kar se velike politike tiče; tembolj pa se nadaljuje malenkostni osebni boj. Neko koalicijsko glasililo je priobčilo izpis iz zemljiške knjige, da dokaže, kako so slabe Rauchove finance, takoj nato pa je vladni list priobčil finančne razmere bivšega podbana Nikoliča in saborskega predsednika Medakoviča. Rauch tudi pridno potuje vsak dan v Budimpešto in semtertje tudi na Dunaj. Je tudi potrebno, kajti dozdaj njegova politika ni imela še prav nobenih uspehov in še na cesti se ne sme prikazati, da ga ne insultirajo. Minister za Hrvatsko Josipovich se je na svojo roko za Rauchovim hrbotom pogajal s hrvaškimi politikami in celo z najvišjimi krogi v Avstriji, da se na Hrvaškem uvedejo urejene razmere. V največjem času je Rauch konferiral tudi z Aehrenthalom in je baje od tega dobil pooblastilo, nastopiti na Hrvaškem z vso strogostjo proti antidinastičkim elementom. Rauch namreč izrablja velesrbske tendence v svoje namene. Rad bi hrvaško-srbsko koalicijo razbil, ker vé, da bi se hrvaška stranka prava takoj od Srbov ločila, kakor hitro se jim dokaže, da tudi oni stremijo za vsesrbskim kraljestvom od Adrije do Makedonije. Dokaz se Rauchu gotovo ne bo posrečil, res pa je, da Srbi na Hrvaškem zasledujejo iste cilje kot oni v Beogradu in Sarajevu.

AFERA RAUCH—MEDAKOVIČ.

Budimpešta, 18. apr. »Pester Lloyd« poroča: Zastopniki bana Raucha in Medakoviča so se včeraj popoldne med seboj posvetovali. Zastopniki Medakovičevi sto-

jijo na stališču, da bi bil moral ban Medakoviča pozvati na dvoboj že takrat, ko je bilo objavljeno pismo Srbov na bana. Vzroki, vsled katerih je Rauch Medakoviča pozval na dvoboj, so taki, da se ne morejo objaviti. Sporazumljenje se ni doseglo, zato se je sklicalo posvetovanje ob 8. uri zvečer. O vspehu te konference dozda ni nič znanega.

RUSKI GENERALISSIMUS.

Peterburg, 18. aprila. V kratkem se imenuje generalissimus za kopno in pomorsko armado. Podrejena mu bosta vojno in mornariško ministrstvo. Kandidat je veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

ANARHIJA V PERZIJI.

Peterburg, 18. aprila. V obmejnih perzijskih pokrajinah vlada popolna anarhija. Brzjav ne funkcionira.

SRBSKA PRIZADEVANJA V MAKEDONIJI.

Carigrad, 18. aprila. Srbija se s celim svetom priča. Razmerje z Bolgarijo je slejkoprej napeto, s Črnogoro je tudi navskriž in da ne živi v prijateljstvu z Avstrijo, to je po odkritju velesrbske propagande v Bosni umevno. Samo s Turčijo in Grčijo so se razumeli. Zda pa je še to nehalo. V stari Srbiji je srbski metropolit Nikiforos na provokatoričen način svojim duhovnikom in učiteljem prepovedal dopuščati revizijo od strani turške oblasti in celo sklenil, da imenovani duhovnikov in učiteljev oblastem ne bo niti naznanil. No — turška vlada je na to s tem odgovorila, da je zaprla srbske šole v okraju Prizren in Priština. Na enak način bi iz Belgrada radi komandirali metropolita v Skoplju, ki pa ne mara konfliktov s turško vlado. Zato mu je srbska vlada vzela subvencijo. Ker velesrbski krogi na enak način hujskajo metropolit tudi proti Grkom, imajo spore in težave tudi z Grki.

CESAR VILJEM OBIŠČE PAPEŽA?

Rim, 18. aprila. V Vatikanu se govori, da namerava cesar Viljem obiskati papeža. Namen: Viljem hoče sam poseči v poljsko politiko ter od sv. očeta izposlovati, da odobri nemške namene. Viljem bi predvsem rad vratislavsko škofijo razdelil v nemški in poljski del.

VAJE ITALIJANSKE MORNARICE.

Rim, 18. aprila. Letošnje spomladanske vaje italijanske mornarice se vrše v Gooti. Udeležijo se jih pa vsa italijanska brodovja v Jadranskem in Sredozemskem morju.

VIHARJI OB AMERIŠKEM OBREŽJU.

New York, 18. aprila. Ob ameriškem obrežju so bili veliki viharji. Potopilo se je 11 ribiških ladij. Utonilo je 50 ribčev.

ODPUŠČENI RUSKI GENERALI.

Peterburg, 17. aprila. Na povelje carjevo so odpuščeni s pokojnino ruski generali Hoch, Smyrnov in Reis.

PREDSEDNIK FRANCOSKE REPUBLIKE V PETERBURGU.

Peterburg, 17. aprila. Predsednik francoske republike, Fallieres, se pripelje sem na morju. Car Nikolaj ga poseti na ladji, da Fallieresu ne bo treba iti v Peterburg.

Socialne vesti.

soc **Delavski vrtovi.** Osrednji zavod za reformo stanovanj v Avstriji (Dunaj, I. Stubenring 8) je založil v 2. številki svojih spisov referat graškega vseučiliškega profesorja dr. K. Th. Pfeifferja o delavskih vrtovih. Sedaj so revnejši sloji velikih mest, zlasti delavci, takorekoč hermetično zaprti; sveži zrak ne more do njih, in oni ne pridejo v dotiko z naravo. To seveda ne more pospeševati zdravja. V drugih deželah so ustanovili ob mejah velikih mest vrtove kamor prihajajo, zlasti v toplejših mesecih delavci in njihove družine, da se navžijejo nepokvarjenega vzduha in razvedrijo pri lahkem vrtnarskem delu. Ta uvedba je obrodila v zdravstvenem oziru povsod najlepše sadove. Pa tudi v svrhu preskrbovanja revežev je take vrtove treba priporočati, kajti znatno se razbremenijo ubožni zaklad, ako se revnim družinam prepusti v obdelovanje take vrtnice. Spis prof. Pfeifferja stane le 50 vinarjev in je jako pripraven uvod v to vprašanje.

Poslano.

»Slovenski Narod« me je v zadnjih svojih številkah kar dan na dan počastil s tem, da je natisnil neštetokrat moje ime, zraven pa pridejal najrazličnejše izmišljotine. Ne odgovarjal bi na te infamne napade, ki vsebujejo nešteto podlih lažij in obrekovanj, da ni skušal »Slovenski Narod« objednem škodovati »I. ljubljanskega uradniškemu gospodarskemu društvu«, čigar tajnik sem slučajno jaz.

Laž je trditev, da to društvo nima v zalogi vžigalic »Družbe sv. Cirila in Me-

toda«, in vse, kar je poročal neznan dopisun »Slovenskemu Narodu« o tej zadevi, je gola izmišljotina. Ne vem sicer, v koliki meri da so se prodajale te vžigalice v »gospodarskem društvu« predno sem bil član tega društva, a to pa lahko trdim, da so bile te vžigalice vedno v zalogi tega društva, odkar mu jaz tajnikujem. To dejstvo izpričujejo ne le neštete Perdanove fakture, ne le društveni uslužbenci, marveč tudi vsi oni zadružniki, ki rabijo te vžigalice. Iz teh pojasnil pa sledi jasno, da je spisal dotično notico v »Slovenskem Narodu« človek, ki ni član našega »gospodarskega društva«, ako pa je vkljub temu član, je pa dokazal z omenjeno notico, da sploh ne rabi Ciril in Metodovih vžigalic.

Res je, da sem jaz naročil za imenovano društvo vžigalice »S. K. S. Z.« na zahtevo nekaterih članov, vsiljeval jih pa nisem nikomur, dasi sem preverjen, da bodo te vžigalice gotovo v večjo korist obmejnemu Slovencem kakor zamorejo biti Perdanove ali Šarabonove.

Kar se pa tiče moje plače pri gosp. društvu, ki jo uživam sine sua causa (zakaj se ni dopisunče podpisalo? se je li balo tožbe?), bi pa le pripomnil, da jo je imel tudi moj prednik, ki pripada med pošt. urad., samo s tem razločkom, da je pod mojim prednikom društvo propadalo od dne do dne, medtem ko se sedaj prav lepo razvija. Nesebičnost pa sem dokazal menda s tem dovolj, ako sem delal v tem društvu pol leta, to je dotlej brezplačno in brez nagrade, da je postalo društvo zopet aktivno.

Slednjič bi pa le še pripomnil, da je morebiti pisec četrtkovnega poročila aspiriral na mesto plačanega tajnika in blagajnika hranilnega in posojil. konzorcija I. spl. urad. društva ne pa jaz, ki nimam v prevzetje teh poslov niti najmanjšega časa.

Konečno pa naj omenim še to, da na morebitne nadaljne napade na mojo osebo v »Slov. Narodu« sploh ne bom več odgovarjal, ker imam preobilo koristnejšega posla, kakor da bi se prepiral s člankarji, ki poročajo samo infamne laži in ki ne morejo prikriti, da jim narekuje vsako besedo njih poročila le grda zavist in politično strankarstvo, ne pa prepričanje o potrebi in koristi uradniških gospodarskih organizacij in ki se skrivajo za uredniško tajnostjo.

V Ljubljani, 17. aprila 1908.

Makso Bradaška.

c. kr. finančni računski asistent.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Rudolfova srečka 1619: Vaša srečka je bila že izžrebana. Oglasite se pri kaki menjalnici.

G. M. P. v R.: Še ni izžrebana. »520« in »Sreča«: Pri nas prepovedano.

»Naročnik 55«: Dne 15. aprila 100 frankov 95 K 65 vin.

Zabavne vožnje avstrijskega Lloyda vide oglas.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglaš o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo

Izborne cevke za pipe so »Eterna-cevke«, katerih je bilo razpečanih v Avstriji v enem letu čez 11 milijonov komadov. Več v oglasu.

Najboljše pralno milo je Schichtovo, ki spravi z majhnim naporom vse madeže iz volnenega in platnenega perila. Schichtove tovarne so največje tovarne za milo na evropskem kontinentu.

Anemija, malokrvnost, bledica.

Bledo obličje, blede ustnice, neredno srčno bitje, utrujenost, velika sapa po najmanjšem naporu, trganje v hrbtenici, pomanjkanje energije, hitra razburjenost, motenje prebave, črne proge krog oči in oslabelost spomina so posledica edinole malokrvnosti. Edino zanesljivo sredstvo proti vsem tem težkočam moramo smatrati »Ferromanganin«, znanstveno posrečena sestavina prijetnega okusa, ki vsebuje vse krvi neobhodno potrebne elemente.

Sveže, zdravo obličje, rdeča lica in življenjska moč je zagotovljena. »Ferromanganin« je na svetovnem glasu, od tisočih preizkušen, in ga ne bi smela pogrešati nobena gospodinja. Gospa Znapik Datrené Cséres piše: Sprejmite srčno zahvalo za zdravilo, s katerim se je moja hčerka po porabi petih steklenic popolnoma ozdravila. Zato priporočam vsem najtopleje vaše izvrstno sredstvo. — Cena steklenice je 350 K. Dobi se v sledečih ljub. Resljeva cesta, »Pri Mariji Pomagaj«, Resljeva cesta, »Pri zlatem jelenu«, Marijin trg, »Pri angelju«, Dunajska cesta.



961

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, teta in svakinja, gospa

Ivana Jeglič

danes popoldne ob treh po dolgi in mučni bolezni, prevedena s svet. zakramentom za umirajoče, v 53. letu starosti mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb drage pokojnice bode v nedeljo dne 19. aprila 1908 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Selu na pokopališče v Breznico. Svete zadušne maše se bodo brale v več cerkvah.

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Selo pri Žirovnici, dne 17. aprila 1908.

Anica, Ivanka, Milka, Anton in Stanko, otroci. — Fran Kunaver, adjunkt c. kr. drž. železnice, zet.



Zahvala.

Za izkazano sočutje ob bolezni in smrti našega iskrenoljubljenega brata in strica gospoda

Ivana Majdič

veletržca in posestnika v Kranju

izrekamo tem potom srčno zahvalo vsem sorodnikom in znancem, prečastiti duhovščini, Vincencijevi družbi, slav. občinskemu zastopu, slavni požarni brambi, slav. društvu Sokol, odposlancema trgovske zbornice v Ljubljani in cenj. pevcem kranjske Narodne čitalnice za lepe nagrobnice.

V Kranju, 15. aprila 1908.

Žalujoci ostali.



2 ključavničarska pomočnika in 2 vajenca

926 3-1

sprejme v trajno delo **Rudolf Gayer**, Hilšarjeve ulice 12. Ljubljana.



958

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njen velezaslužni podpredsednik blagorodni gospod

Fran Kollmann

veletržec, predsednik Mestne hranilnice ljubljanske itd. danes v Arku mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v Ljubljani v ponedeljek dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne.

Preminulemu ohranimo kot soustanovitelju in pospeševalju našega zavoda hvaležen in trajen spomin.

V Ljubljani, dne 16. aprila 1908.

Ljubljanska kreditna banka.

846 Proda se v vasi Podlipoglav 2-1

posestvo

oddaljeno eno uro od Ljubljane in pol ure od papirnice, na katerem se lahko redi 7 glav živine in 4 prašiči. Plačuje se lahko v šestih obrokih. Več pove **Andr. Strgar**, Podlipoglav 5, P. Spod. Hrušica.

Panorama international

943 Pod Trančo 2. 1-1

Razstavljeno od ponedeljka 20. do vštev. sobote 25. aprila 1908:

Pridobitve v zraku.

Zrakoplov grofa Zeppellina. Aeroplan Santos Dumonta.

☎ Jutri zaprto! ☎



936 1-1

Potrtega srca naznanjamo, da je naš iskreno ljubljani oče stari oče in svak gospod

Josip Gestrin

sprevodnik južne železnice v. p.

po kratki in mučni bolezni preveden s sv. zakramenti ob 3/4 12 po noči mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki dragega pokojnika se bodo dne 19. t. m. ob 5. uri popoldne v hiši žalosti Kolodvorske ulice št. 11, svečano blagoslovili ter položili k zadnjemu počitku na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. maše se bodo darovale v župni cerkvi Marijinega oznanenja.

Ljubljana, 18. aprila 1908.

Ivan Gestrin, sin, Viljka Ambrožič, hči, Franjo Ambrožič, nečak.

Išče se

956 1

stanovanje

za zakonsko dvojico brez otrok ob periferiji mesta z dvema sobama, vrtom ter pritlikinami. Ponudbe na upravo »Slovenca«.

Preklic.

Spodaj podpisani preklicem, kar sem govoril o gospodu Alojziju Poženelu in gospodični Frančiški Rekar, in izjavljam, da ni res, kar sem govoril pred drugimi osebami.

928 1-1

Jožef Martinjak,

žičar, Jesenice - Fužine.



Najboljša krma za pse je in ostane **Fattingerjev kolač za pse**

ki je med vsemi krmili najboljše sestavljen in najbolj redilen. 50 Kg K 23.—, 5 kg pošt. prosto K 3-20.

Fattingerjev Puppy Bisquit

za mlade pse, 50 kg K 26.—, 5 kg pošt. prosto K 3-50

Prospekte pošilja zastoj tovarna za pat. kolače za pse in krmo za perutnino Wiener-Neustadt. — Nad 250 prvih cen. Fattingerjeva krmila se izdelujejo pod živinozdr. nadzorstvom.

467 26-5

-- Krojaškega -- pomočnika

sprejme 920 1-1
Josip Paulin v Novem mestu.

Členca

za specerijsko trgovino, s primerno šolsko izobrazbo in dobrih staršev, sprejme takoj **JOS. MIHELICH**, trgovec, Ljubljana, Florjanske ulice 37. 946 1-1

Prodajalka

se sprejme v trgovini z mešan-
nim blagom, kakor tudi

vajenec (učenec)
pri Otonu Woelflingu na Bledu.

25 Marijinih pesmi

(Riharjevi in drugi napevi).

Za mešani in moški zbor uredil
Josip Sicherl, organist.

Cena: Partitura K 2.—. Posamezni gla-
sovi 35 vin. — Dobiva se v „Katoliški Bu-
kvarni“ in pri organistu v Ribnici. 904 6-6

RAZGLAS.

O sv. Jurju t. j. 24. aprila t. l. vršila se bo v Toplicah, do-
poldne od 10. ure naprej

prostovoljna dražba

Reinigerjeve gostilne z lepim vrtom, kegljiščem, ledenico, z vso pripravo in
zemljišča ul. šte. 74, 79, 184, 187 in 188 k. o. Toplice po pogojih, ki so v no-
tarski pisarni v Rudolfovem na ogled.

Št. 599.

Razglas.

899 3-3

Mestno županstvo v Rudolfovem razpisuje službo

= mestnega blagajnika =

z začetno letno plačo 1600 K ter tremi petletnicami po 200 K. Po enoletnem zadovo-
ljivem službovanju se potrdi blagajnik stalno v službi ter plača poviša na 1800 K.

Službo bode nastopiti 1. maja 1908.

Dvojnega knjigovodstva ter slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi
popolnoma zmožni prosilci naj vložijo z dokazili usposobljenosti in spričevali dosedanjega
službovanja opremljene prošnje

do 25. aprila 1908

podpisanemu županstvu.

Mestno županstvo Rudolfovo,
ne 11. aprila 1908.

S. pl. Sladovič l. r.
mestni župan.



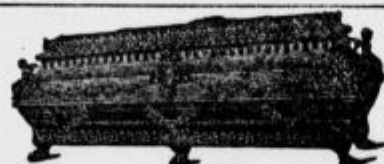
Fran Vidali & Co.
Ljubljana, Prešernove ulice št. 44.

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših 960 1

mrtvaških krst

do najfinejše izpeljave, dalje največjo izbero vseh potrebščin za mrt-
vaške odre in pogrebe.

Obenem se priporoča slavnemu občinstvu za
posojevanje mrtvaških vozov
in **napravo mrtvaških odrov** po
najnižjih cenah. — Postrežba točna.



Pozor, kmetje in fantje!



V moji lekarniški praksi,
katero izvršujem že 25 let,
se mi je posrečilo, sčasoma
iznajti sredstvo za rast
brk in las, proti izpa-
danju las in za odstra-
njenje prhljaja (lu-
skin) na glavi, to je
Kapilor št. I.

Cena (franko na vsako
pošto): 1 lončič 3 K 60 v.
se naroči samo od mene.
Naslov je: **P. Jurišič, lekarnar v Pakracu**
št. 65. (Slavonija). Denar se pošlje naprej
ali s poštnim povzetjem. 814 20-3

SLIVOVKA

tropinovec
kranjski brinjevec

875 104-2



Odlakovano
v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov
naprej po prav primerni ceni
v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in
rektifikarni sadja

M. Rosner & Co.,
Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Kosler-
jeve pivovarne.

Samo veliki teden

največja prodaja

za vsako ceno

vsega oblačila za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

„Angleško skladišče oblek“, **G. Bernatovič**
v Ljubljani, Mestni trg št. 5. 691 38

Konces. pogrebni zavod **AND. KREGAR**, mlzar. Vižmarje št. 59.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem vsled dovoljenja c. kr. deželne
vlade za župnije Št. Vid, Ježico, Šmartno pod Šmarno goro in Presko
otvoril

pogrebni zavod.

Imel bodem vedno na razpolago vsakovrstne potrebščine za
mrtvaške odre in za prevažanje mrtličev kakor tudi kovinaste
krste ter vse v to stroko spadajoče potrebščine n. pr. sveče i. t. d. po
najnižjih cenah. 909 1

Usojam se javiti velenjenemu občinstvu, da sem otvoril v Zgornji Šiški

kamnoseški obrt

ter se priporočam v izdelovanje nagrobnih spomenikov iz lepega kraškega marmorja, dalje
nagrobnih okvirov iz cementa po najnižjih cenah.

957 1-1

Velespoštovanjem

Fran Borštnar.



! Novost!

Zastonj in poštnine prosto naročajte moj

novi veliki cenik s koledarjem

ki obsega vsakovrstna darila in druge družini vedno
dobro služujoče predmete.

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani.

959 1

Radi zapoznele sezone prodaja

najnovejšo konfekcijo

za dame, gospode, deklice, dečke in otroke tudi
pod lastno ceno

G. Bernatovič

„Angleško skladišče oblek“

Ljubljana, Mestni trg 5. 941 3-2

Podružnica
v **Spljetu.**

Delaška glavnica 1
11 K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica
v **Celovcu.**

Rezervni fond 1
11 K 200.000. 11

Rozlufarstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečasti duhovščini in cerkvenim predstavnikom uljudno naznanjamo, da sva pod torčko 318 44-2

Götzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Priporočamo se torej za vsa ta strokovna dela ter pošiljamo razne načrte brezplačno na vpogled. — Izvrševala bodeva vsako izročeno delo vestno, umetniško, realno in po smernih cenah.

Priznalna pisma so na razpolago. V kalogi bodo vedno razna razpela in okvirji za cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem

Götzl ml. & Lebar
rozlufarstvo in podobarstvo.

Velikanska zaloga
spomladanskih in
letnih oblek za go-
spode in dečke iz
najmodernejšega
blaga

: Velika konfekcijska trgovina :

A. LUKIĆ

Ljubljana - Pred škofijo 19 - Ljubljana.
Cene brez konkurence. Samo sveže blago.

Ogromna izbira
spomladanske in
letne konfekcije
za dame in de-
klice.
Solidna postrežba.

Komi

slovenskega in nemškega jezika popolnoma
zmožen, se takoj sprejme pri Mihaelu
Kastner-ju v Ljubljani. 884 3-3

= Spretnega = stenografa

veščega slovensko-nemške stenogra-
fije, sprejme pisarna gg. dr.
Frana Brnčič-a in dr. Ma-
teja Pretner-ja, odvetnika v
Trstu. Strojepisci imajo prednost. 908 3-3

Narodne vezenine

namizni prti in prtički, torbice, zagrinjala za okna in postelje, blazine itd. v najlepših na-
rodnih motivih; orientalske vezenine v slatu, srebru in sulli. Mlekani ladijski izdelki, narodne
gastave in trakovi, vedno v največji zalogi pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice šte. 7.

766 3 4

Hotel „Ilirija“ v Ljubljani.

Podpisana si dovoljuje cenj. p. n. gostom kakor slav. občinstvu uljudno naznaniti
da bode pod svojim imenom vodila dobroznani

hotel „Ilirija“

nespremenjeno dalje, ter se potrudila, da vstreže vseskozi zadovoljivo željam in zahtevam
slavnega občinstva.

Točilo se bode — kakor doslej — priznalo dobro pivo iz Združenih pivo-
varn Zalec-Laški trg, vedno izborna pilzensko pivo, najboljša pristna domača, šta-
jerska in istrska vina. — Vina v buteljkah.

Priznana dobra mrzla in gorka kuhinja, opoldne in zvečer. Na novo
urejene, udobno opremljene sobe za tujce.

Za prireditve raznih zborovanj, veselice, banketov sta na razpolago dva prostorna
elegantna salona. — Cene vseskozi primerne, izvrstna postrežba.

S prošnjo, da jo blegovoli slav. občinstvo počastiti s istim zaupanjem, katero je
dolgo vrsto let izkazovalo njej in pokojnemu soprogu, se priporoča za obilen obisk, in bilježi
z odličnim spoštovanjem

Marija Novak,
hotelirka.

887 3-3

KOMPANJON

s 50.000 do 100.000 K premoženja in marljivim sodelovanjem se išče za blagajniško
poslovanje in korespondenco pri velikem dobičkanosnem podjetju. Delež in obrestovanje
garantirano.

Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati na PAUL RATHKOLB, Gradeo,
Röselmühlgasse 18. 852 3-2

Prva kranjska slamnikarska zadruga v Mengšu

priporočata bogato svojo zalogo najraznovrstnejših 465 12-17

= slamnikov. =

Od najfinejših do najprostejših za gospode, dame in otroke.
Priporoča se zlasti slav. društvom, veleč. duhovščini in trgovcem.

Zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg 10.

Tu se naroča na debelo in prodaja na drobno.

Svoji k svojim!

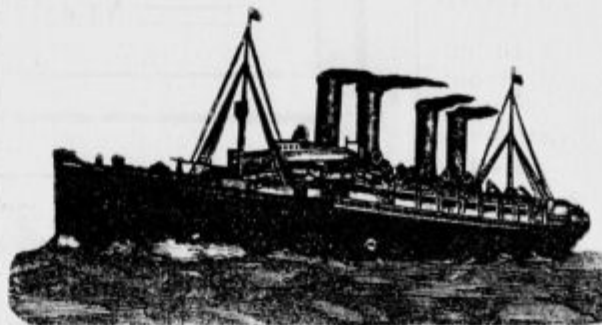
Svoji k svojim!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“ iz

iz Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.



Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori nave-
denega parobrodne družva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2:86 16

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-
kajoča pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštena realna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-
ona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Rogaška Slatina

Štajersko.

Železniška postaja, pošta
in brojsni urad.

Prospekti zastoni.

Krasna lega, zrak
poln kislika, brez
prahu. Moderna
uredba, živahno
družab. življenje.

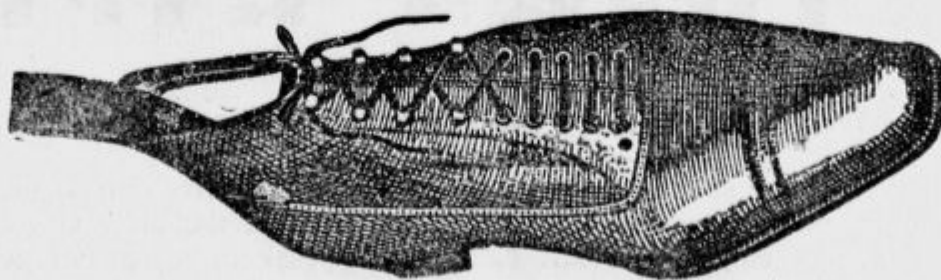
Popolnoma prenovljeno. Nova hydro-elekt. mehan. therapeut. zdravilnica v veli-
kem modernem slogu. Zdravljenje z mrzlo vodo, elektr. razsvetljava in banj. kopeli,
inhalatorij, pneum. aparat, parne kopeli, elektr. masaža, solne kopeli, zdrav. gimna-
stika — Preizkušena zdravilnica za bolezni v želodcu, čreveh, na jetrih, ledvicah, kron.
zaprtju, hromoroidah, kamnu, debelosti, slad. bolezn, dalje proti tiganju, katarom v
grlu in krlju. Najmočnejši zdrav. vrelci, podobni kot v Karlovih in Marijinih varih. —
Novi hotel z dietetično restavracijo in novim vodovodom z izvrstno pitno vodo. 850 1

Poštenemu načelu, da svoje

ČEVLE

prodajamo po strogo stalnih cenah, brezkonku-
renčno nizkih cenah, ki so vtisnjene v vsak par, se
ima zahvaliti naša firma za nedosežni renomé.

Elegantna prilžnost! Priporočamo nastopno označene vrste: Odlična kakovost!



Specialiteta: „Goodyear svetovni“ čevlji in škornji prav odlične
popolnosti. Največja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje
deškega, otroškega in dekliškega blaga najboljše kakovosti po
izredno zmernih cenah.

Moški štifljatni, močno delani	gl. 3'50
Moški štifljatni, iz prav dobre kozlovine, jako ceno	4'60
Moški čevlji na trakove, pripravi za trpež	3'75
Moški čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine	4'74
Moški čevlji na trakove, usnje la box- calf, orig. Goodyear šivani	6'25
Moški čevlji na trakove, usnje la box- calf, American-Style	7'50
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja	3'—
Moški drilasti polčevlji z usnjem obšiti, črni, rjavi in sivi	1'10
Isti za dame	1'—

Damski salonski čevlji iz črnega usnja divje kože	gl. 1'50
Damski polčevlji, chevreau, lahki in so- lidno delani	3'75
Damski čevlji na trakove iz stanovit- nega črnega usnja	3'25
Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavega usnja, moderna oblika	3'40
Damski čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine z lakastimi kapicami	4'25
Damski čevlji na trak. iz velf. box-calf, eleg. pom. čevlji, Goodyear šivani	5'75
Damski čevlji na trakove iz najfinejšega chevreau, Goodyear šivani	6'—
Damski čevlji na gumbice iz izvrstnega črnega usnja	3'40
Damski čevlji iz la chevreau, Goodyear šivani, prav elegantni	6'—

912 10-2

ALFRED FRÄNKEL, kom. dr.

Zastopnica: JOS. HERRISCH v Ljubljani, Stritarjeve (Špitalske) ulice 9.

Gospica, večša slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, sprejme po Veliki noči službo

prodajalke ali blagajničarke

v kaki trgovini. — Pojasnilo dá uprava tega lista. 910 3-3

Jajca za valenje

od čistokrvnih rumenih **Orpington** kokoši. Najboljše zimske jajčarice. Ducat jajc stane K 3-60, brez zavoja. Jamčim za 80% oploditve ter neoplojene jedenkrat nadomestim. 829 6-3

Henrik Fronzl, Ljubljana Priloz 10.

Naprodaj je dobro ohranjen

glasovir

po zelo nizki ceni; dalje **hišna oprava** in lepo vezane **knjige** v Wolfovih ulicah št. 4, Ljubljana, ali pa v Radovljici št. 2. 914 3 3

Enonadstropna hiša

na jako ugodnem prostoru za trgovino ali obrt, se **proda na Vrhnki**. — Cena okroglo 5000 K. 905 3 3

Več pove upravništvo „Slovenca“.

V ljubljanski okolici se odda dobroidoča

trgovina z mešanim blagom

ležeča tik farne cerkve, ob kolodvoru, pripravna za kako trgovko, takoj radi preoblegla družega posla. Natančnejše poizvedbe pod šifro: „**dobra trgovina**“ poste restante, Ljubljana. 844 3 2

5 črevljarskih pomočnikov

sprejme se takoj v trajno delo proti dobri plači. Poizve se: **Anton Mohorič**, čevljarski mojster, Ljubno, p. Podnart, Gor. Zanesljiv delavec **dobi delo tudi na dom**. 890 4-4

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 9



Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki imajo edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih vrst, zlorabe ime **Singer**, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo p ekupovalcem, marveč jih občinstvu naravnost podajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Hotel „Ilirija“ v Ljubljani

Podpisano ravnateljstvo si dovoljuje slavnemu občinstvu naznaniti, da bode splošno znano restavracijo in hotel

Ilirija

nespremenjeno dalje vodila gospa

Marija Novak-ova

katero slavnemu občinstvu prav toplo priporočamo.

Ravnateljstvo združenih pivovaren Zalec-Laškistrig.

Razpis.

Pri podružnici sv. Pavla na Gorici župnije Leskovec pri Krškem se bo dne 23. t. m., na velikonočni četrtek, ob 10. uri oddala

zgradba novega zvonika

potom zmanjševalne dražbe.

Načrt in troškovnik sta na ogled pri podpisnem.

Stavbeni odbor na Gorici, dne 16. aprila 1908.

945 1-1

Marinčič, načelnik.

Velika zaloga oblek za gospode in dečke

A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Strokovnjaška postrežba po stalnih, na vsakem predmetu označenih cenah:

Moderne obleke za gospode	od K 20— naprej
Povrtniki	30—
Pelerine	16—
Hlače	6—
Turistne obleke	34—
Modni telovniki	6—
Salonske obleke	64— lastni izdel.
Smoking-obleke	56—
Šolske obleke za dečke	6— naprej
Elegantni kostumi za dečke	7-50
Povrtniki (Bootsjaken)	12—
Pelerine	6—
Hlače	3-20
Štaterski kostumi	9—
Hlače iz imit. jerhovine za dečke	3-50
Mornarski kostumi za dečke (z dolgimi hlačami)	18—

Sprejemajo se vsa popravila oblek iz lastne zaloge.

Na deželo se pošiljajo obleke na izber.

Meščanska restavracija, Sv. Petra cesta 47 (prej Hafnerjeva pivnica).

Podpisani dovoljujem si slavnemu občinstvu naznaniti, da bom **otvoril v soboto, dne 18. t. m., na novo urejeno**

meščansko restavracijo

:: (prej Hafnerjeva pivnica, na Sv. Petra cesti št. 47. ::

Točilo se bode priznalo dobra pristna vina iz najboljših vinskih goric, **dolenjec** (cvček) iz **Gadove Peči** in **Drenovc**, fini **bizeljec**, **vipavski rizling**, **burgundec**, dalje izvrstna istrska vina: **refoško** in svetovnoznani **kraški teran**.

Dalje v obče priljubljeno **plzensko pivo** (prazdroj) iz meščanske pivovarne v Plznu ter priznano dobro **puntigamsko marčno** in **bavarsko pivo**.

Izvrstna **dunajska** in **italijanska kuhinja**. Vedno sveža gorka in mrzla jedila. Poleg moderno opremljenih popolnoma prenovljenih restavracijskih prostorov je dalje slavnemu občinstvu na razpolago prostorna in prijazna

vinska klet

urejena po dunajskem vzorcu.

Postrežba točna in solidna. — Cene primerne.

Sklicuje se na svojo večletno prakso, katero sem si pridobil kot restavrat v raznih najfinjših restavracijah v Gorici in Trstu, sem si v svesti, da bodem v vsakem oziru vstregel sl. občinstvu kar najbolje.

Za obilen obisk in naklonjenost sl. občinstva se najudaneje priporoča

A. Dekleva
restavrat.

947 4 2

Podpisani se najuljudnejše priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom za izdelovanje 803 10-5

novih altarjev

kipov iz lesa kakor tudi iz kamna in marmor-cementa kakor tudi vsa popravila starih altarjev in sploh vsega, kar spada v kiparsko obrt.

Josip Grošelj, kipar v Selcih pri Skofji Loki.

Hiša naprodaj.

V Sp. Šiški se proda enonadstropna hiša, s šestimi stanovanji, vsako obstoječe iz 2 sob in kuhinje ter kleti in vrta. Hiša stoji na primernem prostoru blizu glavne ceste; stavba je v najboljšem stanju. Proda se iz proste roke, radi izselitve. Pogoji so ugodni. Več poizve se pri **Valentinu Gregorcu v Mengešu št. 13.** 813 6-3

3 letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!



Prva avcarska sistem Roskopf patent remont ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetičnim kolesjem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnat) z varstveno ploombo zavarovano pristno nikelnastim okovom, lanir-pokrovom čez kolesje 36 ur idoča (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pisemnim jamstvom, komad K5 — 3 komadi K14 —, s sekundnim kazalcem K 6 —, 3 komadi K 17 —, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 11 —, 3 kom. K 31 —, s sekundnim kazalcem K 13-50, 3 komadi K 38 — — Zamenjava dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 272 20-12
prva tovarna ur **Hanns Konrad**
c. in kr. dvorni založnik
v Mostu (Brux) št. 1157 (Češko).
Bogato ilustr. ceniki s nad 3000 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franko.

Velikanska kvedlinburška

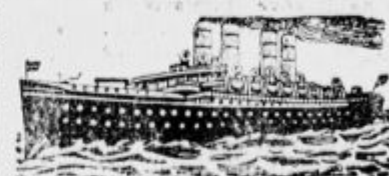
pesa

amerikanski zgodnji **grah**, amerikanski **Willkomm-oves**, jeruzalem. goli **ječmen**, rusko Riga-**laneno seme**, st. tne **buče**, vsake vrste **deteljno**, **travno** in **zelenjadno seme**, zanesljivo kaljivo pri

PETER LASSNIK-U

v Ljubljani 631 9-7

nasproti frančiškanske cerkve.



V Ameriko in Kanado najzeložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

644 7 Bližnji odhodi:
Iz Trsta: Panonija 14. aprila, Carpatija 28. aprila, Ultonija 5. maja, Slavonija 19. maja.
Iz Liverpoola: Lusitania 4/4, 25/4, in 16/5. Mauretania 2/5 in 23/5.
Pojasnili in vožne karte pri **Andreju Odiascu**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.



ETerna
== kraljica ==
cevk za pipe!
Velike prednosti
napram vsem dosedanjim ustnim cevkam.
C. kr. avstr. patent. Zdravniško priporočeno.
Dobe se povsod.

Izvolite pisati po vzorce!

Modno blago

volneno in perilno, za dame in gospode, platno, damast, prti, brisače, blago za srajce, celo platno ali bombaževina, stalno barvni cefir, prekrasni modni vzorci za srajce, obleke itd., itd. le z jamčene kakovosti priporočila izvozna trgovina lanenega in modnega blaga

V. J. Havliček in brat
v Podčrbradih, Češko.

Mnogo priznalic. Naročila v ceni nad 15 K pošiljamo poštne prosto. Zavoj 40 m perilnih ostankov proti vpslatvi 18 K 528 20-8

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovi, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črelih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdravljenje dobrega prebavanja.

814 20-3 a

P. JURIŠIČA, lekarnarja
v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Za 40 let se je izkazalo najboljšo vlažno mazilo, tako imenovano **pruško domače mazilo** kot nanesljivo sredstvo za zdravljenje. Te vodnjice rane čiste, odpravljajo sredstvo za zdravljenje in bolečino, hudi in pospešujejo zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pudrica 70 via., pol pudrice 50 via. Proti predpisu K 3-16 se pošlje 4 pudrice, ali K 7-10 pudric poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Vel deli embalaže imajo skonto deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri g. lekarja: G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Hrdetichlger, J. Mayr.

2172

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseli boleznih

sapnih in prebavnih organov,
pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnosti.
Najboljša dietetična in osvetojuča pijača.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u
Ljubljana. 114 52-17

HIŠA

v mestu, z gostilno, pekarijo, več stanovanji, 2 kleti, 2 prostorni skladišči ali delavnici, 2 veliki dvorišči, torej pripravna za vsako trgovino ali obrt, se ugodno proda. — Pismena vprašanja naj se stavijo pod št. „244“ na upravo lista. 365 20

Najnižje cene Največji izbor

Preobleke Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Kašelj!

2360 Kdor 24-15

ljubi svoje zdravje, ga odstrani 5345 not. potr. spričev. dokazuje o izbornem učinku

- - Kaiser-jevih - -
karamel za prsa
s trdnimi folijami.

Zdravniško preizkušene in priporočene proti kašlju, hripavosti, kataru, slezi, kataru v grlu, oslovskemu in dušljivemu kašlju

Zavoj 20 in 40 vin., školjica 80 vin. dobivajo se v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek; Ubald pl. Trnkoczy, Jos. Mayer, pri „Kroni“ A. Bohinc, vogal Rimske in Blewelske ceste; Ivan Gjirčić v Metliki, Karol Andrijač v Novemestu, Karol Šavnik v Kranju in Josip Močnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku.

Tri leta pismeno jamstvo.

Nikdar več v življenju

se Vam ne nudi taka prilika, da bi dobili za smešno ceno

le 8
le 18
le 18

krasno, pravo Gloria srebrno remont. uro na sidro za gospode, v močnem, bogato graviranim okovu z dvojnimi pokrovi in finim preizkušnim kolesjem na deset kamnov natančno ideoča; z lepo verzično in obeskom, K 10-; ista ura s sek. kazalcem K 9- v meteor-624 11 tula K 7-90.

Edino razpošiljanje po povzetju pri
Uhren-Export-Gesellschaft
(prej Henrik Weiss)
Dunaj, XIV/3, Sechshauserstr. 5/10. Pred kričnimi reklamami in hvalisanimi manjvrednimi ponarejanji se svari.

Moderci

v najnovejših modernih oblikah od najcenejše do najboljše vrste. Glančati, osera iz jekla, trakov, žnora itd. v največji izbiri vedno v zalogi pri

P. Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice šte. 7.

766 4

809 10-3

S to znamko opremljeni

Maršner-jevi
šumeči limonadni bonboni
(malin, citron, jagod, črešenj, dišečih jagod)
so najboljši.

Prva češka akc. družba tovarn za orient. sladkorne in okoladne izdelke Kr. Vinogradi prej A. Maršner.

IVAN PENGOV
podobar, izdelovatelj oltarjev itd.
naznanja prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je pre-
vzel znano 2795 52-10

podobarsko delavnico
umrlega g. And. Rovšeka,
Kolodvorske ulice šte. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Jos. Štupica, jermenar in sedlar
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi kras-
no opremljene kočije, druge vozove
in najrazlič. vprežno opravo,

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče

potrebščine

kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave. 715 12-5

Prva kranjska

tvornica sodovice GUSTAV FISCHER

Premovano 1903 v Bordeauxu v Ljubljani.

s častno diplomu zlatim križem in zlato kolajno

Izdeluje znane izvrstne limonadne in malinovčeve sifone pokalice (krahlerle) z različnim sadnim okusom.

Kemično čista sodovica v sifonih, ki so popolnoma brez svinca in jih je pregledalo oblastvo. Priporočajo jo zdravniške avtoritete.

Ustanovljena 1868.

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorej; prevzemam in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna oerkevna in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem 856 24-2

Ignacij Čamernik, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

Zabavne vožnje Avstr. Lloyd Trst
s prvovrstnim parnikom „THALIA“.

Potovanje IV. od 26. aprila do 26. maja:

Španija, Kanarski otoki in Severna Afrika
preko Malte, Alžira, Malage, Gibraltarja, Kadiksa, Madeire (Funchal) (Tenerife) (Sta. Cruz) Las Palmas, Tangerja, Tunisa in Korfu. Cena za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje.

Zabavna vožnja Trst-Bremerhaven (V. in VI. potovanje) se vrši kot razvedrilna vožnja. Pozneje sledi:

I. potovanje na sever
od Bremerhavna od 4. do 30. julija 541 5-5
na Škotsko, severni rt, Spicberge in Norveško. Cene za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje.

II. potovanje na sever
od Kiela od 3. do 31. avgusta
na Norveško, Spicberge in večni led. — Cena za vožnjo po morju od 700 K višje.

NB. Potovanje na sever izvede v tem letu samostojno Avstrijski Lloyd.

Potovanje IX. od 5. septembra do 1. oktobra:
iz Bremerhavna v znamenita morska kopališča atlantskega oceana, preko Alžira v Trst.

Cena za vožnjo in oskrbo od 250 kron višje.

Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna Thos. Cook & Son pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih.

Načrte, pojasnila in prijave pri glavnem zastopstvu Avstr. Lloyd na Dunaju, I., Kärntner-ring 6, pri Edvardu Kristanu, R. Ranzingerju in vseh potovalnih pisarnah.



Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zalog **Zimskih črevljev** za gospode, gospe in otroke. **Dokolenic (kamašen)** za lovce in gozdarje. **Črevljev za dom** v izvrstnih oblikah po zmernih cenah.

Moški čevlji od K 8.— naprej. **Ženski čevlji**, nizki, od K 4.80 naprej. **Ženski čevlji**, visoki, od K 8.50 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zalog črevljev na Kranjskem
= F. SZANTNER =
 Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.
 Ceniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Prodaja hiša ! Zastonj !

z vrtom, nekaj zemljišča in 2 orala k hiši pripadajočega gozda. Posestvo se nahaja v Ljubljani. 878 3-2

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

pošiljam ilustrovani cenik šivalnih strojev in vozniških koles. Nov dober in fin stroj se dobi že od 19 gl. naprej. 583 2

Lorenc Rebolj v Kranju.

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in pred. duhovščini

JOSIP VIDMAR

— v Ljubljani —

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4. Prešernove ulice šte. 4. 100 10-10

— Popravila točno in ceno. —

LEPA HIŠA v Škofjiloki

na novo prezidana, z dobro idočo gostilno, tik cerkve ter deželne ceste na zelo živahnem prostoru se prostovoljno proda. Hiša sestoji iz šestih sob, prostorne lepe kuhinje, dveh kletij, ter velike shrambe za jedila, v hiši se nahaja električna razsvetljava in vodovod. Proda se tudi vsa nova **gostilniška oprava**, kar spada k gostilni. Več se izve pri lastniku **Alojziju Berčiču** Škofjaloka, kapucinsko predm. 13.

Stanje hranilnih vlog: 23 milijonov kron.

Rezervni zaklad: nad 800.000 kron.



Mestna hranilnica ljubljanska v Prešernovih ulicah šte. 3,

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu zraven rotovža),

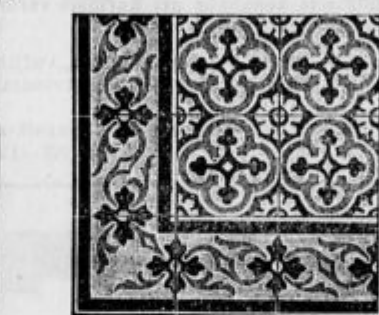
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih **obrestuje po 4 %** ter pripisuje nevzdržene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojuje se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6 % izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati. 12 12-4

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.



Andrej Zajec

cementarna

na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hodnike — **mozaične plošče** v raznih barvah in okus. vzorci. Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice, podboje, krasne križe** poljubne velikosti za na pokopališča **grobne spomenike in okvirje**, brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim **cementne cevi** (6—40 cm svetlobe) za kanale in vodovode (zlasti šestcentimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milnje kamne, krita za živino in drugo cementno blago.** 692 5

Ceniki in vzorci na zahtevo.

Revma Nevralgije, kožne bolezni in Protin! ohromelosti in pri različnih Ischias

Izborni zdravilstveni vspehi Krapina-Toplice termalno zdravilišče

Priznana od avtoritet, **izborno, zdravilno in izredno učinkujoče termalno zdravilno kopališče 38 do 44° C**, z največjim **termalno-kopalnim bazenom** v Evropi. 765 20-5

Zdravilišče s stanovanji, najpopolnejši **higieniški** komfort. Izbor restavrant in kavana. Cene zmerno; čitalnice in konverzacijske dvorane. Dvigalo, pokrito sprehajališče. Krasni parki. Lepa žup. cerkev. Stalna zdraviliška godba. Igrišča, razvedrila itd. Avtomobili.

Vedni pritok in odtok 3800 lit. v minuti. Posebne marmor-kadne kopeli in tuši Sudariji (potilnice) edini te vrste. Otvorjeno od 1. aprila do konca novembra. Znižane cene do 1. junija in od 1. sept. Kopal. zdravnik dr. Ed. Mai. Klin. masaža, zdravilna gimnastika, elektriciteta. Prospekte in pojasnila daje **kopališko ravatelj. Krapina-Toplice na Hrvaškem.**

Od postaje „Rogaška“ lokalne želez. Grobelno-Rogatec, odcepek (Dunaj-Trst) 2 uri. Postaja Zabok-Krapina-Toplice (Čakarturn-Zagreb) 1 uro. Na obeh postajah poštne in zasebne vozovi. Zasebni avtomobili. Naročila pri kopal. ravateljstvu na postaji Zabok-Krapina-Toplice, Rogatec in Poljčane.

Najkrajša in najcenejša vožnja Ameriko



z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katere pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odsej šte. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 46-16

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir:

Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolneja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane rečno in fino po najnižjih cenah. 765 52-20

Zdravilišče Bled!

Dve novozgrajeni vili (vsaka za eno rodino) s 5 sobami, kuhinjo, verando, balkoni, vrtom, elegantno opremljeni, se prodasti. — Krasna lega, izgled na jezero in planine. — Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 916 3-1

ANTON PRESKER

744 53-19
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.



Odlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča preč. duhovščini duhovniške obleke
izdelovanje vsakovrstne
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Doposarja na veliko izgotovljene obleke.
svojo zalogo posebno za kaveleke v največji izbiri po najnižjih cenah.
Izbavilaj uniform avstrijskega oradstva šolomatišnih mladikov.

Z električnim obratom urejena tvornica
G. Skrbic
143 Zagreb 43-7
Ilica št. 40
priporoča
svoje slovite solidne in cene ža-
luzije, lesene, tkane in platnene
rolete, železne in lesene za-
tvornice za izložbe in proda-
jalne ter prosi, naj se tej solidni
tvornici izvoli nakloniti največje za-
upanje. Ceniki in proračuni zastoj.

Najbogatejša zaloga in najrazno-
2005 53-2 vrstnejše izbire
klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kraczmér
izdelovalec klavirjev in sodne za-
prisoženi zvedenec
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.
Vedno so v za-
logi preigrani pa
brezhibni klavirji.
Prevzamem ubira-
nje in popraviljanje
vseh sistemov.
Glavno zastop-
stvo dvornih firm
L. Bösendorfer na
Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster
v Ljubavi, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-
meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja
izposojevalnica. — Delna plačila.

Ivan Terdan
pleskarstvo
Ljubljana, Vegove ulice št. 8
se priporoča slavnemu p. n. ob-
činstvu v izvršitev vseh v ple-
skarske obrt spadajočih
del, kakor tudi slikarskih,
napisnih in dekoracijskih
del.
Posebno se še priporoča za
cenjena naročila za stavbeno
in pohištveno pleskar-
stvo. 2467 52-14

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim
predstojništvom kakor p. n. občinstvu za pre-
vzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbeno ter portalno steklarstvo
kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v
najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, po-
dob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1791 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.
Spričevala mnogih dovršenih del se na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.



Marija Sattner,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. nadstr. (Medijatova hiša).
se priporoča preč. duhovščini in
izdelovanje
cerkvenih
para-
mentov.
Izdeluje cele ornate
kazule v vseh liturgijskih
barvah, pluvijale, obha-
jilne burke, stole in vse
za službo božjo potrebne
stvari, priproste in najfineje,
kakor se glasi naročilo, v
svilnatem in slatem vese-
lju. — Izdeluje tudi
bandera in baldahine
ter izvršuje vsakovrstne
cerkvene perile in
pristnega platna. Vporablja
samo dobre blage, cene po
mogočnosti nizke, zagotavlja
trpečno, vestno delo in hitro
postrežbo. Prenovljenje sta-
rih paramentov tudi zado-
voljne prevzame.

Ustanovljena leta 1882.
Telefon šte. 185
Ustanovljena leta 1882.
pošne hranilnice račun šte. 828.405.
Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 18
je imela koncem leta 1907 denarnega prometa . . . K 59.197.246,20
upravnega premuženja . . . K 12.888.795,43
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%
brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje posojilnica sama za vložnike.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 . . . K 17.434.933,24.
Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po
5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%
Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov. 201

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmeteksa**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Zastoj
zahtevajte moj ilustrirani
cenik o urah, zlatnini, sre-
brnini itd. 2554 28
Drag. Heger
urar, juvelir in graver.
Oslek I. Kapucinska ul. 4, (Slavon.)

Zaščitna snamka „Sidro“
Liniment. Capsici com.
Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
je splošno priznana kot izvrstno bol blažujoča in
edredno mazilo pri prehlajenju itd. : cena 30 v.
K 140 in K 3 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri zakupovanju tega povzroč priključnega domala
zredstva, saj se jemljejo le originalne steklenice v skatijah s
samo zaščitno snamko „Sidro“ poleg se je gotovo prejel
originalni izdelek.
Richterjeva lekarna
pri „Klimateu“ v Pragi
Klinobethgasse št. 5 nova.
Dobro razpoložljiva. 2266 40-11

BLUZE
največja izbira v avli in v drugem modernem
blagu tudi po meri.
Vsakovrstna
KRILA, PERILO in OTROČJE
OBLEKCE
po najnižjih cenah.
M. KRISTOFIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg šte. 28.

hrastove dila
I laško colo debele in od 5 col
naprej široke, ter plačuje iste po
14 vinarjev I laško colo, po-
stavljene franko Ljubljana državni
kolodvor Šiška. 2157
Kupuje tudi hrastove
hlode in frize.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.
Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših faconah in v velikih izberah
priporoča 112 52-28
Ivan Soklič.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

!! Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. !!

Od velikonočne nedelje do petka 24. aprila: Kristusovo življenje.

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni. !!

Kočija,

pokrita, dvovprežna ali tudi za enega konja,
dobro ohranjena in malo rabljena, se ceno
proda.

Poizve se v Ljubljani, Resljeva
cesta št. 30. 911 3-2

Sodi.

Več vrst sodov ima napredaj A. REPIČ,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

V hiši Stari trg št. 19 se od-
dajo takoj 880 3-3

prostor za gostilno ali
za drugi obrt.

Pojasnili ravnotam, 2. nadstropje, od
1. do 3. ure popoldne.

C. kr. oblastveno potrjeno 18 31
učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobl se tudi kraj po životni meri. ●



Čene češke posteljne perje
5 kg nov. izum. K 9-60, boljšo K 12-
polnoba skrbjeno K 16-—, belo K 21-
mehčaba, kot pah mehko skrbj. K 30-
K 36-—, K 42-—. Pošilja franco po po-
što. Zamenjava dovoljena proti povratni
poštini. Benedikt Sachsel, Lobos št. 197
vi Plana, Češka.

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami
od 8 kron mesečno naprej, se takoj
ali za pozneje oddajo v novozgra-
jenih hišah na Predovičevem
selu poleg Ljubljane. — Več se
izve pri E. Predoviču, Am-
brožev trg 7, v Ljubljani.

KAŠLUJOČIM
otrokom in odraslim osebam
pripišujejo zdravniki zelo uspešno
THYMOMEL SCILLAE
kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaja, ki
blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.
Vprašajte, prosimo zdravnika!
1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco proti
pošiljavi 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljavi
7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.
✓ Izdelovanje in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja
2430 c. kr. dvorn. zalagatelj 24-1
Praga III., št. 203
✓ Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
Pozor na ime sredstva,
izdelovalca in na var-
stveno znamko.



Za dame! elegantne klobuke Za otroke!

ter vsakovrstne modele priporoča 2237

A. Vivod - Mozetič Ljubljana
Stari trg 21.

Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popra-
vila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno.
Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

Gričar & Mejač

Zaloga zgotovljenih oblek za gospode in dečke.
Konfekcija za dame in deklice.
804 6-6
= Ljubljana =
Prešernove ulice št. 9.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXVI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zako-
nito dopuščena vsebuje 18.390 dobitkov v gotovini
v skupnem znesku 513.580 kron. 791 10-4

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 14. maja. — Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamstrasse 7, v
loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brzojavah in železn. uradih, v menjalnicah itd.;
igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštino pristo.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

Elegantni
pouršniki in obleke po
v poljubnih cenah in najboljši izvršitvi.

Usled vedno naraščajočih naročil sem oddelek
za izdelovanje oblek po meri zdatno povečal. Tudi
sem nabavil večjo zalogo inozemskega in pristno
angleškega blaga.

A. Hunc

zaloga in izdelovanje oblek. Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Starbena, umetno in konstruk-
cijske ključavnice.
Hidraulične vidre in sesalke
Josip Weibl
J. Spreitzer-ja nasl.
LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.
priporoča se slavemu občinstvu in prečastim duhovščin v izdelovanje vseh v te stroke spa-
dajočih predmetov: žilne emreže na stroje, obhajilne mise, ograje za mirodvoru
obmojne emreže, velna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štadlinike, strele-
vode, železna okna, železne stole itd.
Specialiteta: valjasti zastori in solne plaste po najnovejšem sistemu s samodejavnimi
1869 52-59 operami brez vijakov.



ÖSTERREICHISCHE BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na
4 1/2 % in 1 1/2 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % ban-
kovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC

(Ustřední banka českých spořitelén)

Podružnica: DUNAJ,
I., Wipplingerstr. 22

Del. kap. 7.000.000.—
Telegram: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in
vadij raznih vrst.
Eskont menjic samo
denarnih zavodov.
Bankovne informacije
in svete brezplačno.
Telefon št. 12017.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak
delavnik od 8. do 12. ure **po 4 3/4 0** to je. daje za 200 kron
9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

949 52-1 Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.